

M A G Y A R

XXIII. ÉVFOLYAM 11. SZÁM • 2014/NOVEMBER •

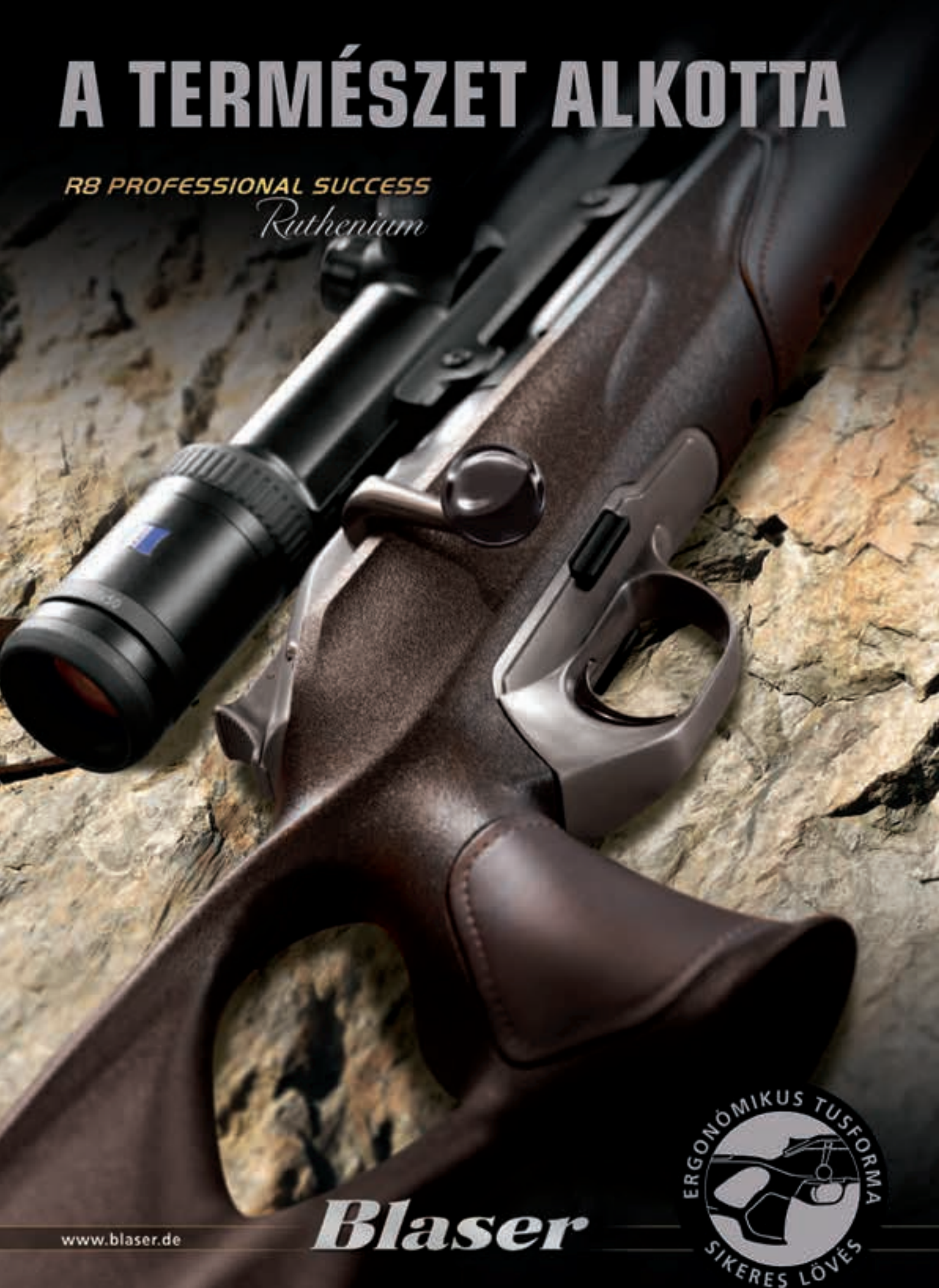
ÁRA: 950 FT • ELŐFIZETŐKNEK: 800 FT • www.vadaszlap.hu

VADÁSZLAP

A TERMÉSZET ALKOTTA

R8 PROFESSIONAL SUCCESS
Ruthenium

www.blaser.de

Blaser

VADÁSZLAP Kft.

Cégjegyzékszám: 13-09-102825
Adószám: 13468426-2-13
Közösségi adószám: 13468426

Főszerkesztő: **Bors Richárd**
bors.richard@vadaszlap.hu

Ügyvezető igazgató:
Dávid Márton Áron

Webáruház vezető: **Elek Erzsébet**
elek.erzsabet@vadaszlap.hu

Kapcsolat, hirdetésfelvétel:
1033 Budapest, Hévízi út 2.
tel./fax: +36-1/242-0042
flotta mobil: +36-70/702-5000
info@vadaszlap.hu
www.vadaszlap.hu

VADÁSZLAP

ISSN 1215-6159 (nyomtatott)
ISSN 1588-1229 (online)

Főszerkesztő-helyettes:
Wallendums Péter
wallendums.peter@vadaszlap.hu

Szerkesztő:
Kókai Márton
kokai.marton@vadaszlap.hu

Lapterv és nyomdai előkészítés:
Weber Ferenc fefe@croodcomp.hu
Crood Comp Bt.
info@croodcomp.hu

Főmunkatársak:
Agyaki Gábor
agyaki.gabor@digistar.hu
Bálint Elemér
balint-elemer@t-online.de
Jung Jenő
info@vadaszlap.hu
Sibak Julianna
sibak.julianna@vadaszlap.hu
Zilai János
info@vadaszlap.hu

Munkatársak:
Pintér Norbert
Sági Szilárd

Illusztrátor:
Pócz Dániel

Megjelenik havonként
a megelőző hónap utolsó hetében.
Ára: 950 Ft, Előfizetőknek: 800 Ft

Előfizethető belföldi
postautalványon, átutalással
a VADÁSZLAP Kft.

65100149-11301439
számú számlájára,
a hírlapkézből, a
postahivatalokban.

Terjeszti a Lapker Zrt.,
a Magyar Posta Zrt.
Erdélyben, Szlovákiában
és Szerbiában terjeszti
és az előfizetéseket fogadja
a Color Interpress Kft.
Telefon: +36-1/243-9232,
e-mail: colorinterpress@t-online.hu

Nyomdai előállítás:
Pharma Press Kft.
Felelős vezető:
Dávid Ferenc

CÍMLAPPOTÓ: SVÉDASZTAL?
KRIZÁK ISTVÁN FELVÉTELE

Bors Richárd
főszerkesztő

A gondolat szabadsága

Egyes számítások szerint az idei évben – gímszarvas-ügyileg – újabb világrekordnak kellett volna megszületnie. Erre majd' minden esély meg is volt, de valamiért másképp alakult. Világrekord ide, világrekord oda, Szent Hubertus csodás tróféákkal ajándékozta meg a vadászokat. Elég, ha csak a baranyai Dráva-Agró Zrt. területén elejtett bikára gondolok, amely egy igazi „ősállat” a maga 16,34 kilós agancssúlyával. És ami igazán örömteli, nem egy multimilliomos hazai vállalkozó, vagy éppen egy külföldi puskaforgató szobáját díszíti majd, hanem egy magyar fiatalember, egy magyar vadász, erdőmérnök szemében csillogtathatja meg az emlékezés puha könnycseppjeit.

De hiba lenne csak ezt az egyet kiemelni, hiszen a már említett Baranya (amely élen járt az idei főbögésben), akár Somogy, Zala vagy éppen Bács-Kiskun megye erdeiben is szép számmal zsákmányolhattak kiváló tróféákat a vadászok. Vegyes érzelmekkel bír ilyenkor az ember. Egyrészt, mert mégiscsak vannak még „valamirevaló” gímszarvasbikák hazánkban, és ez jó, nagyon jó. Másrészt pedig bosszankodik, hiszen a bevételek jelentős része az időközben felhalmozódott, a vad által „okozott” erdei- és mezőgazdasági kártétel kiegyenlítésére lesz majd hivatott. Ahelyett, hogy a helyi vadgazdálkodásba csörgedezne, ahol különböző fejlesztéseket lehetne finanszírozni, az arra érdemes vadórt jutalmazni, vagy éppen az etetésbe, a vadföldbe fektetni. És ez igazán kár...

De reméljük, hogy a készülőfélben lévő új vadászati törvényünk talán majd erre is valami gyógyírral, megfelelő balzsammal fog szolgálni. Bár ahogy elnézem, egyelőre csak elejtett félinformációk csipegetéséből tudhatunk meg bármit is a készülő jogszabályról, ami nem biztos, hogy egészséges. Mégpedig két okból sem. Az egyik, hogy ideje lenne már végre tiszta vizet önteni a pohárba, és a „nagykorúnak” tartott, felelős gondolkodású vadászokat kellőképpen, közérthetően informálni, hogy hogyan, hányadán állunk a jó ideje bezengett törvényünkkel. Mert a kútba dobott kavicsként ható bejelentések, mint például a természetvédelemmel való egyeztetés olyan „gyűrűket” is generálhat, amitől majd nehezen, vagy egyáltalán nem tudunk szabadulni. Katogni kezdenek a fogaskerekék és olyan gondolatok is szülehetnek, amelyek szárnyra kapva megállíthatatlan száguldásba kezdhetnek.

És itt jön a második ok, az emberi gondolat szabadsága és megnyilvánulása. Értem ez alatt például a nemrégiben napvilágot látott, „hőkamerával történő vadászat” fogalomkör elhíntését, megszellőztetését, köztudatba való bedobását. Attól most tekintsünk el, hogy az éjjellátós, hőkamerás vadászatot sokan már „normális” vadászati módnak tekintik, és egy „átlagos” nagyvadász társaságnál már szinte megkülönböztetést élvez, akinek nincs efféle segédeszköze. Pedig törvénytelen.

De itt ne álljunk le, kitartóan fussuk le a távot.

Tegyük fel, hogy törvényileg megengedett lesz, persze, csak bizonyos, és szigorú keretek között. Törvényileg csak és kizárólag vadkárrelhárítás alkalmával kerül majd a fent nevezett játékszer a hátizsákba, netán a céltávcsőre. Kérdés: a pár sorral feljebb említett „normális” vadászati módot élvezők (a törvényi támogatottság biztos tudatában), „elhárítás” közben, a kukoricába vágott nyiladékra kilépő kapitális, sokat keresett szarvasbika meghőkamerázásakor csak legyintenek majd, sajnálkoznak és hátradőlnek?

Úgy vélem, szép dolog a szabadság, de nem mindenáron.

Beszélgetés **Bögöti Gáborral**,
a Herman Ottó Környezetvédelmi
és Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium tanárával,
a vadász munkaközösség-vezetőjével

Iránymutatás

„Ez nem csupán egy állás és nemcsak egy munkahely, hanem felelősségteljes küldetés” – mondta az interjú legelőjén a fiatal tanárember, az oladi Herman Ottó Szakképző Iskola vadásztanulóinak „atyja”, aki bár életkorát tekintve a diákok bátyja is lehetne, hozzáállásával és felkészültségével a „vadőrinasok” példaképe. Bögöti Gábor, ha kell, vidám vadászczimbora, máskor szigorú pedagógus, a legtöbbször azonban a nebulókért megalkuvást nem ismerő módon tevékenykedő mentor...

– A legtöbb kamasz számára egy tanár „nem szeretett közellenség”. Hogyan esett mégis a választása pont erre a pályára?

– Sohasem készültem tudatosan tanárembernek, sőt, mint minden diák, én is elképzelhetetlennek tartottam a katedrára lépést... Kőszegen születtem, a felmenőim gazdálkodással foglalkoztak, így a természet szeretete meghatározó volt számomra, hiszen az erdőn-mezőn nőttem fel. Édesapám hivatásos vadász szeretett volna lenni, ám végül ez egy beteljesületlen álmom maradt számára. Én – talán atyám hatására – már szintén gyerekkoromban éreztem a vadászat iránti olthatatlan vágyat, és mindig a határt jártam. Mielőtt szülővárosomban, a Jurisics Miklós Gimnáziumban leérettségiztem, sokat hezitáltam az állatorvosi egyetem és az erdész-vadász tanulmányok között, s bár mindkét szakra felvettek volna, végül a soproni egyetemre adtam be a jelentkezésemet, ahol vadgazda mérnöki diplomát szereztem. Az ott eltöltött évek komoly lelki hatást gyakoroltak rám, s a hazaszeretetet, hivatástudatot, valamint a vadgazda fejjele való gondolkodást egyaránt a Húség Városából hoztam magammal. Ma már egyértelműen úgy gondolom, hogy helyesen döntöttem.

– Az államvizsga után egyenes út vezetett Szombat helyre?

– Majdnem. Az Erdőmérnöki Karon folytatott tanulmányaim mellett szinte kizárólag a vadászatra koncentráltam, minden lehetőséget megragadtam, hogy akár

csak hajtani, magaslest építeni vagy etetni kimehessek a területre. Ez csak fokozódott, amikor végre lettem az állami vadászvizsgát és megkaptam az első vadászjegyet, de nem gondoltam, hogy ettől én már „mindentudó” vadásszá váltam, így a fokozatosság elvét betartva, a vadőrsegédként szerzett további tapasztalatokat gyűjtögetve szívtam magamba a tudományt. 2007-ben az oladi iskola meghirdetett egy szaktanári állást, s én reményekkel telve elküldtem az önéletrajzomat. Úgy voltam velem, hogy pályakezdőként kipróbálom magam a szakoktatásban, bár tudtam, igen nehéz dolgom lesz, hiszen alig pár évvel vagyok idősebb a tanteremben

” A szakmában maradók aránya 55-60 százalék

helyet foglaló tanulóknál. Miután elnyertem az iskola vezetésének szimpátiáját és bizalmát, s megkaptam az állást, rögtön bedobtak a mélyvízbe: elméleti órákat, valamint gyakorlati foglalkozást is kellett tartanom. A kollégák úgy vélték, hogy a korom miatt távolságtartónak kell lennem, de mint az hamar kiderült, pont ellenkezőleg kellett volna viselkednem, úgy, ahogyan azt elsőre elképzeltem. A közvetlen stílus, a gyerekek leendő kollégaként való kezelése hamar eredményre vezetett. Persze

az első évben nehéz volt elfogadtatni az idősebb tanulókkal, hogy elsősorban tanítani érkeztem az iskolába, nem pedig „bratyzni”.

– A kezdeti nehézségek ellenére sohasem gondolt arra, hogy „odébálljon”?

– Soha. A gyerekek a törődést, szeretetet és tiszteletet százszorosan adják vissza. A vadőr-tanulóknak vagányoknak, komiszoknak és csibészeknek kell lenniük, mert a hivatásuk megkívánja a saját árnyékától megriadni képtelen, határozott és talpraesett egyéniségeket, így nem haragudtam rájuk akkor sem, ha néha a határokat feszegették. Három éve neveztek ki az erdészeti-vadgazdálkodási szak vezetőjévé. Mindhárom évben sikerült diákjainknak megnyeri a vadgazdálkodási technikusok Országos Szakmai Tanulmányi Versenyét. Emellett sikerült elérnem a gyakorlati lehetőségek kibővítését: az Alpokaljai Vadászati Közösség Vadásztársasága 4300 hektáros, különleges rendeltetésű vadászterületén a diákoknak folyamatosan lehetőségük nyílik a szakmai fogások elsajátítására. Azóta az ottani hivatásos vadászok mellett állandóan ott vannak a tanulóink, akik elleshetik a vadőri mesterség minden csinját-bínját. Van is mit, hiszen a területen minden megtalálható, ami a tankönyvekben szerepel. Éves szinten 100 tonna takarmányt etetünk, több mint húsz hektár vadföldet művelünk, kíméleti területet tartunk fenn, a folyamatosan karbantartott cserkelőút-hálózat pedig összeköti azokat a magaslesekkel, amelyekre a már fegyvertartási engedéllyel és vadászjeggyel rendelkező, felsőbb éves tanulók esténként – tanulmányi eredménytől függően – kiülhetnek a tagsággal rókára vagy tarvadra.

– Ez nyilván komoly motivációs tényező, de lehet-e, egyáltalán kell-e ösztönözni a nebulókat?

– Az elsősök fele azt mondja, el sem tudná máshogy képzelni az életét, s csak a vadászat, erdészeti érdekl. A felsőbb évesek már a szakma árnyoldalaival is tisztában vannak, ismerik a megalázóan alacsony bérviszonyokat, a gyakorlataik során sokszor szembesülnek az anyagi és erkölcsi elismerés hiányával, s azt is tudják, hogy egy vadásztársaságnál a szakmai irányítónak semmiféle végzettséggel nem kell rendelkeznie, így olykor a vadász-mesteri tisztséget betöltő vízvezeték szerelő, postás vagy cipész „mondja meg a tutit”. Ennek ellenére még mindig elszántak. Szerencsére motiválhatóak és érdeklődőek. Ehhez azonban nyilván az is hozzájárul, hogy az oktatógárda is alaposan átalakult az utóbbi években, jó néhány új arc bukkant fel, akik között sok az egykori „Hermanos” vadászta-

nuló, ráadásul a tanári kar szintén viszonylag fiatal, így a nebulókkal kiválóan mondható a kapcsolat. Talán éppen a diákközpontos szemléletnek köszönhető, hogy az intézmény falain kívül is sokszor vagyunk együtt a tanulókkal. Szeretjük egymás társaságát, gyakran ülünk le a tábortűz mellé, ahol őszintén, nyíltan beszélgetünk vagy sztorizgatunk. Ezenkívül rendszeresen jövünk össze szakköri foglalkozások keretében is, amelyek során lövészkedünk, íjászunk vagy a Vas megyei Vadászkürt Egyesület tagjainak iránymutatásával kürtölünk.

– Talán nem túlzás kijelenteni, hogy a szombathelyi iskola újra a régi fényében tündököl, s visszaszerezte a korábban méltán kivívott – de egy időre megkopott – hírnevét, de azért nyilván vannak problémák. Az erdész-vadász képzés integrációjának milyen hatása volt? Okozott az átállás valamilyen nehézséget?

– Azzal a döntéssel, hogy összevonták az erdész- és a vadászképzést, képtelenek vagyunk azonosulni, de elfogadjuk, bár ez hatalmas terhet rótt ránk az elmúlt időszakban. Az Országos Képzési Jegyzék rokonszakmainak integrációját megelőzően az erdész- és a vadászképzés időtartama egyformán hat évre rúgott, ma azonban a kettőt kell egy öt éves iskola keretein belül oktatni. Nos, ez szinte lehetetlen. A gyakorlati idő kényszerűségeiből lerövidült, hiszen két szakma elméletét kell megtanítanunk, így kevesebb óraszámban tudjuk a területen foglalkoztatni a diákokat. Tovább tetézi a bajt, hogy

ezáltal kiéleződött az intézmények közötti konkurenciaharc, ráadásul az iskoláknak új szakembereket kellett felvenniük és számos oktatási segédeszközt kellett beszerezniük, ami az amúgy is forráshiánnyal küzdő intézmények anyagi lehetőségeit jócskán meghaladta.

– Mi lehet a megoldás?

– Talán a döntés felülvizsgálata... Mindenesetre – alkalmazkodva a körülményekhez – a közelmúltban létrehoztuk az Öhm László Alapítványt, amely az iskola egykori igazgatójának állít emléket, s amely az oktatás pénzügyi hátterének javítását hivatott szolgálni.

– A jogi környezet változása azért nem csak rosszat hozott...

– Ez igaz! A képzési rendszer átalakítása folytán ma már újfent lehetőségünk adódott arra, hogy az első évfolyamban tarthassunk gyakorlatot, emellett emelkedett a nyári, egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama is. A fiatalok egyébként választhatnak maguknak saját gyakorlati helyet, de több jogosulttal kötöttünk együttműködési megállapodást, így mi is tudjuk biztosítani, akár az apró-, akár a nagyvadas terepi foglalkozások lehetőségét.

– Gyerekek szerint a vadgazdálkodási ágazatra – közép-és felsőfokon egyaránt – jellemző a túlképzés, a végzett szakemberek körében pedig igen magas a pályaelhagyók aránya. Ennek tükrében jogosan merül fel a kérdés: milyen elhelyezkedési esélyei vannak a végzősöknek?

Szakmai gyakorlat: a gímszarvas agancsának bemutatása az iskola tankertjében

„Életem első mormotájával, az Alpokban”

– Beiskolázási problémáink nincsenek, hatszorosa a túljelentkezés, harmincfős osztályokat indítunk, s összesen hét megyéből vannak diákjaink. Ők egyébként kiváló képességű gyerekek, jó tanulmányi átlagokkal érkeznek hozzánk, ráadásul komoly szakmai ismeretekkel rendelkeznek, volt például olyan tanuló, aki kilencedikes korában már vizsgázott vérebet vezetett. Ez öröndetes, ugyanakkor tudjuk, hogy az erdész és vadász szakma összevonásával a munkaerő-piaci lehetőségek alaposan beszűkültek. A szakmában maradók aránya ennek megfelelően csupán 55-60 százalékos, de sokan tanulnak tovább erdőmérnökként vagy vadgazda szakon is.

– Melyik fontosabb: a már említett szemléletformálás vagy a szakmai felkészítés színvonala?

– Mindkettő lényeges... A tanulók értékrendjét igyekszünk folyamatosan a helyes irányba terelni, így nálunk nem szokás terepszínű ruhát vagy vadászaton kalap helyett baseballsapkát viselni. A sportvadászoktól azonban sajnos gyakran látnak negatív példákat – mondjuk a vadásziatlan nyelvhasználatra vonatkozóan –, amelyeket azután az iskolában nekünk kell helyrehoznunk, ami lássuk be, nem könnyű feladat. Én személy szerint úgy vélem, hogy a gyerekek még alakíthatóak, és a mi felelősségünk, hogy befolyásoljuk őket, ezért a hagyományápolásra, a helyes vadászviselkedésre való nevelés nálunk ugyanolyan süllyal bír, mint a szakmai tárgyak oktatása. A saját, intézményi tradíci-

óink ugyancsak lényegesek, így megőriztük például az elsőök malacavatató szokását és a Hubertus-napi programsorozatot is évről-évre, idén immár 27. alkalommal tartjuk meg.

– Ha jól tudom, akkor Bögöti Gábor nemcsak tanít, hanem tanul is...

– A Nyugat-magyarországi Egyetem Roth Gyula Doktori Iskolájában igyekszem tudományos fokozatot szerezni. A disszertációm témája a középfokú erdész-vadász képzés minőségfejlesztési koncepciója. Jelenleg iskolai elfoglaltságaim miatt passzív féléven vagyok, de a következő esztendőben szeretném megvédeni a dolgozatomat. A jövőmet továbbra is a szakoktatásban képzelem el, s ebben szerencsére a párom is támogat, aki pszichológusként gyerekekkel foglalkozik, és szereti a természethez kötődő aktív tevékenységeket. Hogy ne csak a realitásokról, hanem a vágyaimról is meséljek egy kicsit, akkor lennék igazán boldog és elégedett, ha a hivatásos vadászati munka jócskán felértékelődne, s ha a vadőröknek is volna egy olyan életpályamodelljük, amely az anyagi biztonság mellett a szakmai kiteljesedést is szavatolja. Ehhez úgy vélem – a törvényi szabályozás átalakításán kívül – az utánpótlás-nevelés fontosságát kellene végre felismerni, s kimondani, hogy az ágazatban a vad mellett a szakember, azaz a jól képzett vadőr a legfőbb érték.

– A beszélgetés vége felé „vadásszunk” egy kicsit! Milyen volt az idej bögés?

– Felénk is korán kezdődött és az időjárásnak köszönhetően elég hektikusan alakult. Én a szeptemberi iskolai teendőim miatt ilyenkor inkább a vadásztatásból tudom kivenni a részem. Számomra a kísérés is vadászat, szerintem ugyanis mindegy, hogy kinek a kezében van a puska, sőt a siker íze talán még édesebb, ha mást juttatunk vadászélményhez, ha a vendég örömét segítjük elő. Én magam a vadászatban egyébként sem a lövésre helyezem a hangsúlyt, hanem a megfigyelésre és a sajátos hangulatra, amely cserkelés közben, vagy éppen a magaslesen kerítheti hatalmába az embert. A legnagyobb élményem mégis az, amikor édesapám kíséretében ejtethet el egy vadat, aki ugyan nem lett vadász, de a gyermekkori álmát az én segítségével, közösen sikerült megvalósítanunk. Amúgy ifjú koromban kezdtem vadásznaplót vezetni – melyet édesapámtól kaptam ajándékba – és ez a szokásom a mai napig megmaradt. A bejegyzések gyakran tanúskodnak keresővadászatokról, melyeken rövidszőrű magyar vizslám a hű társam és segítőm, na és a két kedvenc: a róka, illetőleg az őzhívással kapcsolatos emlékek is többször megjelennek...

Wallendums Péter

„A gyermekkorem óta vezetett – édesapámtól kapott – vadásznaplómba ez az őzbak is bekerült...”

Legyen az előfizetőnk! Most különösen megéri!

Lapunk előfizetői között minden évben értékes nyereményeket sorsolunk ki.

A következő főnyereményünk egy, a Gyulaj Zrt. által felajánlott

3 napos dámbika vadászat!

A nyereményvadászat
a 2015 októberi dámbarcogás idejére szól!

A „csomag” tartalma: egy 3-3,5 kg trófeatómegű dámbika elejtése, háromnapos teljes ellátás és első osztályú elszállásolás a Gyulaj Zrt. Óbíródi vadászházában.

Nem kell mást tennie tehát,
mint előfizetni
a Magyar VADÁSZLAP-ot a 2015-ös esztendőre,
és máris nagy eséllyel indulhat
a sorsoláson.

A lapot előfizetheti a Magyar VADÁSZLAP címen:
1033 Budapest, Hévízi út 2. vagy az info@vadaszlap.hu email címen.

Sorsolás a jövő évi FeHoVá-n!

49 008

...ennyien látták lapzártánking a legnépszerűbb közösségi portálon a fotókon lévő kapitális bikáról szóló írásunk linkjét. Ha egészen pontosak akarunk lenni, akkor 954-en nyomták meg a tetszik gombot, majdnem 600-an osztották meg ismerőseikkel, illetőleg 75-en gratuláltak, avagy szóltak hozzá érdemben a témához, kiemelve, hogy ez a bika a viszonylag csekély ágyszáma ellenére jóval többet nyomott a mérlegen, mint az első ránézésre várható lett volna. Az idén egyébként is jellemző volt, hogy a trófeák az átlagnál – főként a golyóérett bikákat tekintve – akár egy kilogrammal „fajsúlyosabbnak” bizonyultak.

A saját honlapunk visszatérő, illetőleg új látogatói között is népszerű volt a bika. A megjelenés napján az átlagos 1800-2500 nálunk időt töltő netezők helyett 6198-an kattintottak a vadaszlap.hu-ra.

A érdeklődés a pénteki megjelenési nap utáni hétvégén sem lankadt: szombaton 5355-en, vasárnap 3028-an olvasták a Baranya megyei nagy bika történetét. Hála a Google cég pontos statisztikáinak azt is tudni lehet, hogy az érdeklődők zöme 54 százalékban férfi, 33 és fél százalékban 25 és 34 év közötti, illetőleg a többség a fővárosból szörfözött nálunk a neten.

Bár ez a cikk nem számít a legsikeresebb bejegyzésünknek, közönségsikere így is megemlíthető.

Parajelenség?

Az első hírek valóban hihetetlennek tűntek. Ugyanis arról is szóltak, hogy a Dráva partján esett egy bika, amelynek agancssúlya meghaladhatja a tizenhat kilót is. Ráadásul ez a csodabika egy klasszikusnak is mondható tizenkettes ágyszámú agancsot viselt, ami azt jelenti, hogy az ágyszámokhoz képest valóban nagyon nagy súlyt képvisel. A trófea bírálatára „összefutottak” a szakemberek és mindenkinek egyöntetűen az volt a véleménye, hogy „brutális”. Valóban, első ránézésre semmi más nem jut az ember eszébe, mint az, hogy egy ilyen őserőt képviselő gímszarvas tényleg a természet csodája.

A kifözött (nem lefözött) trófea végül tizenhat kilót és harmincnégy dekát nyomott, 252,43 nemzetközi pontjával és a súlyához képest klasszikus tizenkettes agancsával valóban igazi különlegesség és a maga nemében szinte egyedülálló. Igaz, ez ugyanúgy elmondható az idei bögési idényről is.

Fantasztikus, szinte hihetetlen eredmények születtek.

Baranyában például tíz agancs került tizenkét kiló fölé és ebből kettő a tizennégyet is fölözi. De országosan is hasonló a helyzet. Somogyban, Kaszón és Lábodon szintén jó pár tizenhárom kilós trófea „született” és összességében elmondható, hogy a klasszikus szarvas-körzetek úgymond „hozták magukat”. Természetes, hogy ilyenkor elindul a találgatás, minek köszönhetőek ezek a remek eredmények. Vannak szélsőséges vélemények, akik azt mondják, hogy az aransakál megjelenése mégis csak jót tett az állománynak, mert így csak az erősek maradnak meg. Vannak, akik a csapadékos nyárral magyarázzák: a felrakás időszakában sok eső volt és ez kihat a trófeasúlyra. Mások azt mondják, hogy beérett egy olyan korosztály, amit borjú korában elfelejtettünk „agyonlőni” a nyári vadkélhárításban.

Szenzáció

– Interjú Ács Péterrel

VADÁSZLAP: Elmesélné, hogyan ejtette el a bikát?

Ács Péter: Tagként mentem ki az egyik vadásztársammal a társaságunk egy olyan területére, amelyen azt hittük, nem lesz szerencsénk, ugyanis fakitermelés, aratás és villanypásztor is zavarhatta a vadat. Tévedtünk! Mindketten magas, megtermett emberek vagyunk, mégis óvodásokhoz hasonlóan gubbasztottunk a lesen, onnan szemléltünk egy hét kiló körüli agancssúlyú bikát és a körülötte lebzselő hét tarvadat. A közelünkben voltak, ezért moccanni sem mertünk. Kisvártatva megérkezett a szóban forgó nagy bika, oldalán egy tarvaddal. Olyan háromszáz méterre lehetek ekkor tőlünk. A táv nagyjából a felére csökkent, amikor a gím belekezdett a bögésbe; mindegyik vad ráfigyelt. Én ekkor mertem megtámasztani a puskacsövet a lesen, de még nem lőttem, mert a háremúr még mindig az egyik tarvad takarásában állt. Végül csak kilépett mögüle, én pedig megláttam a lehetőséget. Olyan négy ütemet trappolhattam tovább a lövés után, majd összeesett; a szívét érte a golyó.

VADÁSZLAP: Mióta vadászik?

Ács Péter: Édesapám és nagyapám is vadász volt, utóbbi ráadásul hivatásosként is szolgált. Már gyermekkoromban megismerkedtem a vadúzás szenvedélyével, ekkor még csak édesapámék számára cipeltem a fácánokat. Végül olyan tizennyolc éves korom környékén ejtettem el az első vadat, egy vadkacsát...

VADÁSZLAP: Mennyi gím bika agancsot találhatunk a trófea-gyűjteményében?

Ács Péter: Eleddig öt gímszarvas-bikát hoztam terítékre. A legelső egy spíszér volt. Tavaly ugyanennél a társaságnál – ahol egy éve vagyok tag – zsákmányoltam egy 8,88 kilogramm agancssúlyú szarvast is. Ez a mostani bika azért is különleges a számomra, mert a múlt héten töltöttem be a harmincnyolcát, így ez a trófea egyfajta megkésett születésnap ajándék.

-kókai

Sokan, sokféleképpen magyarázzák a kiváló eredményeket, de a szakma kicsit visszafogottabb. A szakemberek pontosan tudják, hogy mennyit szenved ez a folyamatosan, még mindig elsőszámú közellenségnek kikiáltott gímállomány. Tudják, hogy bizonyos helyeken vérszesen lecsökkent a tarvad létszáma, hogy bizonyos helyeken – és ez majdnem mindenhol így van –, elfatalodott az állomány. Arról kevesen beszélnek, hogy mint mindig, most is nagyon sok köszönhető a szarvasos területeken dolgozó hivatásos vadászoknak. Azoknak, akik minden parancs és előírás ellenére sem lövetik agyon a fiatal, ígéretes példányokat. Egyik jó

16,34 kg, 252,43 IP

Brutális

A szárhosszak átlagossza 114, a koszorúkorméret átlaga 31,95, az alsó szárkorméret 22,3 és 22,8, a felső 18,3 és 20,9 centiméter, míg a főágak 48,25 és 51,25-ös átlaggal bírnak. A trófea nemzetközi bírálati pontja 252,43 – így jócskán benne van az aranyérmes tartományban.

A remek paraméterekkel rendelkező gímszarvas a Dráva-Agró Zrt. (Baranya megye) területén esett, szeptember 16-án. Az elejtő Ács Péter erdőmérnök, aki a vadásztársaság tagja. A fantasztikus körméretek mellé hatalmas trófeatómeg párosul 16,34 kilogrammal. Ez különösen akkor érdekes, ha kiderül, hogy a bika ágszámát tekintve egy klasszikus tizenkettes, ami ez esetben azt jelenti, hogy a főágak mellett mindkét oldalon hármaskorona van. Ez a hatalmas súly, egy tizenkettes bika fején egészen páratlan és a maga nemében egész biztosan egyedülálló. Gyorsan elterjedt a híre és mire a megyei trófeabíró bizottság elé került, egész csapatnyi szakember és érdeklődő várta a bírálatot. Bognár Zoltán, a Vadászati és Halászati Osztály vezetője nyilvános bírálaton mutatta be a trófeát.

példa erre, amikor a délvidéken egy neves állami terület egyik erdészeténél finoman szólva belenyúltak az állományba. A vezetés ezt nem tűrhette és olyan neves szakembert nevezett ki fővadásznak, aki már több területen is bizonyított. A szakállas fővadász az első szarvasidényt követően, karácsonyeste hívott telefonon. Szinte a könnyeivel küzdve mesélte, hogy a rábízott területen egyáltalán nincsen szarvas, attól fél, hogy a feladatát nem tudja végrehajtani, pár éve van a nyugdíj és ez kevés lesz arra, hogy nyugodt szívvel vonuljon vissza.

Mindez négy-öt éve történt. Azóta a délvidéken is sokat változott a világ. Az idei év-

ben már szeptember közepére tíz kiváló bika került terítékre és volt már köztük tíz kiló fölötti is. Persze erre is mondhatnánk, hogy a sakál, meg az esős nyár, és aki nem normális, az akár parajelenségnek is felfoghatja. Teljesen mindegy, hogyan magyarázzuk, egy viszont biztos: mint mindenhez, ehhez is szív kell, és elsősorban szeretni, vigyázni, óvni kell a szarvast.

A fent említett fővadász erről sokat tudna mesélni, de ha megkérdezzük, ő csak a szakállá mögé bújik, és mosolyogva annyit mond: higgyék el kérem, ez valóban a természet csodája.

Agyaki Gábor

Páratlan huszonnyolcas

Kivételes szépségű és ágszámú szarvasbika esett a Bakonyerdő Zrt. Keszthelyi Erdészetének sarvalyi vadászterületén. A tehének mellett álló, páratlan 28-as hárebikát belföldi vendégvadász ejtette el hajnali cserkelés során. A szarvasbika magas láblövessel egy kefesűrű bükk fiatalosba váltott be, ahol Rékasi Csaba, az erdészet hivatásos vadásza, Dongó nevű bajor vérebével 2 kilométeres vezeték-munka és 500 méteres hajsza után hozta terítékre. A trófea súlya: 13,53 kilogramm.

Viszlát, Öreg!

Éveken keresztül soha nem tudtunk túljárni az eszeden... Mehettem Rád kúszva-mászva, fától fáig osonva, vagy bőgve, hangos csörtetéssel, ágveréssel... Vihettem Rád német, osztrák, svájci, francia, belga vagy akár magyar vendéget... Hangodat ismertem, tudtam merre jársz, általában megközelíthetetlen helyeken...

Aztán ilyen buta hibát követsz el!

A vendég vett észre, ahogy fekvé napoztál a tarló és a lucernaföld szélén. Az agancsod árult el. 80 méterre meg tudtunk közelíteni, miközben napoztál. Valószínűleg arról álmodtál a délutáni napsütésben, hogy idén is túljártál az eszünkön. Két napja a helyeden meglövettem az egyik kis mellékbikádat, s ta-

lán azt hitted, hogy nem próbálkozom újra, békén hagylak. Igazad volt! Másfelé mentem volna, de ma hajnalban a hangod elárult. Bár nem sokat tettem rá, hogy találkozzunk, mégis megpróbáltam...

Aztán amikor „réd szoltam”, érezted, hogy baj van, egyből menekültél, nem néztél tétován körül, hogy mégis, ki merészel zavarni. Tudtad...

Hogy mire gondoltál, amikor megtorpantál egy pillanatra? Arra, hogy az 1-es tóba vagy a Tojásos felé menekülsz?

A vendég ügyes volt. Egy álommal kevesebb, de nem foglak elfelejteni soha!

Ui.: zavaromban a bal oldaladra fektettelek a terítéket, bocsáss meg!

Vig Imre

(Az agancs súlya 10,01 kg lett, 216,66 pontot kapott)

Sohasem késő. Buday László, 89 éves, idős vadász a hetvenharmadik vadászati idényét kezdte meg ez év elején. A makói illetőségű nyugdíjas fegyverművesnek minden álma volt egy igazi kapitális, úgynevezett életbika elejtése. A szeszélyes Diana jóvoltából erre a kapitális bikára több mint hét évtizedet kellett várnia, de végül álma beteljesedett: szeptember 16-án, Baranya megyében egy igazán impozáns, erős, érett bikának adhatta meg a végtisztességet. Esti lesen, 150 méterről hozta terítékre a páratlan tizennyolcas nagy bikát, melynek trófeasúlya 11,10 kilogramm, nemzetközi pontja pedig 219,95.

3,05 kg

3,27 kg (felső) és 3,0 kg

3,65 kg

Gyulaji lapátosok

5,05 kg, Tamási, kíséző: Király Attila

4,25 kg, Hőgyész, kíséző: Fábán Béla

5,26 kg, Tamási, kíséző: Király Attila

Szüret után

”
a vadkár-
ügyekben is
a leghaszonta-
lanabb
és egyben
mindkét
félnek
legdrágább
dolog
a pereskedés

Elmúlt az ősz, a szüret, a betakarítás és a végleges vadkárbecslések ideje. Ugyanis még mindig lehet újat mondani a vadkarról – én is nemrég szembesültem azzal (sokan pedig valószínűleg most sem tudják), hogy tavaly november óta működik a Magyar Vadgazdálkodási Szakértők Országos Egyesülete (MVSZOE), a „Vadkár” című kötet szerzőjének, Varga Zoltánnak elnökletével, és olyan tagokkal, mint dr. Jánoska Ferenc, a Nyugat-Magyarországi Egyetem docense, dr. Marosán Miklós, a Szent István Egyetem Állatorvos Tudományi Karának munkatársa, dr. Páll Miklós, Zala megyei erdőfelügyelő, dr. Király István, az Országos Magyar Vadászkamara Tolna megyei titkára –, hogy csak az ismertebbeket említsem. Vajon mit kíván elérni ez az egyesület? Saját elmondásuk szerint a vadkárszakértőkkel szemben támasztandó egységes követelményrendszert, a szakértők kötelező továbbképzését és olyan egységes kárfelvételi, kárbecslési módszereket, amelyek biztosíthatják a vadkárok azonos alapon történő megállapítását az ország bármely részén. Ezen túl számon kérhetővé is kívánják tenni a vadkárrel kapcsolatos szakértői tevékenységet, hiszen csak így lehet elérni, hogy a földhasználó és a vadászatra jogosult közötti jogvita eldöntésének valódi alapjául szolgáljon. A 11 alapító taggal alakult egyesület szeptember elején Soponyán, a VADEX Zrt. szervezésében országos vadkárszakértői mesterkurzust is tartott jelentős érdeklődés mellett, hiszen a 100 fős befogadóképességű terem szűknek bizonyult. A hallgatóság körében az állami erdészeti cégek szakemberei mellett voltak vadkárbecslők, ügyvédek, igazságügyi szakértők – és még bírók is.

Nyilvánvaló, hogy a dologban komoly fantázia van, hiszen ha tényleg elérhető az egységes módszertan, a számon kérhetőség és az objektivitás, akkor fölöslegessé válnak a vadkárrel kapcsolatos perek, és akár a vonatkozó közigazgatási eljárásban, akár azon kívül is lezárható lesz a felek közötti vita, illetve elszámolás.

Néhány éve divatba jött Magyarországon is a mediáció (nevezhetnénk közvetítésnek is, de a szónak valójában pontos magyar megfelelője nincs), sőt már korábban is kötelező volt egyes esetekben a polgári perrendtartás szerint is a per megindítása előtti egyeztetés. A büntetőjogban a kisebb súlyú ügyekben egyre elterjedtebb a közvetítői eljárás alkalmazása, de a bíróságokon kötelezően kijelölt bírósági közvetítőn kívül a gazdasági életben is egyre fontosabb szerepet kapnak a mediátorok, akiknek évek óta külön képzésük, illetve külön hatósági nyilvántartásuk is van. A mediációt számos terület mellett természetesen a családjogi ügyekben is alkalmazzák, s talán a jövőben szerepet kap a vadkárok rendezésében is.

A közvetítői eljárás tényleg egyszerűbbé és olcsóbbá teszi minden vita rendezését, és ami talán a legfőbb előnye, hogy a döntést, a megegyezés lehetőségét a vitás feleknek hagyja, nem telepíti egy fölöttük vagy legalábbis rajtuk kívülálló döntéshozóhoz, ez pedig – pszichológiai okokból is – gyakrabban vezet a felek közötti megegyezéshez. A jó igazságügyi szakértő vagy a jó vadkárbecslő ezen gondolatmenet alapján tehát nemcsak felkészült és részrehajlás nélküli szakember kell hogy legyen, hanem lehet egyben mediátor is, aki mintegy katalizátorként közreműködhet, illetve közvetíthet a felek közötti vitában.

A MVSZOE alapítói jól ráéreztek erre a lehetőségre, illetve arra a tényre is, amelyre már a júliusi cikkemben is felhívtam a figyelmet: a vadkárügyekben is a leghaszontalanabb és egyben mindkét félnek legdrágább dolog a pereskedés. Az egyesület alapítói nyilvánvalóan arra is rájöttek, hogy a vadkárok nagyságrendje, illetve a fenti körülmények megnyitottak előttük egy jelentős piacot, amelyből jó mediátorként, kellő érdekérvényesítési képességgel tisztességesen meg lehet élni.

A mediációt már több mint egy évtizede bevezették a magyar jogrendszerbe, azonban a köztudatba a mai napig nem került be és a benne rejlő lehetőségeket sem aknázták ki. A közvetítői tevékenység alapját a 2002. évi LV. tv. képezi, amely részletesen meghatározza a közvetítői eljárást, a közvetítők névjegyzékbe való felvétele és a bírósági közvetítés szabályait. A közvetítői eljárás lényege, hogy szakavatott mediátor segítségével a felek bármely vitás kérdésüket bírósági vagy közigazgatási eljárás nélkül rendezzék; siker esetén az eljárás a felek egyezségét tartalmazó írásbeli megegyezéssel zárul. A mediátorok névjegyzéke az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium honlapján megtalálható, erre azok a természetes személyek vagy megfelelő képzettséggel rendelkező munkavállalót foglalkoztató jogi személyek kerülhetnek be, akik sikerrel elvégzik a közvetítői szakmai képzésről szóló 63/2009. (XII.17.) IRM rendeletben szabályozott 60 órás elméleti és a kapcsolódó gyakorlati oktatást és a tárgyalási alapismeretekből, kérdezéstechnikából, pszichológiai alapokból és konfliktuskezelésből megfelelő ismereteket szereznek. A névjegyzékben szereplő, szabadon választott mediátorok díjazását a felek állapítják meg. A hazai jogi szabályozás a „civil” közvetítőkön kívül ismeri a bírósági közvetítés fogalmát is; az Országos Bírósági Hivatal vezetője a bírák, illetve a titkárok közül egy-egy bírósági közvetítőt nevez ki, aki a jogszabályban előírt kötelező közvetítői eljárásokban jár el.

Kíváncsi vagyok, hogy mikor találjuk meg az első élelmes vadkárszakértőt a mediátorok névjegyzékében...

Dr. Faragó István

A vad mindig fontosabb...

Fácánneveléstől a kamaráig, zongoracipeléstől a zongoraversenyig

Háromezer-háromszáz karakter. Ennyi leütésre van lehetőségem, hogy ezen az oldalon bemutassam azt az embert, aki negyven hosszú évet töltött el a magyar vadgazdálkodásban. Ez nagyon kevés... Mármost a karakterszám. Úgy érzem, lehetetlen ezt az életutat, ezt a pályafutást ennyire lerövidíteni, megzenésíteni.

Török Henrik, most, hogy már nyugdíjas, semmit sem változott „munkás” énjéhez képest. Miért is változott volna? Most

”
Nem vagyok
trófea-
halmozó,
inkább
a hangulatért
vadászom...

is épp úgy jön-megy, mintha társadalombéli helyzete nem változott volna meg. De nem is történt semmi különös, nem rendítette meg a visszavonulás ténye, hiszen, mint mondja: erre tudatosan készült. Ám ideje most sincs sokkal több, mint előtte...

Amint belép a szerkesztőségbe, megtelik vele a helyiség. Pedig csak ül és mesél... Sugárzik belőle a fáradhatatlan ember, a kifogyhatatlan energia. Ugyanezzel a habitussal találkozhattunk számtalan alkalommal, elég, ha csak a FeHoVa rendezvényeit, a fiatal vadászok szakmai versenyét, a vadászvizsga-előkészítő tanfolyamokat vagy éppen más, „egyéb” munkakörben betöltött szerepét említem. Egykoron „zongoracipeléssel” kezdett, és szépen lassan megtanult „játszani a hangszeren”. Ámbár ma sem retten meg, ha éppen „cipekedni” kell.

Pályája vadtenyésztési felügyelőként indult, majd – kizárólag a fácán miatt – baromfitenyésztési szakmérnöki, később vadgazdálkodási szakmérnöki végzettséget is szerzett. A MAVOSZ Bugyi Vadgazdaságánál húsz évig volt a frontvonalban és ottléte alatt közel kétfélmillió napos fácán „pályafutásában” segédkezett. Majd jött a „másodvirágzás”, vagyis a védegyelet és a kamara, de a Nimród-dal már a '80-as években kapcsolatba került, ami azért is büszkeséggel tölti el – mint mondja –, mert olyan „nevekkel” találkozhatott, mint Csergezán Pál, Nagygyörgy Sándor, vagy éppen Galamb Gábor. A Nimródhoz való hűsége azóta sem változott, hiszen amikor erre a portréra (nyugdíjba vonulásának apropóján) – még áprilisban felkértem –, akkor ő csak annyit mondott: a Nimród-tól még nem keresték meg és elsőként nekik akar nyilatkozni. De volt vadásztársasági titkár, majd elnök is. Mindezeket figyelembe véve azt gondolom, hogy névjegyére a „mindenes” titulus lenne a leghelyénvalóbb, de ő csak mosolyog ezen és úgy véli, maradjunk inkább a megszokottnál: főmunkatárs.

Negyven év hosszú idő... Munkásságát számtalan kitüntetéssel is elismerték, legutóbb a Magyar Ezüst Érdemkeresztet vehette át, de megkapta már a legmagasabb szlovák vadászkitüntetést, a Szent Hubertus Érdemérmét is.

Számtalan lehetősége volt vadászni, de nem rendelkezik csillagokba szökő terítékszámokkal. „Nem vagyok trófeahalmozó, inkább a hangulatért vadászom. Számomra a mértéktartó vadászmentalitás az alap, ugyanakkor szeretem térben, időben és legfőképpen emberben megválogatni a vadászataimat. Egy őzbak felnevelése sokkal nagyobb élmény, mint az elejtése és egy jó tarvad-vadászat ugyanakkora élményt nyújt, mintha agancsosra vadászhatnék. És most már, ennyi év tapasztalattal a hátam mögött kijelenthetem: a vad mindig fontosabb, mint a vadászat.”

BoRi

(Anno megkérdezted, hogy miért akarok én rólad írni, hiszen nem vagy te olyan érdekes ember. Akkor is és most is csak azt tudom mondani, mint a nemrég elhunyt előző főszerkesztő Cseke Sándor, mert jó pár évvel ezelőtt neki is feltetted ezt a kérdést: mert megérdemled!)

FOTÓ: KÓKAI MÁRTON

FOTÓ: MESTERHÁZI LŐZSEF

Ne (csak) egymást etessük!

Gondolatok a vadetetésről – avagy elég egy fél fándli kukorica?

A közelmúltban azon morfondíroztam, mi lenne, ha hőkamera helyett a tehetősebb „vadászok” mondjuk takarmányt vásárolnának, a féktelen éjjellátózás helyett legalább a vaksötét éjszakákon békén hagynák a vadat, a kacsalábon forgó és fűthető magaslesek építésére fordított időt etetők összeesküvésére, a több száz méteres puskázással való virtuskodást pedig a kivitt takarmány mennyiségére vonatkozó kérdésre cserélnék.

Ugyanezen a képzeletbeli cserkelő úton továbbhaladva, érdemes még egy csöppet játszadozni a gondolattal, hogy a jogosultak mit tesznek, és mi mindent tehetnének a vad érdekében. Ha azt vesszük alapul, hogy hazánk vadászterületein (ez ugyebár 9,3 millió hektárt jelent) a vadgazdálkodók mindössze 28 ezer hektár vadföldet és 32 ezer hektárnyi vadlegelőt kezelnek, akkor egy pofonegyszerű matematikai képlettel kiszámítható, hogy a területeknek csupán 0,64 százalékát fordítják tudatosan a vad táplálékigényének fedezésére. Tudom persze, hogy ez a sokkoló eredményt hozó kalkuláció egy nyúl farknyit „sántít”, de talán a figyelem felkeltésére alkalmas. Sőt, valószínűleg tovább torzulna a kép, ha az arányosításból kivennénk az erdőgazdaságokat, amik a vadföldek cirka 80 százalékát üzemeltetik.

Vegyünk górcső alá egy másik adathalmazt is! Az Országos Vadgazdálkodási Adattár táblázatainak tanúsága szerint 2013-ban szálas takarmányból – kerekítve – 18, szemesből 71, lédúsból 50, tápból pedig 4 ezer tonnát juttattak ki a jobb sorsra érdemes vadörök. Ha ezt összehasonlítjuk az összes becsült vadmennyiséggel (nagyvadfajok plusz mezei nyúl, fácán, fogoly, az éves kalkulált szaporulattal kiegészítve), akkor kiderül, hogy egy egyed naponta 80 gramm vadtakarmányhoz jutott, amely még a fogoly zúzóját is alig dolgoztatja meg...

Az eddigiek tükrében nyugodtan kijelenthető, hogy a vadászatra jogosultak – főként a vadásztársaságok – keveset etetnek és a vadföldművelési hajlandóság is meglehetősen csekély. Mégis, mi volna, ha elkezdenének azon hezitálni a vadgazdálkodók, hogy mi az olcsóbb és hatékonyabb: a milliós vadkárpenzt az elhárítás érdekében a fülük botját sem mozdító földművelők zsebébe gyömöszölni vagy okszerűen takarmányozni, vadföldet művelni, élőhelyet fejleszteni, ezáltal csökkenteni a vadkárt és növelni a vad komfortérzetét, ami azután az extraproduktumokban (agancs, utód, hús) is további hozadékként jelentkezhet. Ezzel szemben mindenki tátott szájjal várja a sült galambot és a kezét szétártva siránkozik. Valójában azonban sokszor pont a tehetetlenség az oka a deficites gazdálkodásnak.

Sajnos, sok esetben azért nem etetnek eleget egy vadgazdálkodási egységnél, mert azt az elvet vallják, hogy a vad magától „megterem”, a takarmányozás meg drága, így inkább továbbra is a babérjaikon csücsülnek.

Ők valószínűleg elfelejtik, hogy amíg az agancs- vagy szarvminőség javításában a genetika – s ezen keresztül a válogató vadászat – csak alig játszik szerepet, addig az élőhely, s különösképpen a rendelkezésre álló táplálék összetétele, valamint mennyisége akár csodákat is művelhet. Márpedig ha ennyi is elég a minőségfejlesztéshez, következésképpen a bérvadásztatásból származó bevételek növeléséhez, akkor vajon miért tétlenkednek a vadgazdálkodók?

A kérdés persze költői, a vadföldművelés és az etetés tudniillik munkaigényes tevékenység, s bár azt mondják, hogy a minimálbéren tengődő vadort sem lehet a végtelenségig „kiszigerelni”, végül úgys az ő nyakába varrják az összes melót. A tagok meg nagyívben tesznek az egészre, mert hát a társadalmi munkát egy „sznobpuska” árának a töredékéből is meg lehet váltani, így inkább nem strapálják magukat.

Aki ezzel szemben mégis úgy gondolja, hogy a saját érdekein kívül esetleg a vaddal is hajlandó valamicskét törödni, az nem ritkán megelégszik azzal, hogy kétnaponta odalöttyint a szórójára egy fél fándli törtszemet, s ezzel részéről az etetés összes gondja le is van tudva. Csak hát úgy látszik, az illető hiányzott az óráról (már ha járt egyáltalán tanfolyamra), amikor a vadászterület berendezéseiről volt szó, és nem tudja, hogy a szóró vadászatot segítő alkalmatlanság és még véletlenül sem ott kell jóllakatni a vadat...

Szintén felületes ismeretekről tesz tanúbizonyságot a kukorica kizárólagosságát hirdető népes táborának minden egyes tagja, akik számára a „törökbúza” az egyetlen etethető termény és a vadföldbe sem tudnak például egy kis pillangóst elképzelni helyette.

Mivel egyesek hidegrázást kapnak a takarmányozási költségek felmelegtetésekor, nem árt tisztázni: a gyanúsán olcsó, következőképpen gyenge minőségű „etetnivalótól” nem várható el, hogy a vadállomány igényeit kielégítse. A legkifizetődőbb, ha saját magunk állítjuk elő a takarmányt, ezzel kapcsolatban azonban megint adódik némi gubanc: a többség ugyanis vadföldként általában a termelésre legkevésbé alkalmas, gyenge termőhelyi adottságokkal rendelkező területeket használja, ráadásul olcsóbb – ezzel együtt értelemszerűen gyengébb minőségű, kisebb ellenálló képességű – vetőmag kerül a vadföldekbe, így a hozam valószínűleg az elvárható szintnek jócskán alatta marad.

Ha takarmányvásárlásra kényszerülünk, akkor általában mélyen a zsebünkbe kell nyúlni, s rögvést felmerül a következő kérdés: milyen takarmányféleséget vegyünk? Jó megoldás lehet az ipari melléktermékek etetése, de vannak, akik számára például földrajzi elhelyezkedés vagy az üresen kongó persely miatt ez sem jelent megoldást, hogy a lehetőségnek gyakran gátat szabó, meglehetősen „barátságtalan” környezetvédelmi előírások nehézségeiről ne is beszéljünk.

A takarmányféleségek ízletességére ugyancsak érdemes odafigyelni, mert hiába vásárolunk drága pénzen jónak vélt takarmányt, ha azt a vad nem szívesen fogyasztja. Ez gyakorlatilag kútba dobott pénz...

A fentiekből kitűnik, mennyi mindenre kell kiterjednie a vadgazda figyelmének, amikor így ősz vége felé a téli takarmányozási stratégiát tervezgeti. Persze, ha csak most kezd el gondolkodni azon, hogy mit, mennyit és miként essen, akkor már lassan „körmére ég a gyertya”.

Az etetésre szánt takarmánymennyiség meghatározása amúgy is sok mindentől – például a vadsűrűségtől vagy az élőhelyi feltételektől – függ, de tudvalevő, hogy hideg teleken a folyamatos etetés a vad túlélésének szinte az egyetlen záloga. Lehet ugyan szerencsénk, és az időjárás kegyessége segíthet rajtunk, de jelen pillanatban talán csak a Jóisten tudná megmondani, hogy mennyire lesz enyhe az előtünk álló évszak, így nem árt inkább jó előre felkészülni.

Wallendums Péter

Hatékony-e a téli vadetetés?

Hazánkban a téli vadetetésnek régi hagyományai vannak. A közvélekedés szerint ez hozzájárul csülkös vadjaink állományainak szinten tartásához vagy növekedéséhez és minőségi javulást is eredményezhet. Ennek ellenére a vadetetés megítélése ellentmondásos. Korábbi hazai közvélemény-kutatás szerint a lakosság körében a vadászok megítélését javítja az, hogy télen táplálékot biztosítanak a vadvilágnak. Mások viszont azzal támadják a vadgazdálkodókat, hogy az etetéssel „túlszorítják” a gímszarvast és a vaddisznót, ami a vadkár-problémákat nagymértékben súlyosbítja. Akkor mi az igazság? Ebben az írásban azt járom körbe, hogy mennyire megalapozott biológiai értelemben a vadetetés gyakorlata. A gímszarvas vagy a vaddisznó egész Európában elterjedt, mégsem etetik őket mindenhol intenzíven. Egyes országokban kötelező az etetés (pl. Ausztria, Szlovákia, Horvátország), máshol hozzánk hasonlóan, gyakori jelenség (pl. Szlovénia, Balti Államok, Svájc), vagy csak elszórtan alkalmazott (pl. Egyesült Királyság, Spanyolország), Hollandiában pedig tilos (Putman, 2011). Nagytestű vadfajaink kiválóan alkalmazkodtak a táplálékcszegény időszakokhoz. Osztrák kutatások kimutatták, hogy a téli időszakban a gímszarvas nagymértékben csökkenti az energiakiadásait. A kisebb táplálékfelvétel következtében az anyagcseréje jelentősen lelassul, kevesebbet mozog, pulzusa csökken. Az erős lehűlések idején a bőrfelszín alatti hőmérséklete egész éjszaka 32 °C alatt maradhat, és akár 16-17 °C-ig is süllyedhet (Arnold és mtsai, 2004). Úgy tűnik, hogy a vadetetés nem általánosan szükséges a csülkös vadfajok állományainak fenntartásához. De akkor

milyen célokat szolgál? A vadetetés elsősorban szolgálhatja 1.) kiegészítő takarmányozásként a táplálékhiányos időszakon való átsegítést, vagy a párzási ill. utódnevelési időszakra való felkészülést, 2.) elterelő etetésként a gazdaságilag értékes erdei vagy mezőgazdasági növénytársulások védelmét, 3.) csalogató etetésként a vadászati lehetőségek közvetlen biztosítását. Minden esetben vizsgálnunk kellene azt, hogy az aktuális helyi célnak megfelel-e az etetés időzítése, térbelisége valamint a kihelyezett takarmány mennyisége és minősége.

Az eddigi hazai és külföldi vizsgálatok rendkívül ellentmondásos következtetéseket vonnak le a vadetetés eredményességével kapcsolatban. Mindez azt sejteti, hogy nagyon sok tényezőtől függ az, hogy sikeresek lehetünk-e célunk elérésében. A rágás- és hántáskárok csökkentésére pl. gyakran alkalmaznak elterelő etetést. Hogy ezek mértéke valóban csökken-e, az attól függ, mivel etetünk, mennyit etetünk, milyen tér- és időbeli elosztásban etetünk, mennyi állat használja a területet és fogyasztja a kihelyezett vagy a természetesen előforduló táplálékforrásokat, továbbá milyen mennyiségű és mennyire változatos alternatív természetes táplálék (cserjeszint kedvelt tápláléknövényei) érhető el számukra. Gyakran az elterelő etetés végül csak áthelyezi a konfliktust, és egy új helyen növekednek meg a megelőzni kívánt problémák.

Az eddigi tudományos vizsgálatokat összegezve kevés bizonyítékunk van arra is, hogy a hagyományos kiegészítő takarmányozási formák jelentősen javítanák a trófea növekedését, a testtömeget

vagy a szaporodási sikert (Putman és Staines, 2004). A megfelelő időben elkezdett és a táplálékhiányos időszakban végig biztosított – és a tényleges igényekhez alkalmazkodó! – kiegészítő takarmányozás viszont valóban csökkentheti a téli elhullást. Ez azonban rendkívül drága beavatkozás lehet, ha mennyiségileg kell versenyezni a természetes táplálékforrások szűkösségével. Saját vizsgálataink alapján a cserjeszintben a hajtásvégekből elérhető táplálékkínálat még télen is hektáronként sok száz kilogrammnyi „ ingyenes”, megújuló táplálékot biztosít (Katona és mtsai, 2007). Az összehangolt erdő- és vadgazdálkodás segítségével kialakuló és fenntartott természetszerű erdőink változatos forrásai ilyen módon érzékelhető megtakarítást jelentenek. A mennyiségi kiegészítés így ökológiai és pénzügyi szempontból is elsősorban zárttéri környezetben szükségszerű.

Általánosabb jelentősége lehet a minőségi kiegészítésnek, amikor a természetes táplálékból a szükségesnél kisebb mértékben felvehető tápláló-anyagokat (pl. nyersfehérje, nyersrost, cukor), ásványi anyagokat (pl. szelén, cink, foszfor, kalcium) pótoljuk ennek megfelelő takarmányozással. Ehhez viszont ismernünk kell azt, hogy a célvadfajunk milyen táplálékokat keres és fogyaszt el az élőhelyen, és azok kínálata a szükséges anyagokból mennyit biztosít az igényekhez képest (a vadállomány-sűrűség ismeretében). Amennyiben a minőségi kiegészítés átgondolt és jól alkalmazkodik a tényleges szükségletekhez, akkor a tudományos eredmények szerint ennek az egyedek egy részén pozitív (pl. trófeaminőség-javító) hatása lehet. Kérdés, hogy ehhez szükséges-e nagy tömegben takarmányozni, vagy szétszórtan elhelyezett szók felállításával is sikeresek lehetünk úgy, hogy közben a takarmányozás negatív hatásait elkerülhetjük.

A vadetetésnek számtalan negatív vonatkozása is lehet, amit szintén mérlegelni kell. A rossz minőségű takarmány fogyasztása az állat pusztulását okozhatja. Az elkezdett, de váratlanul abbamaradó etetési program is káros lehet az etetőhelyet rendszeresen használó, „függővé” váló egyedek (köztük a kiemelkedő képességű, dominánsak is!) kondíciója és az élőhelye gyakorolt hatása szempontjából. Az etetőhelyen megnövekedhet a fertőző betegségek, paraziták átadási és terjedési valószínűsége. A gyomfajok

megjelenése, terjedése a helyi vegetációra jelenthet veszélyt. De lengyel vizsgálatokban pl. azt találták, hogy a talajon fészkelő madarak fészkeit is fosztogató fajok (például varjúfélek, rágsálók, kisragadozók) igen nagy gyakorisággal használják az egész évben működtetett etetőhelyeket, így a fészekrablás az etetőhelyek környékén megnő (Selva és mtsai, 2014).

Rengeteg faj használhatja az etetőhelyeket, szórókat. Ez akár pozitívum is lehet, például az erdei énekesmadarak vagy számtalan ízeltlábú számára. Viszont rádiotelemetriás (Szemethy és mtsai, 2013) és táplálékjelöléses (Katona és mtsai, 2010) vizsgálataink alapján azt is tudjuk, hogy szabadterületen a gímszarvas állományának csak egy része keresi fel a kiegészítő táplálékforrásokat biztosító helyeket. Ráadásul táplálékuknak ekkor is csak kis részét teszi ki a kiegészítő takarmány; jórészt a természetesen előforduló táplálékokat fogyasztják. Ez pedig azt jelenti, hogy hiába tűnik el a takarmány az etetőről, még nem biztos, hogy bármit is elértünk. Az etetőt számtalan faj használja; a takarmány jelentős része máshol hasznosulhat. Emellett a földbe taposva, berohadva egy része veszendőbe mehet. Végül is a kihelyezett táplálékhalmon nagy hatást fogunk észlelni (értsd: eltűnik), de ez még nem jelenti azt, hogy a takarmánynak pozitív hatása volt a célvadfaj állományán, vagy akár egyetlen egyedén is.

Hiszen nem az a cél önmagában, hogy a takarmány elfogyjon! Amennyiben szóróról beszélünk, ahol a hatékonyságot a sikeres vadászatok jelentik; vagy elterelő etetésről, ahol a feladat a negatív vadhatások elvonása egy adott területről, akkor eredményességünk könnyebben mérhető. A ténylegesen kiegészítő takarmányozásként folytatott etetés céljainak megvalósulását viszont már jóval nehezebb mérni és értékelni, hiszen ehhez nem csupán az etetőhely használatát vagy az etetett takarmány eltűnését kell jellemezni. Ilyenkor a vizsgálandó mérce a kitűzött célunknak megfelelően a nagyobb téli túlélés, a nagyobb szaporulat, a jobb kondíció vagy a jobb trófeaminőség lehet. Ráadásul azt is valahogy igazolnunk kellene, hogy mindez a mi takarmányozásunk következménye és nem valamilyen egyéb hatótényező(k) által okozott változás.

FOTÓ: BLAUMANN ÖDÖN

FOTÓ: MÉSZÁROS ANDRÁS

Ésszerűnek tűnik az, hogy eltérő célokat, eltérő élőhelyeken, eltérő állományviszonyok mellett nagyon különböző etetési stratégiákkal és szélesebb skálán változó takarmányokkal kellene elérnünk. Nem létezhet egyféle csodaszer. Csülkös vadfajaink nagyon különböznek egymástól az igényeikben. Nem csak a gímszarvas, az őz és a vaddisznó biológiai igényei és korlátai eltérőek. Eltér pl. a gímikák és tehének igénye is, sőt még ugyanazon egyednek is másra lehet szüksége az év különböző időszakaiban vagy az aktuális kondíciója, egészségi állapota függvényében.

Az első patások mintegy 60 millió éve jelentek meg, tehát jelenlegi testfelépítésük, élettani működésük, viselkedésük mind-mind soktíz millió éve formálódik. A korai erdők felnyílásával és a fűfélék későbbi megjelenésével az ősi táplálékuk, a fás szárúak mellett a patás fajok egy része sikeresen alkalmazkodott e növénycsoport táplálékforrásként való kiaknázására is.

A mindenevő vaddisznó táplálkozását (bár 95 %-ban növényeket fogyaszt) a tényleges növényevőkétől sok tekintetben eltérő anatómiai és élettani lehetőségek és kényszerek határozzák meg. Nagytestű növényevőink sem ugyanazt eszik; bár táplálék-összetételükben jelentős átfedések lehetnek, optimális táplálkozási sajátágaik világosan elkülönülnek. A gím- és a dámszarvas, az őz és a muflon is egyaránt a valódi kérődzők (előbélben fermentálók) közé tartozik. Többek között nagy előnyük az utóbélben fermentálókkal (pl. lófélék) szemben, hogy alaposabb emésztést folytatnak. Ez előny olyan élőhelyeken, ahol kevés, de jó minőségű táplálék fordul elő (pl. rénszarvas számára a tundrán).

Az utóbélben fermentálók emésztése kevésbé hatékony, de jóval gyorsabb, így ők olyan helyeken kerülhetnek előnybe, ahol gyenge minőségű, de bőséges táplálék áll rendelkezésre (pl. afrikai kiegészítő szavannákon a zebrák ehetik meg a füvek elszáradt részét). Ilyen értelemben vad kérődzőinknek nem lehet biológiailag előnyös a nagy tömegben elérhető, de gyenge minőségű kiegészítő takarmány. Ilyenkor kedvezőbb választás számukra az akár helyileg kisebb tömegben elérhető, mégis jobb minőséget képviselő (pl. relatív magas fehérje- és alacsonyabb rosttartalmú) cserjéjtáplálék. A kérődzőket is tovább lehet csoportosítani koncentrátum-válogató (főleg fás szárúak hajtásvégeit, leveleit, terméseket fogyasztó), legelő (jellemzően fűfogyasztó) és a kettő közötti átmeneti táplálkozási típusú fajokra (Hofmann, 1989). E csoportok mind az emésztőrendszerük felépítésében, mind annak működésében számtalan helyen eltérnek.

Az őz tipikus koncentrátum-válogató fajunk, a fehérjében gazdag, energiadús táplálékokra válogat. Ha sok fűfélélet, magas rosttartalmú táplálékot fogyaszt, az egyértelműen az élőhelyi viszonyokat jelzi, és nem az adott fajok kedveltségét. A muflon jellemzően legelő típusú faj, azaz nagy tömegben képes fűfélék fogyasztására, ennek ellenére a cserjék hajtásait is nagy mennyiségben fogyasztja. A gím- és a dámszarvas átmeneti táplálkozási típusú fajok, de a gímszarvas inkább a fás szárú fajokra válogat, míg a dám jellemzően a fűfélékre. Ebből egyértelmű, hogy nem lehet mindenre megoldás a kukorica vagy épp az almatörköly. A nem megfelelő táplálék fogyasztása olyan mértékű kedvezőtlen változásokat okozhat a bendőben élő mikroorganizmus-közösség összetételében és működőképességében, amihez az állat rövid távon nem képes alkalmazkodni. Ez a viselkedés megváltozásához, a kondíció leromlásához, szélsőséges esetben pedig pusztuláshoz is vezethet.

Mindenki számára csak előnyös lehet az, ha a vadetetés megkezdése előtt mindig alaposan megtervezve mérlegre tesszük a vadetetés előnyeit és hátrányait, és a kitűzött cél jelentőségéhez és elérhetőségéhez viszonyítjuk azokat. Amennyiben a takarmányozás hatékonysága erősen bizonytalan, ráadásul a kedvezőtlen következmények túl nagyok lehetnek, a vadetetés nem célszerű megoldás. Amennyiben viszont tapasztalataink szerint igenis megéri, és pozitív hatásai messze felülmúlhatják a negatívokat, akkor törekedjünk arra, hogy ne csak a szemünknek higgyünk, hanem megfelelő adatokkal is alá tudjuk támasztani a benyomásainkat magunknak és másoknak egyaránt. Így lehet a vadetetés ökológiailag és gazdaságilag is elfogadható, hatékony vadgazdálkodási beavatkozás!

Dr. Katona Krisztián

Egyetemi docens, Szent István Egyetem Vadvilág Megőrzési Intézet

A publikáció a Svájci-Magyar Együttműködési Program (SH/4/8) támogatásával készült.

Irodalomjegyzék

- Arnold, W., Ruf, T., Reimoser, S., Tataruch, F., Ondersheka, K., Schober, F.** 2004. Nocturnal hypometabolism as an overwintering strategy of reddeer (*Cervus elaphus*). *Am. J. Physiol. Regul. Integr. Comp. Physiol.* 286: R174-R181.
- Hofmann, R. R.** 1989. Evolutionary steps of ecophysiological adaptation and diversification of ruminants: a comparative view of their digestive system. *Oecologia* 78: 443-457.
- Katona, K., Szemethy, L., Béltekiné Gál, A., Terhes, A., Bartucz, K.** 2010. Kiegészítő takarmányok szerepe a gímszarvas téli táplálkozásában. *Vadbiológia* 14: 19-28.
- Katona, K., Szemethy, L., Nyeste, M., Fodor, Á., Székely, J., Bleier, N., Kovács, V., Olajos, T., Terhes, A., Demes, T.** 2007. A hazai erdők cserjeszintjének szerepe a nagyvad - erdő kapcsolatok alakulásában. *Természetvédelmi Közlemények* 13: 119-126.
- Putman, R.** 2011. A review of the various legal and administrative systems governing management of large herbivores in Europe. In Putman, R., Apollonio, M., Andersen, R. (ed.) *Ungulate Management in Europe: Problems and Practices*. Cambridge University Press, Cambridge, 54-79.
- Putman, R. J., Staines, B. W.** 2004. Supplementary winter feeding of wild reddeer *Cervus elaphus* in Europe and North America: justifications, feeding practice and effectiveness. *Mammal Rev.* 34(4): 285-306.
- Selva, N., Berezowska-Cnota, T., Elguero-Claramunt, I.** 2014. Unforeseen effects of supplementary feeding: ungulate baiting sites as hotspots for ground-nest predation. *PLoS ONE* 9(3): e90740.
- Szemethy, L., Szabó, E., Márkus, M.** 2013. A gímszarvasok őszi-téli vadföld használatának értékelése Hajósszentgyörgyön. *Vadbiológia* 15: 53-62.

Mindennapi nyaló

A nátrium-kloridot a szervezet nem tudja magától előállítani, ráadásul a növényi takarmányok is csak kis mennyiségben tartalmazzák. A nagyvadnak azonban élettani okokból szüksége van rá, ezért az etetőhelyek mellé mindig célszerű sózót is kihelyezni.

A szervezetben a nátrium-klorid azonnal szétválék nátrium- és kloridionokra. A pozitív nátriumionok és a negatív kloridionok meghatározott elektrolitikus állapotot tartanak fenn, ami a tápanyagok sejtbe jutását lehetővé teszi. Az elektrolit-egyensúly fenntartásáért a klorid a felelős, amelynek legnagyobb része az extracelluláris folyadékban, kisebb része pedig a sejteken belül található. A nátrium részt vesz az izmok és idegek ingerlékenységének fenntartásában és a szövetnedvekben is megtalálható.

A takarmánykódex szerint a nyalósó tömbösített formában kiserelt (préselt), az állatok ásványianyag-ellátásának kiegészítésére szánt takarmány-alapanyag,

” A só biológiai szükséglet...

régebben viszont ömlesztett formában, 1:4-5 arányban agyaggal keverve és dörgölve, úgynevezett keretsózóba helyezték ki. Ezek rövid, 1-1,5 méteres oldalfallal rendelkeztek, hogy a vad csak a mellő lábával álljon bele, vízelettel és hullalékkal ne szennyezze. A keret fölét esetenként kecskelábat is állítottak, mert így csak a vad feje fért a sóhoz. A keretsózók a vadiszno állománynövekedésével háttérbe szorultak, mivel azokat a disznó kitérte, szétfeszegette és tönkretette.

Ma már szinte kizárólag préselt „kockasót” raknak ki a rönksózóba, de esetenként sózóvályúval is lehet még találkozni. A leggyakrabban alkalmazott megoldás az oszlopsózó, amelynek lényege, hogy

a sót belemosatják a fába, illetve lecsorgatják annak felületén úgy, hogy egy faoszlop tetejére rögzített, felül nyitott ládába teszik a sókockát olyan magasra, hogy a vad ne érje el. Az esővíz onnan mossza le a sós oldatot, a vad pedig az oszlop oldaláról nyalogatva – néha az oszlop felületét rágva – veszi fel. Ezeknél a berendezéseknél a só konzerváló hatása megátolja a faanyag elkorhadását, így keményfa alkalmazása esetén sokáig használható lesz.

Az utóbbi időben a paszta formájában vásárolható, fák törzsére kenhető nyalósók használata is terjed.

A sózók felállításához olyan helyet válasszunk, ahol a vad szívesen tartózkodik és ahol csekély a zavarás, mint például a nappali beállóhelyek környéke.

Minél több sózó van a területen, annál jobb, de nagyvadas jellegű területen minden 25 hektárra jusson belőle legalább egy. Azon túl, hogy a sózók célirányos elhelyezésével biológiai szükségleteket elégítünk ki, valamennyire a nagyvadat is helyhez tudjuk kötni velük.

A közutak téli csúszásmentesítésekor sokszor látni az aszfalton „grasszáló”, az útszóró sót nyalogató nagyvadat. Ez mellett, hogy balesetveszélyes, a tapadás-gátló szerrel való kezelés miatt vadegészségügyi szempontból is aggályos.

Ha a vad huzamosabb ideig kénytelen nélkülözni a sót, étvágyromlás és az emésztőnedvek elégtelen termelődése következhet be, melynek hatására rosszabb lesz a takarmányértékesítés, romlik a kondíció, s ez közvetetten kihat az agancs, illetőleg a vehemépítésre is.

Ezzel szemben a nagy mennyiségben fogyasztott só általában nem okoz gondot, ha a vad elegendő vizet iszik rá, mert a vese kiválasztja a felesleget. Ha viszont nem talál ivóvizet vagy lédús takarmányt, akkor pusztulás is lehet a „túladagolás” következménye, így a sózók feltöltésekor mindig ellenőrizni kell az itatókat, a fagy beálltával pedig az itatókon képződött jéget fel kell törni.

wépé

Mozambik

Vadászon kafferbivalyra úgy, mint a régi szép időkben!

Esküzt a Blaser Safaris kiegészítője által készített vadászat Afrika vadász leggyakoribb régiójában.

- A vadászati ideje 2015. augusztus 20. - szeptember 02.
- A résztvevők száma korlátozott, maximum 8 fő.
- Profizionális 1:1 vadász kíséret
- Ár: 1290,-USD / vadász

Az ár tartalmazza 1 db kofferben lévő repórtat Alkotmány, szállást és teljes ellátást.

Egyéni vadászatok

Egy felkutatott vadászati az Ön igényei szerint, egy kaland amely Önre van szabva.

További információk és az új katalógus eléréséhez: www.blaser-safaris.com | +43 (0) 3322-4294120
info@vargaf/blaser-safaris.com

Számoljunk vadul

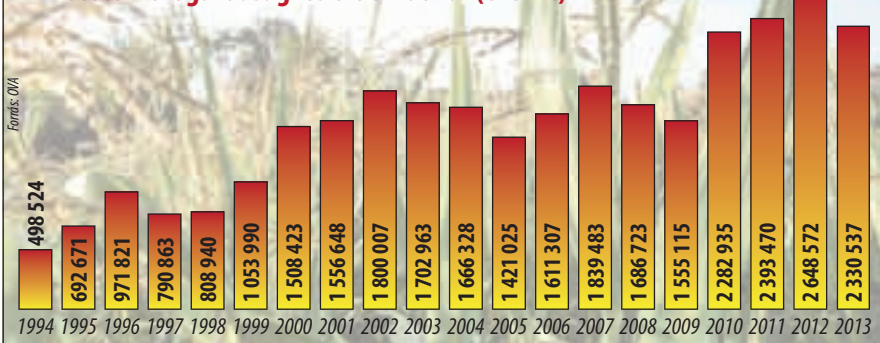
A sikeres vadgazdálkodáshoz vadföldekre is szükség van, a jogosultak (tisztelet a kivételnek) mégsem fordítanak kellő figyelmet kialakításukra, szakszerű művelésükre. Az alábbi számok alapján nem nehéz belátni, hogy a vadkárként kifizetett összegből komoly fejlesztéseket lehetne végezni – ráadásul a vadkár csökkentésének egyik legjobb módja a vadföld. Tény, hogy egy hektár búza teljes művelési költsége földbérleti díjjal együtt elérheti a 180 ezer forintot, de ha a betakarítható vagy lábbon feltehető 3-4 t/ha termésátlagot nézzük, még mindig megéri...

Kijuttatott takarmány (tonna)

	Szálás	Szemes	Lédús	Táp
1994	10 489	53 700	31 643	5405
1995	10 233	45 007	31 965	4686
1996	19 813	45 617	30 787	4249
1997	10 653	52 602	44 495	4070
1998	12 258	62 537	42 097	4150
1999	12 344	69 310	48 203	5377
2000	13 604	60 326	46 819	4313
2001	11 583	72 282	52 611	4972
2002	18 179	79 116	59 427	4925
2003	11 673	73 290	53 353	4523
2004	14 490	74 068	55 999	4445
2005	14 708	78 123	60 633	4095
2006	11 728	75 552	54 729	4283
2007	13 373	74 604	54 712	5204
2008	16 184	88 883	60 472	4297
2009	15 844	87 832	54 768	5329
2010	18 695	78 908	50 755	4498
2011	21 073	82 042	54 220	5271
2012	19 118	76 509	55 369	3529
2013	18 125	71 047	49 962	4218

Kifizetett mezőgazdasági és erdei vadkár (ezer Ft)

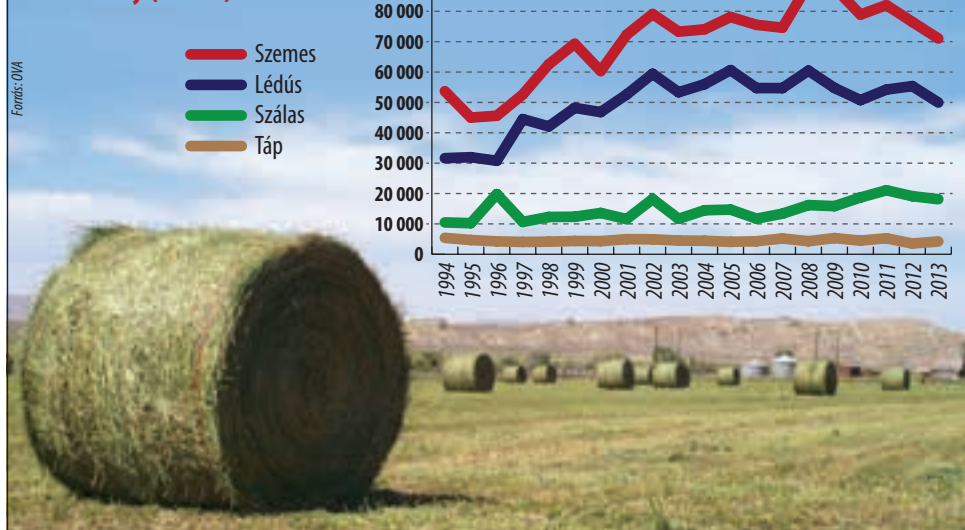

Művelt vadföldek területe (ha)

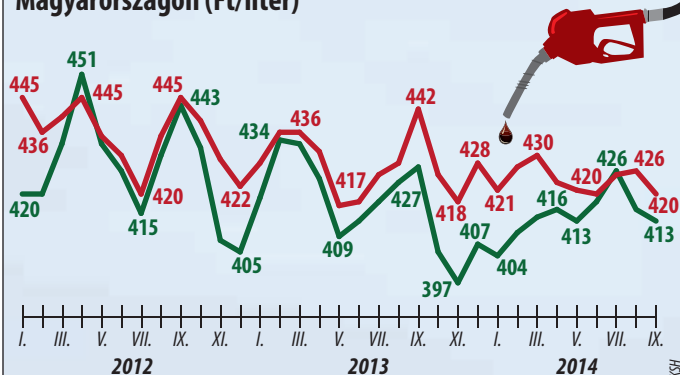
	Vadföld	Vadlegelő és sarjzatotott vadlegelő	Össz.
1994	34 760	32 767	67 527
1995	25 919	22 573	48 492
1996	27 024	21 318	48 342
1997	28 802	31 643	60 445
1998	29 985	28 821	58 806
1999	29 941	29 210	59 151
2000	30 468	32 672	63 140
2001	32 597	32 672	65 269
2002	33 202	31 828	65 030
2003	38 567	37 079	75 646
2004	32 245	39 756	72 001
2005	31 821	40 195	72 016
2006	32 370	37 982	70 352
2007	32 465	45 339	77 804
2008	33 917	48 746	82 663
2009	31 997	45 989	77 986
2010	30 192	48 371	78 563
2011	29 990	52 900	82 890
2012	28 810	50 658	79 468
2013	28 451	49 972	78 423

A táblázatok és grafikonok alapját a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és az Országos Vadgazdálkodási Adattár (OVA) nyilvános adatai képezik. Ezek segítségével a helyi géppark és talajviszonyok, valamint a választott növény hektáronkénti vetőmagigényének ismeretében kiszámíthatóak a vadföld művelésének költségei.

A területre kijuttatott takarmány (tonna)

A 95-ös benzin és a gázolaj fogyasztói árának alakulása Magyarországon (Ft/liter)

Felvásárlási átlagárak (Ft/tonna)

	Búza	Kukorica	Árpa	Napraforgó	Repce	Tritikále
Vetőmag	71 962	1 110 223	65 109	667 787	232 259	97 896
Takarmány	45 914	46 809	41 500	107 119	112 160	42 063

A talaj vízgazdálkodásától és a terület profiljától függően ajánlott, vadföldre vethető fajok

	Jó vízgazdálkodású termőhely	Száraz termőhely
Apróvadas terület	takarmánybúza („szálkás” változat), őszi-, tavaszi takarmányárpa, tavaszi zab, köles, fénymag, tavaszi takarmányborsó magnak, kukorica, lucerna vagy vöröshere, bíborhere	rozs vagy tritikále, mohar, szemescirok, szudánifű magnak, napraforgó, fehérhere
Nagyvadas terület	takarmánybúza („tar” változat), őszi-, tavaszi takarmányárpa, tavaszi zab, kukorica, silócirok, tavaszi takarmányborsó, őszi-, tavaszi takarmánykeverékek, görögszéna, lucerna vagy vöröshere, lódihere, ápolat őszyep vagy telepített gyep (legelő, kaszáló), takarmánytök vagy olajtök, takarmányrépa, sárgarépa, tarlórépa (másodvetésben), csicsóka, rágósáv (juhar, nyár, fűz, bodza)	rozs vagy tritikále, szemes cirok, mohar, tavaszi takarmányborsó vagy csillagfűt, silócirok, gyep (legelő, kaszáló), javított őszyep vagy telepített őszi rozsos keverék, tavaszi napraforgós szudánifű, csicsóka, lucerna vagy baltacim, rágósáv (gyertyán, berkenye, szeder, bodza)

Forrás:
Dr. Késmárki István,
Dr. Gergely István

**Az oldalpárt
összeállította:
Sibak Julianna**

Érdeemes a legelőkkel foglalkozni

”
A szalastakarmány előterbe helyezésével elhagyhattuk a kukoricát is: az elmúlt három télen már semmilyen abrakot nem adtunk

A gyulaji dámrezervátum másutt szokatlan kettősséggel bír. A terület nagysága 7600 hektár, amely azt eredményezi, hogy az állomány-gazdálkodás elvei megegyeznek egy bármely más vadászterület esetében alkalmazottakkal, ugyanakkor zárt rendszerként működik, így a takarmányozás és az élőhely-gazdálkodás kiemelt jelentőségű. A terület erdősültsége magas, 90 százalékot meghaladó, a fiatal erdősítéseket a vad elől kerítések zárják el. A legnagyobb kihívást a dámállomány egész éves takarmányozása jelenti, amely jelentős változáson esett át az elmúlt években.

A dám nyári takarmánybázisát nagyrészt a vadászterületen található legelők adják, de ezek elhelyezkedése a területen közel sem egyenletes. A legelők állapotára sokáig kevesebb figyelmet fordítottunk, mint kellett volna, így fajösszetételük, termőképességük jelentősen elmaradt a kívánatostól. A problémát felismerve próbálkoztunk legelőfelújítással, először még mérsékelt sikerrel. Nem adtuk fel, a következő években fokozatosan alakítottuk ki a jobb minőségű legelőfelületeket, részben a szántóként nehezen hasznosítható területek bevetésével, részben rétjeink felülvetésével. Kezdetben fűkeverékeket alkalmaztunk, de azt tapasztaltuk, hogy a kedvelt fajok gyorsan visszaszorultak és azok maradtak meg, amelyeket a dám nem szívesen fogyaszt. Ebből okulva fűvel vegyes lucernát kezdtünk telepíteni, amely szénaként kitűnően betakarítható, ugyanakkor kedvelt legelőt is ad. Szembetűnő, hogy a dám ezeken a terüle-

teken, amíg tehet, csak a lucernát legelte, a fű ott maradt, így ma már inkább tisztán lucernát vetünk.

Fontos tapasztalat, hogy a nagy terhelésnek kitett legelőkön muszáj valamilyen védelmet alkalmaznunk, mert a folyamatos vadterhelés a vetett kultúra gyors leromlását eredményezi, kisebb vadsűrűségnél pedig a legeléskor jelentkező taposási veszteség nő jelentősen. Erre kínál megoldást a szakaszolt legelők kialakítása, ezt részben villanypásztorral, részben kerítésekkel oldottuk meg. A szakaszolás célja az, hogy lehetőleg folyamatosan legyen ideális állapotú legelőterület, amelyre a vadat beengedhetjük. Emellett a szakaszolás arra is lehetőséget ad, hogy valamennyi legelő esetében be tudjunk iktatni egy kaszálást. A lucerna élettartama akár több évvel is megnőhet, ha egyszer egy évben virágozhat, ami a telepítési költségeket figyelembe véve nem elhanyagolható tényező. A kaszálásból nyert szálas kitűnően használható a téli takarmányozáshoz. Meg kell említeni azt is, hogy a felülvetéssel nem javított réteket, nyiladékokat is igyekszünk karbantartani rendszeres szárazzásalással, mivel az itt növekvő sarj is fontos táplékkorras.

A dám téli etetéséhez korábban kevesebb széna mellett nagy mennyiségű kukoricaszilázst és csöves kukoricát használtunk. A szilázs előállítás drága, etetése nagy veszteségekkel járt, tápértéke sem túl kedvező. A kukorica etetése sem olcsó multság és a kérődzők nem is feltétlenül igénylik. A legelőfelújítások módját adtuk arra, hogy megfelelő mennyiségű és minőségű szénát és szenázst termeljünk, ezzel kedvezőbb téli takarmányozásra nyílt lehetőség. A bálázott szálas takarmány olyan előnnyel is rendelkezik, hogy önrakodós faanyagszállító teherautókkal gyorsan és egyszerűen szállítható, ami a terület nagyságát figyelembe véve, nem elhanyagolható előnyt jelent az etetésnél.

A szalastakarmány előterbe helyezésével elhagyhattuk a korábbi kukoricát is: az elmúlt három télen már semmilyen abrakot nem adtunk a dámállománynak. Kérdés lehet, hogy ez nem rontott-e a kondíción? Úgy tűnik, nem, hiszen az öt évvel ezelőtti állapotokhoz képest a január-februárban elejtett borjak zsigereit testtömege bő 30 százalékkal emelkedett. A felszabadult abrakot arra fordíthatjuk, amire való: a vaddisznó takarmányozására, amit az állomány a teríték jelentős emelkedésével meg is hálált. Elmondhatjuk tehát, hogy a változtatások eredményeként a korábbihoz hasonló költséggel több és jobb minőségű takarmányhoz jut a terület vadállománya, egyúttal további fejlesztésekre is lehetőség nyílik.

Palánki Gábor, erdészetvezető

FOTÓ: UTASSY GYÖRGY

FeHoVa

22 Fegyver, bogászárít, vadászat
nemzetközi kiállítás

2015. február 12-15.

hungexpokiállítás
programod van

FEHOVA - a Kárpát-medence vadászainak, bogászárítójának és természetkedvelőinek legnagyobb találkozója a HUNGEXPO Budapesti Vásárközpontban

A folyamatosan bővülő, egyre több látogatót vonzó nemzetközi rendezvényre számos újdonsággal és hagyományos programokkal is készülünk, többek között:

- **Trófeakiállítások:**
 - „Ragadozók világa” - Magyar vadászok ragadozó-trófeái
 - Nádler-kiállítás - a 2013-2014-es vadászidény legjobb magyar nagyvadtrófeáiból összeállított válogatás
- **Kittenberger-bemutató:** relikviák és trófeák a híres magyar Afrika-kutató, zoológus, tanár, vadász és természettudományi író hétköznapjaiból (a Magyar Természettudományi Múzeum kiállítása)
- „Trófeák és porcelánok közt” - herendi porcelán kiállítás
- **Gasztrónómiai bemutató és kóstoló: vad- és halételek teritéken**
- **Új, hatalmas FEHOVA AKVÁRIUM,** melyet kifejezetten a kiállításra készítettünk
- **Pergető medence, dobópálya**
- **Fárasztó-szimulátor**
- **Vadászkutya, ragadozó madár és kisállat bemutató**
- **Gyermekfoglalkoztató**
- **Íjász fesztivál**

Egyidejű rendezvények: Budapest Boat Show, Karaván Szalon

Bővebb információ és kiállítói jelentkezés:

www.feheva.hu, +36-1/263-6549, +36-1/263-6509

A legjobb „zöldítő”...

A SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. vadgazdálkodási célkitűzéseinek, illetve területi adottságainak figyelembevételével közel 3 ezer hektáron végez klasszikus értelemben vett vadföld- és vadlegelő gazdálkodást. Ezen a „termelőszövetkezeti” területen nem egyszerű – a változatos talajadottságokat is figyelembe véve – a helyes mezőgazdasági gyakorlat előírásainak folyamatosan megfelelni, és emellett eredményes vadgazdálkodást folytatni. Az agronómiai feladatok jellemzően a vegetációs ciklushoz kötődnek, így a személyzet az őszi és téli vadászati feladatokat követően sem lazíthat.

Az elsődleges célkitűzés a területen rendelkezésre álló táplálék-bázis gazdaságos módon történő, változatos és környezetbarát kiegészítése. A hangsúly a gazdaságosságon van, ahol az általunk előállított és abból vadaink által elfogyasztott részt elsődlegesen a takarmányozástan szabályai szerint kell értékelni! Ehhez azonban még hozzá kell kalkulálnunk, hogy a fentiek hiányában vadaink mit fogyasztottak volna? A csülkösvad jellemzően minden nap jól fog lakni, csak az a kérdés, hogy mivel és hogy kinek a vadászterületén teszi ezt, valamint az, hogy ez kinek és mennyibe fog kerülni!

A másodlagos célgyadvadaink jó fényviszonyok közötti megfigyelhetőségének, ezáltal az állomány megismerésének, valamint a válogató vadászat korrekt lehetőségének biztosítása. E másodlagos cél teljesülése érdekében, de kizárólag indokolt esetben a fenti elsődleges célunkkal meg kell alkudnunk. Például ilyen a zárt erdő-tömbben lévő, kis területű vadföldre júniusban vetett és villanypásztorral augusztus közepéig megőrzött napraforgós kukoricacsalamádé, melyből a vad jellemzően csak a napraforgó virágzatát, valamint a kukorica csőkezdeményeket fogyasztja el. Az elsődleges célnak bizonyosan nem fog megfelelni, de bevonva a környék vadjait, a másodlagos célt kiválóan fogja szolgálni! Kuriózum növényekért sokkal intenzívebb a vad érdeklődése, így ezeket a területeket – képletesen érzékeltetve – amolyan „cukrászdának” tekinthetjük!

A szántó- és gyepterületek elhelyezkedése meglévő és meghatározó területi adottság, melyen legfeljebb csak újabb területek bérlésével tudunk változtatni. Gondolva a sokféle talajadottságra, a várható vadnyomásra és még megannyi fontos paraméterre, belátható, hogy a vetésszerkezet tervezése igen komplex feladat. A meglévő nagyobb tábláinkon belül a parcellák kialakítása, a vetésállományok összeállítása a mi kezünkben van, ahol a mozaikos-változatos szerkezet kialakítására törekszünk.

A klasszikus évelő vadlegelő mintegy 45-50 százalékot tesz ki, mint elsődleges célú takarmánybázis. Ezek jellemzően kaszált és legeltetett gyepek. Célunk a lucerna, valamint a minél nagyobb arányban pillangósokat tartalmazó, értékes gyepek arányának fokozása, amelyek tavaszi időszakban mindegyik vadfajnak, a kérődzőknek azonban teljes évben takarmányt nyújtanak.

A gabonanövényeink aránya 35-40 százalék között ingadozik, fele-fele arányban osztozva ezen a tavaszi és az őszi vetések, amelyek rendeltetése elsődlegesen a takarmánybázis változatos biztosítása, illetve a következő évi vetőmag előállítására. Tavaszi vetésű kultúra jellemzően zab, illetve magas vadlétszám esetén a köles, amelyek kiterjedt legelőfelületet biztosítanak már a tavaszi időszakban is. Őszi vetésű vadföldek esetében rozsról és tritikáléről beszélhetünk leggyakrabban. Zab, rozs és tritikálé tekintetében – visszavethető termésmennyiség esetén – a zúzást, sekély tárcsázást követően még gyűrűshengerezük, így árvakelése jó bögési legelőt ad és kérődzőinknek szinte teljes évben takarmányt szolgáltathat.

A vetésfelület 10-20 százalékán alkalmazzuk a főként másodlagos célok megvalósulását elősegítő növényfajokat, azaz ekkora arányban vetjük a „cukrászdát”, a bögési legelőt (rozs és takarmányrepe júliusban vetve), a napraforgós kukoricacsalamádét (júniusban vetve), szemes cirkot (májusban vetve), szudánifüvet (májusban vetve). Ezek – a csalamádé kivételével – a nagyvadnak jellemzően csak a bögési időszakban nyújtanak érdemi takarmányt, ezért takarmányozástaniag gazdaságtalanok! Nagy vadsűrűség esetén a villanypásztoros, szakaszos legeltetést is rendszeresen alkalmazzuk, zab, napraforgós kukoricacsalamádé, köles esetében. Jó termőhelyen az elsődleges céloknak a szemes kukorica villanypásztorban történő termesztése, majd viaszéreskor történő megnyitása is kiválóan megfelel és az egyetlen természetes téli erőtakarmány biztosításának lehetőségét adja! Sajnálatos, hogy gyenge homoktalajokon megbízható gazdaságossággal nem alkalmazható. A fentiek szerint végzett gazdálkodásunk jól kielégíti a „zöldítés” szabályait, mely az elkövetkező Európai Unió költségvetési időszakban minden bizonnyal elő lesz írva. Mondhatjuk tehát, hogy: „az egyik legjobb zöldítő maga a vadgazda!”

Márton Attila

vadgazdálkodási ágazatvezető, Lábodi Vadásztervezés

Balog Tamás

vadgazdálkodási osztályvezető-helyettes, SEFAG Zrt.

FOTÓ: MÁRTON ATTILA

Takarmány-veszély

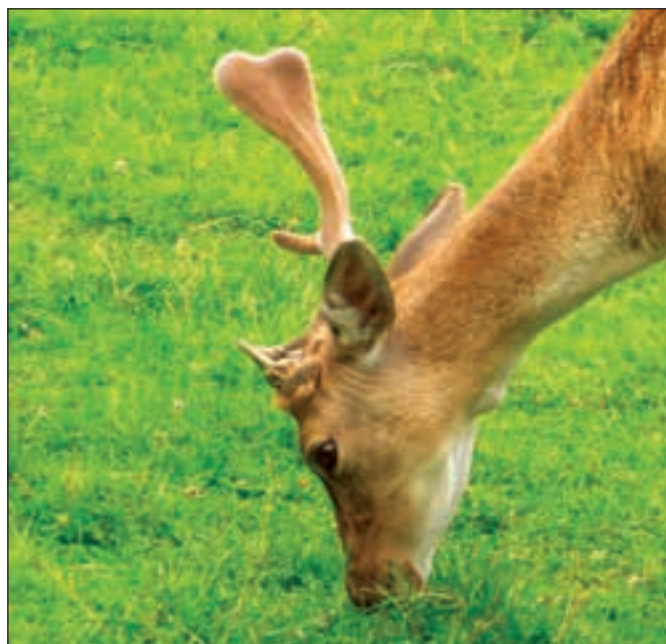
A vadetetés állategészségügyi kockázatai

Több évtizede vitatéma, hogy kell-e etetni a szabadterületen élő vadat vagy sem? Nyilvánvalóan soha nem lesz teljes egyetértés ez ügyben, de bizonyos körülmények között mindenképpen indokolt lehet, így például rendkívüli tél esetén, ha hosszan tartó, nagy hideg és hó keseríti az életünket (igaz, ez manapság elég ritkán fordul elő) vagy ha túlon túl kemény az utótél (ilyenben volt részünk 2013-ban). Ezekről a kivételektől eltekintve azonban talán megkérdőjelezhető a téli kiegészítő takarmányozás (legalábbis eltartó-képességhez igazodó vadlétszám és megfelelő sűrűség esetén), ugyanis a szabadon élő vad tartalék-tápanyagokat halmoz fel, azaz raktároz. Ha mégis etet a vadgazda, akkor azonban tisztában kell lennie néhány – helytelen etetési gyakorlatból adódó – betegséggel vagy mérgezéssel.

A legfontosabb tartalékokat a zsírok (kérődzőknél a faggyú) képezik. Egyfelől a szinte korlátlan raktározási lehetőség miatt, amely főként a bőr alatt (állatfajtól függően eltérő testrészekben és kiterjedéssel), valamint a mell- és a hasüreg különböző részein rakódik le. Másfelől az egységnyi térfogatban tárolt nagy (a szénhidrátokhoz képest 2,5–3-szoros) energiatartalom okán. Ezt azonban csak a vegetációs időszakban, leginkább ősszel tudja „bespájzolni” a vad szervezete. Minden nagyvad számára előnyös például ősszel a bő gyümölcs- és makktermés, amiből tartalékot tud képezni, melyet aztán igyekszik beosztani: télen az anyagcsere „takarékra” áll, csakúgy, mint a gyomor-béltraktus befogadó-képessége! Sok helyen persze minden télen etetnek, ha kell, ha nem! Ezt főképp az eredményes vaddisznó-vadászat (a helyhez kötés) céljából folytatják, többnyire szemes kukoricával. A kiegészítő takarmányozás tehát bizonyos esetekben indokolt lehet, azonban sajnos kockázatokkal is járhat.

A szemeskukorica vagy a törtszem etetése igen veszélyes minden kérődző számára a laktacidózis (tejsav-túlterhelés, tejsav-mérgezés) miatt. A csöves ilyen szempontból sokkal kevésbé veszélyes: a kérődzők így viszonylag keveset tudnak fogyasztani és a csutkát rágva rostot is nyelnek.

A laktacidózisnak az a lényege, hogy a hirtelen sok szemes-takarmány (abrak) fogyasztása után túl sok szerves sav, főként

tejsav képződik a kérődző állatok előgyomraiban (túlszaporodó streptokokkusz-, ill. laktobacillus-baktériumok).

A feldúsult tejsav súlyos hasmenést és erős nyálzást, emellett keringési és légzési nehézséget okoz. A teljesen kimerült egyed néhány órán belül vagy 1-2 nap múlva akár el is pusztulhat. A túlélő állatoknál rendszerint tartós, kifliszerű csülök-túlnövés, úgynevezett csülökpapucs alakul ki, emiatt csak tipegve tudnak járni.

A szálas-takarmányok etetése ugyancsak járhat kellemetlen utóhatásokkal, s bár hazai viszonyok között szénát nem szívesen fogyaszt a vad, nagy ínség esetén bizony ráfanyalodik. A nem megfelelő minőségű, például penészes széna még ilyen körülmények között is több kárt okoz, mint amennyi hasznot hajt. A jól sikerült szenázs vagy szilázs már „kelendőbb”, de előállításuk meglehetősen költséges, nagy hidegben pedig veszélyes a használata.

A megfelelő összetételű és beltartalmú tápok az alapanyagok árának a 2-3-szorosáért lehet beszerezni. Egyes gazdálkodók szerint azonban a gyári „őztáp” költsége bőségesen megtérül a nagyobb agancsok révén. (Jó lenne persze ezt egzakt kísérletekkel igazolni.) Az őzek táppal való etetése a nagyvadas területeken nem egyszerű, mert ehhez olyan karámos körülkerítés szükséges, amelyen át csak az őzek tudnak bejutni az etetővályúhoz vagy tálcához. Ugyanakkor a mesterséges apróvadtartás és nevelés esetén természetesen a tápok használata elkerülhetetlen, sőt gyógyszeres tápokkal az állomány egészségi állapota is fenntartható vagy javítható.

A gyógyszeres tápok adagolása mellett azonban sajnos terjedőben van a paraziták elleni „gyógykezelés” szakmailag teljesen megalapozatlan gyakorlata, amely főként nyalósóba kevert vegyszerek alkalmazását jelenti, általában csökkentett adagolással. Nos, ebből is több kár származhat, mint haszon! Egyfelől, mert tört dózis mellett is

hetekig fogyasztásra alkalmatlan lesz a lőtt vad húsa (az élelmezés-egészségügyi várakozási idő miatt), másfelől az alacsony dózis miatt előbb-utóbb kialakulnak a rezisztens parazita-törzsek.

Az elsősorban vadon élő kérődzőkben (szarvasfélék, muflon) előforduló ammóniamérgezést a nitrogéntartalmú műtrágyák (ammónium-nitrát, ammónium-szulfát és a karbamid) idézik elő. Az állatok a mérgezés helyétől általában nem jutnak messze, és bizonyos idő elteltével könnyűszerrel megfoghatók. A felhígított, 5-10 százalékos ecet itatása hatásos gyógymód lehet. A nitrít- és nitrát mérgezést (methemoglobinémia) rendszerint szintén a nagyarányú nitrogénműtrágya-felhasználás idézi elő. A gyomor-bélcsatornában, illetőleg a vérpályában a nitrát nitríté redukálódik, keletkezett nitrít hatására oxigénhiány alakul ki, idegrendszeri és más szervi károsodásokat okozva: nehezített légzés, ingadozó járás, esetleg görcsök, majd fulladásos halál. Boncoláskor jellemző az abnormálisan alvadt, csokoládébarna vér és a hasüregben levő, nagymennyiségű vörhenyes savó.

Sajnos nem ritka a somkóró és a rágcsálóirtószerek okozta mérgezés („fekete láb-betegség”) sem. A fehérvirágú somkórót zöldtrágyázásra és takarmányozási célra is termesztik. Szakszerűtlen silózásakor, szénakészítéskor penészgombák és a káros irányú fermentációs folyamatok hatására a véralvadás zavarát előidéző anyag képződik.

Patkány és egyéb rágcsálóirtás céljára kiterjedten alkalmazták a szintetikus kumarin-típusú véralvadás-gátló készítményeket (Racumin, Tomorin, Talon, Difekanum, Warfarin), melyeket 0,5–1,0 százalékos koncentrációban kevernek a csalétekbe (általában gabonaőrleménybe), ezért előszeretettel fogyasztják a nyulak és a kérődzők is. A rágcsálókon kívül főként mezei nyulak és mezei őzek esnek áldozatul a felelőtlen és szakszerűtlen rágcsálóirtásnak! Ezek az anyagok véralvadási zavart okoznak.

S ha már a mérgezéseknél tartunk, nem mehetünk el szó nélkül a keresztesvirágúak által okozott mérgezések mellett sem. A takarmány- és olaj-előállításra használt duplanullás (00) repcefajták a káros összetevőkből (erukasav, glukozinolat) keveset tartalmaznak és kevésbé keserűek. Nagymértékű fogyasztásuk az alacsony rosttartalom miatt súlyos emésztési zavart, hasmenést idézhet elő. Az állat heveny emésztési zavar, bendő-alkalózis és felfúvódás miatt hullik el. Ha kisebb mennyiséget (napi 10–15 mg/100 kg testtömeg S-methylcysteinsulfoxid) fogyasztanak az őzek, úgy nagyjából 1–3 hét alatt szervezetükben hemolitikus-anémia alakul ki, s bágadtak lesznek, a környezeti ingerekre egyre kevésbé reagálnak, végül agykéregi elhalás miatt vakság, esetleg sükettség is kialakulhat. A probléma először a 80-as években jelentkezett, néhány évvel ezelőtt azonban elhullott somogyi és tolnai őzek vizsgálatával is kimutatták.

A mikotoxikózisok olyan megbetegedések, amelyeket a gombák által termelt mérgező anyagcseretermékek (toxink) idéznek elő.

FOTÓ: SZELEI GYÖRGY

A Stachybotrys-toxikózis szárnyas apróvad-telepeken és penészes szálas takarmánnyal etetett kérődzőkben idézhet elő mérgezési tüneteket, amelyek máj- és vesekárosodáshoz vezethetnek. A növényi szájakon a gomba jelenlétére barnás-fekete bevonat utal, így ha ilyet tapasztalunk, a takarmányt ne etessük tovább.

Szarvasfélékben a Fusarium gombák által termelt, a női nemi hormonokkal megegyező hatású F2-toxin (Zearalenone) hatására hormonzavar alakul ki. Ez a hímivarúknál agancsképzési rendellenességben nyilvánulhat meg. A rendszeresen F2-toxinos kukoricát fogyasztó állatok agancsaikat a szokott időszaknál később (esetleg csak a következő ciklusban) vetik le. Ha a fennmaradó agancs alatt új agancsrész, mintegy 2. koszorú képződik, kialakul a „duplaagancs”, németül Doppelkopf. Ez főleg a téli etetést követően, a fertőzött kukoricát rendszeresen fogyasztó egyedeken jelentkezik. A nőnemű egyedeknél visszaivarzás fordulhat elő és esetleg meddővé is válhatnak. Ritkábban, de vaddisznóban is előfordulhatnak ilyen bántalmak, ha rendszeresen etetnek az állománnyal fuzáriumos kukoricát. A komoly veszteségek a kocák ivarzási zavaraiából, termékeltelenségéből, illetőleg a vetélések megnövekedett számából és arányából adódhatnak.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a takarmányok mellett az intenzív apróvad-tartásnál az alom minőségére is oda kell figyelni, a penészes alom tudniillik ugyanolyan veszélyes, mint a rossz minőségű vagy fertőzött táp. Részint, mert fogyaszthatnak belőle a madarak, másrészt a spórák belégzésével tüdőpenész alakulhat ki. Ez esetben a nevelés végéig nem szabad bolygatni az almot, hanem rá kell teríteni egy penészmentes réteget.

Sugár László prof. em.
Kaposvári Egyetem

FOTÓ: SÁRI ZOLTÁN

Az idő függvénye

A meteorológia hatásai az erdei szalonkák vonulására

Az őszi vonulás előtt érdemes tudatosítani a megfigyelőkben, milyen hatásokra kell tekintettel lenni, ha a szalonkák „vándorútját” akarjuk kifürkészni. A vonulásra az indulásuk helyén tapasztalható vagy az oda várható időjárás van a legnagyobb hatással, az érkezési hely időjárása szinte alig befolyásolja...

A tavaszi szalonkás meteorológiai megfigyelések igen hasznosak, mert ezekből lehet következtetni arra, hogy milyen körülmények között tartózkodnak a szalonkák egy területen, s mi az, amit ezek a madarak az időjárás szélsőségeiből még elviselnek.

Az alábbi következtetések a műholddal követett erdei szalonkák vonulásainak elemzéséből és a gyűrűzések során szerzett tapasztalatokból vonhatók le. A szalonkák - mint más fajok egyedei is – azért mindig szolgálnak meglepetésekkel, az elemzéseket azonban a kutatók a széleskörű nemzetközi információcserével összehangolt módon tovább folytatják, hogy minél teljesebb legyen az adatbázis.

Minden vadász és természetbarát előtt ismert az a tény, hogy a vad életét az időjárás befolyásolja, sőt van, amikor lehetetlenné teszi. A vadászok ugyan figyelik a másnapi vagy heti előrejelzéseket, de a távolabbi vidékek időjárásáról kevés vagy ritka, esetleges információik vannak. Ezt csak olyan tapasztalt szakemberek ismerik, akik nap, mint nap foglalkoznak a Föld vagy egy kontinens időjárásával, tájékozottak, értik a meteorológiai térképeken fellelhető információkat. Az adatok alapján egyértelmű, hogy a Nap sugárzásának hatására létrejövő légköri nyomásviszonyok meghatározzák egy kontinens

A műholdas követővel ellátott szalonkák számtalan érdekes adattal „örvendeztetik meg” a kutatókat

időjárását, és így befolyásolják az erdei szalonkák életét. A légnyomáskülönbségek miatt keletkeznek a szelek, amelyek segítik az őszi-tavaszi madárvonulást. A kedvezőtlen széljárás kényszerpihenőkre kárhoztatja a vonuló madarakat. Az áramló légtömegek hőmérséklete és páratartalma változó, a találkozási felületeiken jönnek létre a csapadékszónák, amelyek a madarak táplálkozását teszik könnyebbé.

A vonulás szempontjából a széljáráson kívül még elsőrendű tényező a talaj és a levegő hőmérséklete, valamint víztartalma is.

A levegő és a talaj hőmérséklete a széljáráshoz hasonlóan döntően befolyásolja a vonulást. Sok esetben viszont mind a két tényező együttes hatását kell figyelni. Ezek közül azonban talán a hőmérséklet a legfontosabb.

Tartós fagy hatására a talaj felső rétege fokozatosan megfagy, s ez az erdei szalonkák táplálkozását nagyon megnehezíti! A fagyott talajon legfontosabb táplálékához, a földgilisztához nem tud hozzájutni, ha viszont a fagy előtt havazás volt, akkor a talaj felső rétege nem fagy le és – bizonyos hómagasságig – a szalonka még tud táplálkozni, tehát nem kényszerül továbbvonulásra, ellentétben a hómentes megfagyott talajjal: ekkor az éhség elűzi. Tavasszal előfordul, hogy vonulás közben még fagyott talajú területek fölé repülnek be, s ha ott nem következik be pár napon belül az olvadás, akkor a szalonkának enyhébb vidék felé kell fordulnia és ott bevárni az újabb meleg hullámot.

Hasonlóan különleges vonulási eseteket figyeltek meg akkor, amikor a kontinens egyes nagy kiterjedésű területeire sarki eredetű hideg levegő áramlott be. Ekkor a hideg által elárasztott területekről menekülnek ki az ott tartózkodó szalonkák és a madarak nem a „megszokott” irányokból és időben érkeznek – erre mutatott példát a 2013. november 28-i időjárási helyzet, amikor Ukrajna-Kárpátok és Alpok, valamint a Balkán területét árasztotta el a szibériai, igen hideg levegő és a kiadós mennyiségű hó, a szalonkák innen délnek illetve északnak menekültek. Ez az észak felé történő mozgás teljesen váratlan és szokatlan jelenség volt. A tavaszi vonulásban egy olasz műholdas szalonka Morvaországból nem délnyugatra, hanem délkeletre, a Kárpátok megkerülésével repült, egészen a Pó-völgyi telelőterületére! Erre az elemzések után, a kedvezőtlen grönlandi eredetű hidegbetörés ad magyarázatot.

Az őszi vonulásnál az első fagyok hatására a fiatal szalonkák Skandináviából és Oroszországból az uralkodó széllel délebbre vagy délnyugatra vonulnak, s ha ott sikeresen áttelelnek, a későbbi évek őszi vonulását hasonló utakon ismétlik meg.

Előfordul, hogy a kedvező széljárás az éjszakai vonulás során kedvezőtlenre változik. Ilyen esetben a körülbelül 60 kilométeres óránkénti sebességgel, 900 méter magasan repülő szalonka csökkenti a repülési magasságát és a kedvezőbb széljárású, például földfelszín közeli rétegben folytatja vonulását. Amennyiben a tenger felett éri a szélváltozás és ellenszélben kellene vonulnia, elpusztul, mert kimerülten a vízre kényszerül leszállni.

”
A nagy
légnedvesség,
fagypon alatti
hőmérséklet-
tel párosulva
kedvezőtlenül
hat
a vonulásra,
mivel a madár
szárnyára
fagyhat a pára
és a szárny
elnehezül,
légellenállása
megnő.

Ősszel az idősebb szalonkák vonulását minél későbbre halasztják, csak amikor véglegesen megfagy a talaj, akkor indulnak el költő- vagy tartózkodási környezetükből. Különösen igaz ez a hímivarú egyedekre. Alkalmas vonulási időre várva felhíznak, majd jó kondícióban repülnek a teletérületek felé – erről, az „őszi zsiros szalonkáról” sokat írtak eleink.

A felhőzet is befolyásolja a vonulást: a jó látási viszonyok és a nyugodt levegő – magassági zónák – a vonulást, a felhős, ködös időjárás a helyben maradáshoz segíti elő. A felhőzet zavaró hatása csak alacsony felhőalappal és vastag felhőzetnél mutatható ki.

A nagy légnedvesség, fagypon alatti hőmérséklettel párosulva kedvezőtlenül hat a vonulásra, mivel a madár szárnyára fagyhat a pára és a szárny elnehezül, légellenállása megnő. Ilyenkor a szalonka mielőbb talajra kényszerül, ahol bevárja – ha zsírtartaléka elegendő – a kedvezőbbre forduló időjárást.

A talaj nedvesség tavasszal jelentősebb hatást gyakorol a vonuló szalonkákra, hiszen ez kisebb: ilyenkor száraz tájakon is megállhatnak, nem feltétel a vízben gazdag talaj.

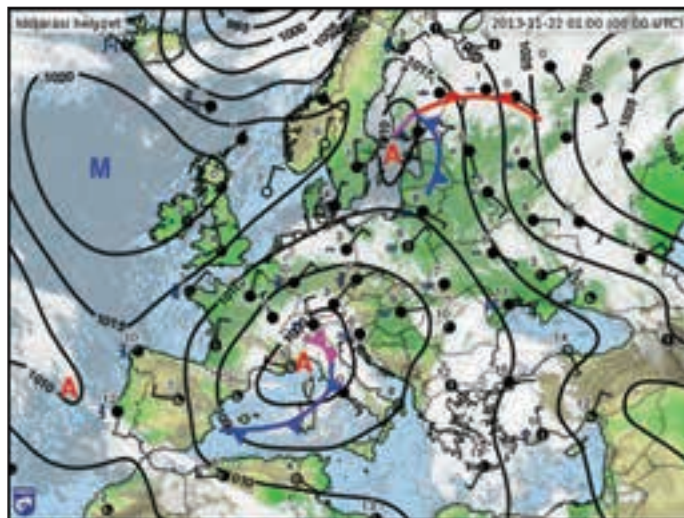
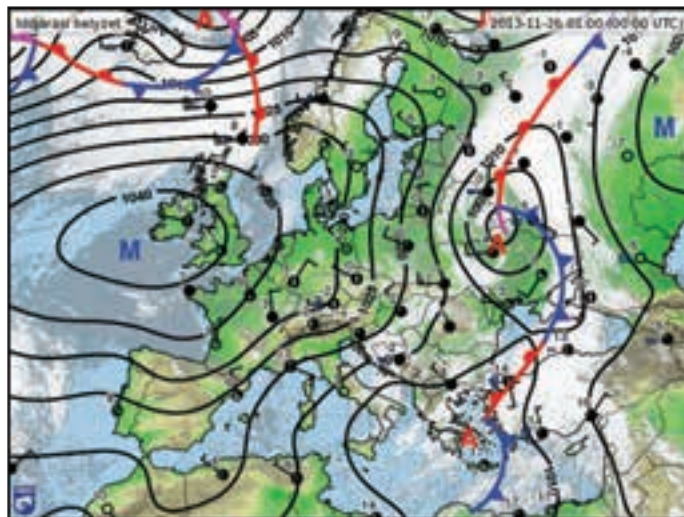
A szalonkák vonulása és az időjárás közötti összefüggést először a Magyar Ornitológiai

Központ (a későbbi Madártani Intézet, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület jogelődje) egykori igazgatójaként Vönöczky Schenck Jakab zoológus-ornitológus kutatta, az ő nyomdokain halad a CNB meteorológiai munkacsoportja, amelyben a szerző is tag és adatgyűjtő.

A munka még folyik, így a jövőben várhatóan még pontosabb adatokhoz juthatnak majd az érdeklődő szalonkavadászok.

Fluck Dénes

Az időjárási helyzet térképen a fekete vonalak a nyomást, a körök zászóval a szél irányát és erősségét jelölik, a kék vonal a hideg, a piros a meleg levegő keveredési zónáját jelöli

Az erdei szalonka tavaszi vadászatának visszaállítása érdekében az Országos Magyar Vadászati Védegylet (OMVV) 2009-ben indította el a monitoring programot, melynek elsődleges célja a Madárvédelmi Irányelvben foglalt derogációs kritériumok felülvizsgálata volt. A program első szakasza 2014-ig tartott, a részt vevő, mintegy 500 vadászatra jogosult OMVV-vel kötött megállapodása, valamint a vadászati hatóságok által kiadott mintagyűjtési határozatok idén lejártak. A gyűjtött adatokat az ezzel megbízott kutatóintézetek (SZIE-VMI, NYME-VGÁI) feldolgozták, s az eredmények egyértelműen alátámasztják, hogy a hazánkon átvonuló állomány természetes mortalitásához képest a vadászati teríték elhanyagolható, annak nincs negatív hatása az állományra. A kitzűzött cél elérésének érdekében a további lépések jogi és szakmapolitikai természetűek, ezekről folyamatosan tájékoztatjuk a hazai vadászokat.

Ugyanakkor az is igaz, hogy a tavaszi vadászat derogációja továbbra is csak a vonuló állomány állapotának folyamatos nyomon követésével lehetséges, ezért 2015 tavaszára a vadászati érdekképviseletek a kutatóintézetek támogatásával és a szakminisztérium felügyeletével új programot hirdetnek meg. A részletekről később adunk tájékoztatást.

Kovács Gábor, OMVV

International
Pick-Up Award 2013.

Innováció, biztonság és kényelem

ÚJ FORD RANGER

> 5 csillagos Euro NCAP minősítés

Akár 1100 kg teherbírás, 3500 kg vontatókapacitás, kategóriájában legnagyobb gázlómélység** – előnyeivel a legszigorúbb szakmai bírakat is lenyűgözi.

Sőt, a Ford Ranger a legelső olyan pick-up, ami 5 csillagos eredményt ért el az Euro NCAP töréstesztjén, több pontot szerezve, mint a 2. és 3. helyezettek összesen. Igazán keménynek született.

ford.hu

**Ford Ranger duplakabinos, XL 2.2 150 LE, klímával
már nettó 5 249 000 Ft-tól*****

* „A Ford Ranger, kiváló többcélú jármű, ami kényelmes és stabil, közúton és terepen is hibátlanul teljesít.” – fogalmazott Jarlath Sweeney haszonjármű-szakújságíró, az „Év Pick-upja” zsűri í tagja.

** 800 mm gázlómélység.

*** Az ajánlat Ford Ranger duplakabinos, XL 2.2 1 TDCi (150 LE), 4x4 M6, klímaberendezéssel felszerelt modell vásárlása esetén 2014. október 1. – december 31. között megkötött vevőszereződésekre érvényes. A modell bruttó ára: 6 666 230 Ft. További információ és részletek a márkakereskedésekben, a www.ford.hu oldalon és a Ford Vonalon (06 40 200 024). Az autó illusztráció. CO₂-kibocsátás: 199–261 g/km, vegyes átlagfogyasztás 7,6–9,9 l/100 km.

Go Further

BÁLINT ELEMÉR
rovatvezető

balint-elemer@t-online.de

Egy lépéssel előbbre

A Leica Geovid HD-R 8x56 távmérős keresőtávcső bemutatása

A wetzlari Leica, hasonlóan jó nevű, szintén wetzlari versenytársaihoz, nem számít nyeretlen kezdőnek a prémium kategóriás kereső- és céltávcsövek piacán. Az első, kifejezetten vadászoknak készült keresőtávcsövet 1906-ban dobták piacra. A sikerekre és optikai tudásukra támaszkodva az elmúlt több mint egy évszázad során, a kor színvonalán álló jobbnál-jobb távcsövekkel örvendeztették meg a vadászok egyre népesebb taborát. Ebben az is szerepet játszhatott, hogy a Leica akkori tulajdonosa, II. Ernst Leitz maga is szenvedélyes vadász volt.

A világon elsőként 1992-ben mutatta be a Leica a lézeres távolságmérővel 1000 méterig mérő, még iránytűvel(!) is felszerelt Geovid 7x42-es keresőtávcsövet. Az idei, márciusi nürnbergi fegyverkiállításon jelentették meg a legújabb, mondhatni javított kiadású Leica Geovid HD-R távcsőcsaládot 8x42, 10x42, 8x56 és 15x56 kivitelben. Az elmúlt fél év során a Leica jóvoltából szerkesztőségünk egy Geovid HD-R 8x56-os keresőtávcsövet próbált ki.

Mint minden nagy fényerejű távcső, így a Geovid is fényáteresztést javító bevonattal ellátott fluorid tartalmú lencsét kapott, amely a legkülönbébb fényviszonyok mellett is garantálja a teljes látómezőben a tűéles, kontrasztos és plasztikus keresőképet. Mind a frontlencse, mind pedig az okulárlencse az esőcseppek hatásos lepergetésére és a szennyeződések könnyebb eltávolíthatósága érdekében AquaDura® bevonatot kapott. Az elmúlt fél év szokatlanul csapadékos időjárásának köszönhetően, ezt a bevonatot a kelletnél is többször volt módunk alaposan tesztelni. Az igen kézreálló és kellemes fogást biztosító, gumira emlékeztető tapintású, termoplasztikus elasztomer bevonatú, alumíniumból, présnyomásos öntéssel készült távcsőház nitrogénnel van feltöltve és 5 méterig vízhatlan.

A szemre nem káros és a láthatatlan hullámhossz-tartományban lézerral működő távmérő mérési tartománya 10-től 1340 méterig terjed. A mérési tartományt a céltárgy felületi minősége is befolyásolja, napos időben, jó látási viszonyok mellett világos vagy fénylő célok esetén növekszik, míg párás, borús időben sötét vagy matt felületű céloknál csökken. Az előbb említett jelenségek a vadászias lőtávolságokon belül nem játszanak említésre méltó szerepet. A méréshez a baloldalon lévő, jól méretezett gombot kell megnyomni, ekkor egy kis négyszög jelenik meg a keresőben. A négyszöget a célra helyezve, majd a gombot újra megnyomva jelenik meg a cél távolsága méterben. Néhány másodperc elteltével, amennyiben a cél a vízszintestől jóval magasabban vagy mélyebben van, a keresőben látható lesz az ún. EHR, azaz az ekvivalens horizontális

távolság, amely ballisztikus szátkeresztrel ellátott céltávcsövek használatakor előnyös.

A kijelző fényereje automatikusan igazodik a mindenkor külső fényviszonyokhoz, szikrázó napsütésben, világos háttér előtt is jól leolvasható és sötétben sem vakít. A mérőgombot 5 másodpercig lenyomva, működésbe lép az elemzabáló pástázó üzemmód. A kínos meglepetések elkerülése végett célszerű a távcső tokjában egy tartalék elemet is elhelyezni. A minden optikai és elektronikai nyalánksággal telezsúfolt, egy Leicához méltó minőségben készült kompakt keresőtávcső – a kategóriájában szokatlanul – mindössze 1100 grammot nyom és így a nyakizmok túlzott igénybevétele nélkül is mind egy kiadós cserkelésre, mind pedig egy lesvadászatra kiválóan alkalmas.

Ha a Leica Geovid HD-R 8x56-os a gyakorlatban is visszaigazolt impozáns optikai jellemzőit figyelembe vesszük, és összevetjük a szintén kiváló minőséget gyártó versenytársak jóval magasabb áraival is, akkor a Leica 2430 eurós ára igen barátságosnak tűnik. ❖

Volt egy kunyhóm Afrikában

I. rész Afrikai vadászkalandom egy magyar kisváros teljes lakosságának megfelelő létszámú munkavállalót foglalkoztató frankfurti repülőtéren kezdődik. A biztonsági ellenőrzés után kell megtalálni ebben a bábeli zűrzavarban az SAA dél-afrikai légitársaság Johannesburgba induló járatának beszállóhelyét. Rajtam kívül még öt kelet-európai vadászújságíró hivatalos a nagy afrikai vadászkalandra.

”
Aki afrikai vadászatra szánja el magát, az indulás előtt tréningként feltétlenül töltsön el néhány éjszakát egy Trabant vagy egy kis Polski Fiat hátsó ülésén...

Kíváncsian fürkészem a tranzitban várakozókat, ugyan ki lehet az a másik öt kiválasztott. Minden eshetőségre gondolva, mintegy titkos azonosító jelet, a tekintélyes Mauser címerrel díszített vadászkardigánomat viselem; eredeti Mauser vagyok. A gépben helyet foglalva azonnal megoldódik a rejtély. Mellettem balról Boris, a szlovén vadászlap főszerkesztője ül, jobbról a folyosó másik oldalán Milosz, a lengyel vadászújságtól, míg az ablaknál a román televíziós szerkesztő, Florin foglal helyet, Oroszországot Alexander és a litván Rimantas képviseli. Gyors bemutatkozások, névjegycserék – már akinek kéznél van –, majd felhangzik a kapitányi üdvözlés. Közel 11 órás repülés és 10 ezer hosszú kilométer vár ránk...

Aki afrikai vadászatra szánja el magát, az indulás előtt tréningként feltétlenül töltsön el néhány éjszakát egy Trabant vagy egy kis Polski Fiat hátsó ülésén – ezután az úgynevezett economy (gazdasági) osztály kényelmét fedelmének találja majd. Korzika felett szervírozzák a vacsorát, Szicília magasságában kávézok és a maradék sörömet az algériai partok felett hörpintem fel. Már jócskán a Szahara felett járunk, ahol egykor Almácssy László, Hollywood angol betege, Rommel kémeit ravasz kerülővel csempészte az angolok hátába. Következik a „pizsamaosztás” és a villanyoltás – gyermekkorom emlékei –, a gép elcsendesedik. Bóbiskolásomból fel-felriadva az

előttem lévő képernyőn követem utunkat: már a Niger folyó fölött járunk. Botswana déli végei felett repülünk, amikor a reggelit találják. A kijelző szerint háromnegyed óra múlva leszállunk a búrok földjén, Johannesburgban.

A mai Dél-Afrikai Köztársaság területe ősidőktől lakott, partjainál először az India felé utat kereső Vasco da Gama kötött ki, 1497-ben. A portugáloktól a távolsági kereskedelem érdekében érdekelt hollandok 1652-ben „vették át a kormányrudat”, ekkor érkeztek a már akkor is túlnépesedettnek számító Hollandiából az első mezőgazdálkodással foglalkozó telepések, a búrok, (vesd össze: hollandul „boer”, németül „Bauer” – magyarul paraszt). A francia forradalom utó- és napóleoni háborúk mellékhatásaként az angolok a távol-keleti útvonalak biztosítására a XIX. század elején bekebelezték a Fokföldet. Erre az angol politikával elégedetlen búrok észak felé vándorolva megalapították Transvaal és Oranje Szabad Államot és ez időtől kezdve állandóan napirenden voltak az angolok és búrok közötti fegyveres torzalkodások.

Az ellentétek a XIX. század végén az Oranje területén felfedezett gazdag gyémánt- és aranylelőhelyek megtalálásakor ismét felszínre törtek. A végtelenül agresszív és pökhendi angolok fegyverrel igyekeztek igényeiket érvényesíteni és eközben olyan kétes találmányokkal gazdagították az emberiség eszköztárát, mint a koncent-

rációs tábor, vagy a roppant humánus dum-dum golyó bevetése. Paul Krüger, vagy ahogy akkoriban nevezték, Krüger apó vezetésével a búrok 90 ezer fős népfelkelő serege három évig derekasan állta a sarat a korabeli szuperhatalommal szemben. Szinte Európa összes országából érkeztek önkéntesek a búr zászlók alá. Magyarországról 14 önkéntes neve maradt fenn, közülük báró Atzél György és Szigethy Lajos áldozták életüket a búr szabadságért vívott háborúban. A háború után, annak tanulságait leszűrve alapítja meg Baden-Powell angol tábornok az egész világra kiterjedő, a búrkalapot védjegyévé tevő cserkészmozgalmat.

Útlevel-ellenőrzés után következik a hetvenes évek Kelet-Európáját idéző pénzváltás. Útlevelemet fénymásolják, különböző nyomtatványokat iratnak alá. Szerencsére a közjegyzőtől eltekintenek. A jellegtelen johannesburgi repülőtérnek a szó legszorosabb értelmében színes forgatagában keresünk egy kávézót. A gondos dél-afrikai kezek szervezeten főzik a kávé, egyikük elveszi a pénzt, beüti a gépbe, mellette álló kollégája a soros papírpohár aljára feljegyzi a rendelést, majd a harmadik „okleveles” kávéfőző kis várakozás után elkészíti a koffeint csak nyomokban tartalmazó italt. Átbandukolunk a belföldi terminálhoz, hiszen még újabb másfélórás repülés vár ránk. Tanácsatlanságunkat látva azonnal hozzánk csapódik egy portás feliratú sapkát és trikót viselő helybéli atyafi. Lelkesen elvezet bennünket a keresett terminálhoz és ezért a szolgáltatásért azonnal potom 5 eurót kér. Kezébe nyomok egy száz randost és ezzel túladdunk kéretlen kísérlőnkön.

Az Indiai-óceán felől közelítjük meg a Porth Elisabeth-i repülőtér. Afrika legdélebbi pontján vagyunk, innen délre már csak az Antarktisz következik. A fogadócsarnokban a Piet és Deon cég hivatásos fehér vadászai várnak, az előre megbeszéltek szerint Frontier Safari jelvénnyel ékesített ingben és sapkában. A kölcsönös üdvözlések és bemutatkozások után felmálházzuk a „trucknak” becézett kisteherautókra csomagjainkat és irány az Alicedale melletti lodge, ahol a parkolóban a Zeiss részéről Armin és Christin, az RWS-től pedig Hannes viharos üdvözlésben részesít. A lodge managere kiosztja a szobákat – helyesebben mondva a minden földi kényelemmel felszerelt kunyhókat. Szeretnék végre a csábító duplaágyon kényelmesen elnyúlni, amikor három fekete szolgáló jelenik meg rajtaütésszerűen hajlékomban és szertartásosan lehúzzák az ágytakarót. Ez a rituálé estéről estére megismétlődik és a hideg éjszakákra való tekintettel a matrac fűtését is bekapcsolják.

Este a bomában gyülekezünk, Armin ismerteti az elkövetkező vadásznapi programját, ahol lehetőségünk nyílik afrikai körülmények között kipróbálni a Zeiss legújabb V 8-as céltávcső családját, a legújabb Victory SF 25-ös cserkelő távcsöveket és az RWS által rendelkezésünkre bocsátott EVO és ólommentes HIT töltényeket. Ezután a vadászterület mackósan izmos tulajdonosa, Barry Burchell lép színre és röviden ismerteti a Frontier Safari több mint húsz éves történetét.

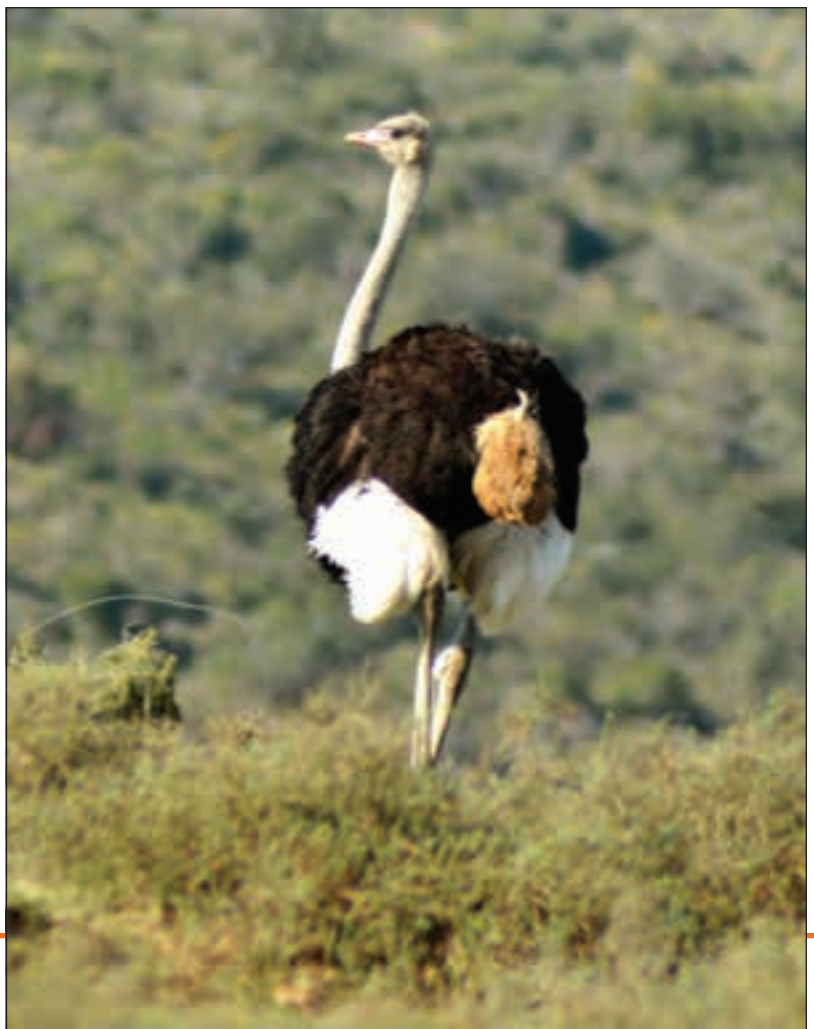
Fél nyolckor a konyhafőnök megveri a tam-tam dob, a mobiltelefonok afrikai analóg elődjét, s jelzi, hogy

a vacsora tálalva. Szakértő fekete kezek nyala-steakkal kedveskednek, de a további étkezések során végigkóstoljuk Brehm Állatok világának antilopokkal foglalkozó teljes fejezetét. Kapunk még gnú-hamburgert, lasagne-t hókaantilopból és Sztroganoff bélszint kuduból. Fáradtak vagyunk és a következő vadásznapot szeretnénk pihenten kezdeni, így valamennyien átvonulunk kényelmes kunyhóinkba, ahol a völgyben lakó békák koncertje mély álomba ringat. *(folytatjuk...)*

Bálint Elemér

Vendéglátóink igazi helyi specialitással, antilophúsból készített steakkal vártak bennünket

Bátyó és a változó világ...

Talán naplemente van, talán hajnal. A folyó két partját övező ártéri erdőt mindenestre különös, rózsaszín pírral átszótt fény lengi be. Lágymű kanyar, a távolban csónak, magányos utassal. A víz állni látszik. A Tisza szelíd, lírai arca ez. Dr. Végh Endre festményei közül nekem ez az egyik kedvenc képem. Ámbár a Tisza illatát én sajnós, nem érzem...

”

A művészet lényegét és értelmét tekintve az ember kreatív kísérlete a világ megváltoztatására...

Merthogy éppen arról folyik köztünk a szó, hogy vannak illatok, amelyek örökre fogva tartják az embert. Az illat emlék- és érzelemhordozó, mondja vendéglátóm. Embert, tájat, továbbit múltat egyaránt megidézhet. És mindeközben érzelmeket vált ki: szeretetet, szerelmet, félelmet, ellenszenvet. A Tisza illata a folyó menti emberek lelkébe is beivódik, nemcsak az érzékszerveibe. Sajátos illat ez, amely a víz, az iszap, a halak, a növények, a virágok, a korhadó fák és a víz felett suhanó szelek által hozott szagok és illatok elementáris együttese. Dr. Végh Endre Szolnokon született (később ott is érettségizett), Rákóczi falván gyerekeskedett, majd Szegeden volt egyetemista. Mindhárom település a Tiszára van felfűzve. Így hát, miközben újabb „vizes” képeket mutat, bevallja, hogy pályakezdő orvosként, rövid várpalotai gyakorló idő után, pontosan ötven évvel ezelőtt éppen a folyó közelsége miatt költözött Tiszaföldvára...

BÉKÉS SÁNDOR
rovatvezető

bekes.sandor@chello.hu

A Közép-Tiszavidéken vagyunk, a Szolnok-túri kis-táj nyugati peremén, a Tisza bal partján, Tiszaföldvár Homok nevű településrészén. A folyó illatát itt persze már nem érzni, viszonylagos közelségére és egykorvolt kanyargására azonban egyértelműen utal a homokos talaj. Végh doktor otthona kastélyszerű ház mellett áll, amelyet annakidején egy „újjgazdag” bornagykereskedő építtetett. Az orvoslakás maga is e birtok része volt: az intéző lakta. Szőlő már alig van a környéken, Homokot a seregélyek már csak ritkán keresik fel. A kastélyból óvoda lett. Dr. Végh Endre a gyerekeket név szerint szólítja, mint ahogy a „Doktor urat” is ismeri, életkortól függetlenül mindenki. Sokaknak már a dédnagyapját is kezelte, mondja. Aztán felidézti új szolgálati helyére való megérkezésük emlékeit. 1964-ben történt, koraösszsel. Leendő otthonuk kongott az ürességtől, a helyiségek egyetlen „bútora” a cserépkályha volt. És aztán az első reggel! Ki akart lépni az udvarra, de a bejáratot eltorlaszolták a gyümölcsös ládák. Szőlő, alma, barack... Az orvos-váró helybeliek ajándéka. És ennek a gesztusnak bizony, fontos szerepe volt abban, hogy az elmúlt ötven évben sosem foglalkoztatta komolyan a gondolat, hogy másutt talán jobb lenne...

Tágas lakás, sajátosság milióval. Ilyennek képzelem el dr. Végh Endre szülei egykori, rákóczi falvai otthonát is, amelyről oly nagy szeretettel beszél. Édesapja jegyző, édesanyja patikus volt. Sok könyv, igényes festmények, kényelmes, barokkos ülőalkalmatosságok, trófeák. És persze lágymű dohányillat. A falusi értelmiség életmódja egyfajta átmenetet, hidat képezett a paraszti és a polgári,

a falusi és a városi lét és gondolkodásmód között. Mintát adott, ambíciót ébresztett. Mindkét nagyapja, apja, sőt édesanyja is vadászott, meséli Végh doktor. Apai nagyapja különösen szenvedélyes vadász volt, őreá is nagy hatást gyakorolva. A foglyaszás és a vízivad vadászata volt a jellemző akkoriban. Három-négy puskás 50-60 foglyot lőtt egy délutáni séta során. Természetesen foglyokat ábrázoló festménye is van, jegyzi meg, mert amire emlékszik az ember, az lényegét tekintve akkor is létezik, ha már nincs...

Mint ahogy, sajnos, dr. Beretzk Péter (1894–1973) sincs már közöttünk. Dr. Végh Endre szegedi egyetemista éveinek életre szóló élménye a neves orvossal és ornitológussal való találkozás és együttműködés. Átala ismerte meg a Fehér-tó tüneményes madárvilágát. Ennél a témánál el is időzünk egy kicsit, mert egykori barátommal, néhai dr. Czvalinga Istvánnal (aki ugyancsak orvos volt és ornitológus) mi is sokszor beszélgettünk a Fehér-tó professzoráról, ahogy ő nevezte Beretzk Pétert. A természetvédelem és a vadászat csak kevesek életében simult úgy össze, mint az ő értékrendjében és gyakorlatában. A Fehér-tó 1932-ben történt védetté nyilvánítását is ő harcolta ki. A madárfotózás egyik úttörőjeként a természettől távol élők számára is átélhető élménnyé tette a természet értékeit és szépségeit. Egyébként a mai, profi és amatőr természetfotósok, természetfestők alkotásainak is ez a célja és értelme, mondja dr. Végh Endre, önmagát sietve a műkedvelő festők közé sorolva...

Meglehetősen régi ismeretség, barátság a miénk. Magamban többnyire Bátyónak is nevezem dr. Végh Endrét „Tubák, Bátyó és a többiek” című könyve nyomán, amelyhez (mint ahogy a „Murphy és a beteg vadász”, valamint a „Vadászni emberi dolog” című könyvéhez is) én írtam annak idején előszót. Fanyar humorú, édesbús, de mindig pozitív végkicsengésű történetei vadásztársai és önnönmaga megélt élményein alapulnak. Helyszínük a tiszai táj, saját vadásztársaságának, a tiszafüredi Dózsa Vadásztársaságának a területe, amelynek 1970-ben lett a tagja, s amelynek 25 éven át elnöke is volt. Kérdezem, ír-e mostanság, és ha igen, miről, de nem túl lelkes a válasza. Néha, néha... Az írók száma növekszik, nem az olvasóké, teszi magyarázatképpen hozzá. Azon kevesek olvasnak, akik ismerik és őrzik a vadászat valós értékeit és hagyományait, és az a növekvő sokaság nem, amelynek tagjai mindezt éppen a vadászírodalom révén ismerhetnék meg...

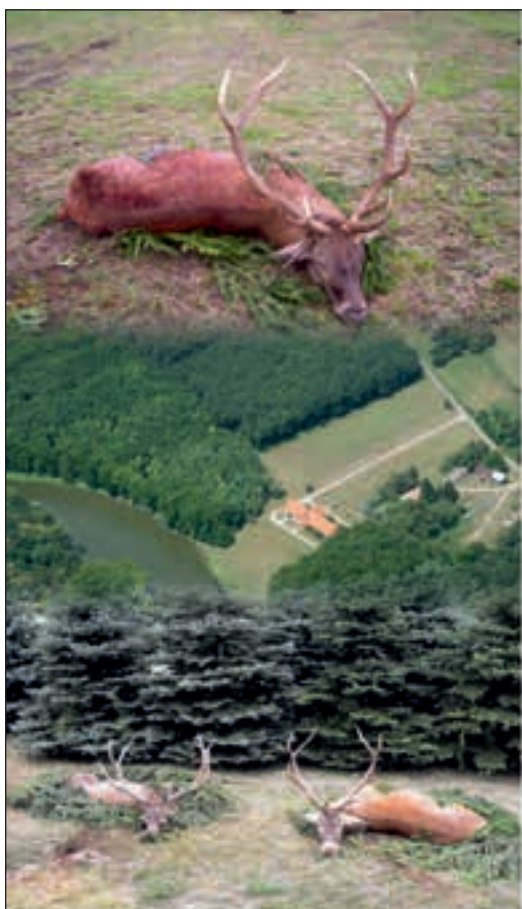
Az orvosok között általában, a vadászó orvosok között pedig különösképpen sokan vannak a művészetpártolók, illetve azok, akik a művészetek valamelyik ágát is művelik. Csak az írókra gondolva: hirtelenjében Zoltán János, Mess Béla, Sály Gyula, Gyimesi György, Koncz István neve jutott az eszünkbe. Vajon van-e, és ha van, miben rejlik az orvoslás és a művészi alkotás közti hasonlóság? Dr. Végh Endre nem filozofikus alkat. A készítés többnyire spontán tör elő, mondja, és az esetek többségében alighanem a folyamatos stressz levezetésére szolgál. Egy megfestett kép, egy leírt kis történet személyes örömet szerez, miután, ha csak időlegesen is, kiragadja alkotóját

a hétköznapi szorításából. De akármi is motiválja az alkotót, a művészet lényegét és értelmét tekintve az ember kreatív kísérlete a világ megváltoztatására...

A számítógéphez ülünk, hogy további festményeket nézzünk meg. Egy szarvasbika is előkerül. Hegyoldali erdőben áll, égbe törő fák között. A falon egy gímagancs függ: akár annak viselőjét is ábrázolhatná a kép. Talán azt is ábrázolja. Dr. Végh Endre hosszú vadászélete alatt ugyanis egyetlen szarvast ejtett el. Ez meglep, talán valami sajnálkozásféle is kiül az arcomra, mert – mintegy megnyugtatósomra – sietve hozzátesszi, hogy nyúlból háromezernél is többet lőtt, fácánból és récéből pedig együttesen talán húszet is...

Felállunk, hogy jobban lássuk a Bükkből származó bika agancsát, Végh doktor térde vagy dereka eközben mintha roppanna egyet, s nekem erről hirtelen „Mostanában Bátyó...” című írása jut eszembe. „Bátyó térdei, dereka csikorog, nem pattan már közel sem úgy, ahogy az egykori kiskölök. Azért nagy baj nincs, az apostoli paripák még biztonságosan viszik gazdájukat. Inkább a világgal, az úttal, amit taposunk, van baj, az, ami nagyon más lett. Lehet, hogy nem is rosszabb, mint a régi, de hogy nem jobb, nem tisztességesebb, és hogy nem olyan lakható-viselhető, az biztos...”

Gímbika kedvezményes ajánlat
Gyulaj Zrt.
Kisszékelyi Vadászterülete

Érvényes 2015. január 31-ig

**Gímbika 5-6 kg teljes ellátással 5 éjszaka,
 10 kimenetel:
 485.000 Ft/vadász**

Nem vadászó kísérő esetén: 95.000 Ft/kísérő

**Gímbika 6-7 kg teljes ellátással 5 éjszaka,
 10 kimenetel:
 650.000 Ft/vadász**

Nem vadászó kísérő esetén: 95.000 Ft/kísérő

A meghirdetett ár tartalmazza: teljes panzós ellátást a Kisszékelyi Vadászterületen.
 Érkezési és távozási napon 1-1, teljes vadásznapiakon 2 kimenetellel. Terepjáró
 használatát 10 kimenetelig, vadászkísérés díját, trófea kifőzés és bírálathoz díját.
 Az árak nem tartalmazzák az italfogyasztást és a trófeaszállítás díját, de
 tartalmazzák az ÁFA-t!

További részletekért érdeklődjön:

30/331-9203 vagy galos@gyulajzrt.hu
 74/573-940 vagy tifkassag@gyulajzrt.hu

www.gyulajzrt.hu

A TERMÉKEINKET MEGTALÁLJA KIZÁRÓLAGOSAN
 SZAKKÉPZETT VESZŐTELADÓINKNÁL, VALAMINT AZ
 INTERNETEN A WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM OLDALON.

SLC 56
ÉS LŐN
VILÁGOSSÁG

A szürkületi vadászat egyedül kihívásokat állít mind a vadász, mind a technológia elé. Az SLC 56 termékcsalád távcsövei ideális látszák az éjszakai nyúló megfigyelésekhez. Tökéletes, nagy hatótávolságú optikájuk a teljes látómezőre kiterjedő, kiemelkedő élességgel, valamint kivételes fényáteresztő képességgel biztosít szűles látómezővel párosul. SWAROVSKI OPTIK – velünk mindig megtalálja a pillanatot.

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

SWAROVSKI
OPTIK

Mindent megmutatni

Írás egy fiatal művésztől, az egykor volt magyar betyárvilág nagy tudójáról

Ha forgatott mostanság VADÁSZLAP-ot, akkor irodalmi rovatunkban bizonyára összefutott már Pócz Dániel nevével. A 35 éves fiatalemberrel vecsési otthonában beszélgettem egy csésze gőzölgő tea mellett az ősz első csípősen hűvös napján. A kinti hideg ellenére a nap lankadatlanul ragyogott be az ablakon, mi pedig elmerültünk a festészetéről, a vadábrázolásról és Sobri Jóska letűnt koráról szóló eszmecserében...

– Engedje meg, hogy egy lényegre törő kérdéssel kezdjem: puská vagy ecset?

– Ecset, de annak ellenére, hogy Budapest közvetlen közelében lakom, a vidéki emberek életvitele nem ismeretlen a számomra, így a vadászat sem az. Gimnázium után a Hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Főiskolán tanultam, majd Mosonmagyaróvárra jártam egyetemre, ahol állattenyésztést hallgattam. Vadászok közé 1996-ban keveredtem, amikor Csergezán Pál az egyik vázlattömbömet látva képletesen „fenékebe billentett”, ami révén egészen a Nimród szerkesztőségig repültem. 2008-ig dolgoztam ott.

– Volt olyan pillanat az életében, amikor eldöntötte, hogy „én márpedig művész leszek”?

– Nem volt ilyen. Kétéves korom óta rajzolok, festek. Sosem döntöttem el, hogy művész leszek, még most, érett fejjel sem. Azt festem, rajzolom meg, ami „kijön”, „kiszakad” belőlem. Borzasztó, mennyi téma van a fejemben. Vannak, amelyek megmaradnak és vannak, amelyek egy időre elhallgatnak.

– Milyen művészeti technikákat használ?

– Mindegyiket kipróbáltam már. Az olajjal későn kezdtem foglalkozni, ha őszinte akarok lenni, akkor nagyon későn. Egész életemben a rendszeres alapozás járt a fejemben. „Alapozni, alapozni!” – mondogattam magamnak folyton-folyvást. Ezért tucatszám gyűltek irthon a vázlatfüzeteim, emellett pedig napról-napra több téma jutott és jut mindmáig az eszembe.

– Mi történik akkor, amikor egy ötlet megfogalmazódik Önben?

– Sokszor előfordul, hogy nem bírok aludni. Ilyenkor már fejembe elkezdem készíteni a képet; keresem, kutatom a „poénját”, amiért érdemes lesz majd megcsinálni.

– Van most olyan témája, amely nagyon foglalkoztatja?

– Több is van. Ilyen például egy szép, magyar parlagi kecskebak, egy nagy remetekan (a vaddisznó a kedvenc vadfajom, szerintem nagyon érdekes állat), és mitológiai témákat érintve a görög Pán, vagy a nimfák megfestése.

– Nemcsak „falraalók” készítésével, hanem novellák, könyvek illusztrálásával is foglalkozik. Hogyan veti bele magát a munkába?

– Két verzió van: a könnyebben járható út az, amikor magával ragadja a gondolataimat az írás és rábukkanok arra a kulcsmondatra, amellyel meg tudom fogni a mű lényegét. Nehezebb a dolog akkor, amikor szó szerint ki kell bogarásznom ezt a mozzanatot, hiszen fontos, hogy a műhöz illő rajzot készítsék. Mindkét lehetőség végtelenül izgalmas kihívás!

– Ha egy ember, illetőleg egy állat ábrázolása között kellene választania, akkor melyikre tenné a voksát?

– A legtrikább esetekben ábrázolom az embereket – jelen esetben a vadászokat –, sokkal inkább a vadat akarom közelebb hozni az olvasókhöz. Ha együtt kell ábrázolnom őket, akkor is inkább az állat szemszögéből közelítem meg a témát.

– Mi volt művészeti pályája eddigi legnagyobb kihívása?

– Megmutatom – mondja, majd felpattintja az asztalon eddig csak halkán zümmögő laptop képernyőjét. Kattint párat, mire egy feketés árnyalatokban pompázó, büszke ló jelenik meg a monitoron. – Ez a ló! A neve Cavalor Colorado. Egy húsz éves állatról van szó, aki hazánk elsőszámú ugró ménje volt és még az utóbbi időben is nyert versenyeket. A megbízóm a ló múltját figyelembe véve úgy gondolta, hogy elérkezett az idő méltó módon megőrkíteni őt az utókor számára. Az ilyen direkt – a szó szoros és legnemesebb értelmében vett – megbízások mindig nagy kihívások a számomra. A megrendelő végül fél órán keresztül nézte az elkészült festményt, majd örömmel mesélte nekem, hogy teljesen átjön számára a ló karaktere, nem tud ennél jobb képet elképzelni... Ilyenkor szoktam mondani – bár sokaknak közhelyesnek, sőt egyenest lódíftásnak tűnhet (pedig nem az) –, hogy egy ilyen festmény utáni elismerés többet ér, mint az érte kapott pénzbeli fizetség...

– Szereti személyesen is megismerni az alanyait?

– Tudom, manapság ez nem divatos megoldás, de én azonkívül, hogy mindig elkérem a róluk szóló fotókat, szeretek elutazni

hozzájuk. Ha például kutyákról van szó, akkor megtapogatom, megfogdosom, megszagolom őket... Fontos számomra, hogy legalább egy-két órán keresztül érezzem a közelségüket. Úgy is mondhatnám, hogy érezzem a levegőt, amelyet ők szuszognak... Ez a módszer számomra nagyon jól bevált, csupán néha-néha dolgozom fotók alapján, de akkor is a lehető legtöbb dolgot meg kell tudnom a képeken szereplő alanyról, hogy a végeredménynél se

nekem, se a megrendelőnek ne legyen hiányérzete. A mén például visszaterve: egy olyan kép, amelyen nemcsak az állat maga, hanem a lelke is látható, az rangot ad. Többet mond, mint bármilyen réztáblácska a keret alján...

Ezt a felfogást próbálom egyébként elterjeszteni a szarvasmarhával foglalkozó gazdák között is, mert történetesen a hétköznapokban tejelő szarvasmarha-tenyésztéssel foglalkozom. Ha van egy százezer liter tejet maga mögött tudó tehén, az igenis megérdemelne egy festményt, vagy egy említést: „Igen, ez az öregasszony ennyit tudott...”

– **Hogy halad ezzel a „misszióval”?**

– Utóbbi konkrét példára Magyarországon nincs igény, viszont németeknek festettem már tehenet is... Itthon más témák mozgatják meg az emberek fantáziáját, már ha egyáltalán érdeklő őket a művészet, ami szerintem nagyobb probléma.

– **Manapság divatos olyan kimutatásokat publikálni, amelyekből kiderül, hogy a magyarok jelentős hányada bizony sajnálja a kultúrára, művészetre fordítani a pénzt...**

– Sokaknak nem telik rá, és akadnak olyanok is, akiknek telne, de nem érdeklő őket... Pedig, ha valaki képes pénzt áldozni egy jó képre, az utána csak még értékesebb lesz a lelki kötődés révén. Volt például egy kiállításom, ahol szerepelt egy öreg vitézt ábrázoló képem. Észrevettem, hogy egy meglett úr sírdogál előtte, miközben nézegeti. Végül csak-csak odacsoszogott hozzám, beszélgettünk, én pedig rögtön tudtam, hogy ez a kép nem is lehetne jobb helyen nála, csak hogy anyagilag nem áldozhatott rá, nem állt módjában kifizetni, én meg sajnos nem adhattam neki ajándékba...

– **Mi jut eszébe a „művészet” szavunkról?**

– A közlés. Hogy papírra, avagy vászonra vethessem, amit el akarok mondani, illetve meg akarok mutatni. A legtöbb alkotásom önmagában is megállja a helyét, néhányhoz pedig elkél néha egy-egy magyarázó mondat. Nem valamiféle tanító akarok lenni, csak át akarom adni azt a tudásomat, amelyet a mai emberek nem feltétlenül tudnak, mint ahogy én sem tudok sok mindent, amit mások pedig igen. Például számomra egy közösségi portál, ha másra nem, hát arra jó, hogy a festményeim mellé valamiféle magyarázatot adjak.

Ekkor újra felfénylik a laptop képernyője, a monitoron pedig Dániel néhány digitalizált festményét nézegetjük. Az egyikben feketéllő égbolt szolgáltatja a háttérrel, hozzánk egész közel pedig egy kocsi száguld az úton. A lovakat egy bajuszos férfi bajtja a végkimerülés felé. Szinte az orromban érzem a patáik által felvert port... Nem véletlen ez a sietség, ugyanis meszet szállítanak, ami hamar belobban, ha víz éri az esőben. Innen ered a közmondás: megy, mint a meszes.

– Ön szerint tetten érhető valamiféle divat napjainkban a vadászati témájú festmények terén?

– Természetesen! Divatok mindig voltak és lesznek is. Anno amikor Csergező Pál eltávozott közülünk, nagyon sokan az ő vaddisznóit kezdték koppintani. Úgy is mondhatnám, hogy hirtelen bekétkültek a dísznők, ám míg Pali bácsinál ennek a színnek megvolt a maga funkciója, ezeknél az utánzóknál indokolatlanul került rá a vászonra. De nem csak ezt másolták tőle! Sokan próbálták azt a precíz ábrázolást elsajátítani, amikor az általa megfestett vaddisznó tör előre a magas hóban. Míg nála minden repülő hóörögnek megvolt a maga helye, úgy az utánzóknál csupán fehér összevisszaságot láthatunk. Egyébként, ha már divatról beszélünk: jó lenne meghonosítani itthon, hogy a vadászok ne csak az elejtett vad agancsával, agyarával, stb. díszítsék trófeaszobáik falát, hanem

az élmény emlékét az elejtett vadról készült képpel tegyék teljessé. Ehhez leginkább egy kis visszaemlékezésre lenne szükség...

– **Úgy hírlík, hogy Ön az egykor volt magyar betyárvilág nagy tudója...**

– Régóta gyűjtök néprajzzal kapcsolatos tárgyakat. Főként olyasmikre gondolok itt, amelyeket akár az őseim is használhattak egykoron. Emellett családfa-kutatással is foglalkozom. Innen a hajlam, amely miatt nem csoda, hogy érdeklődöm az említett hiánypótló téma iránt.

A gimnázium után két évig idegenforgalmat is tanultam. Senki sem tudott eltántorítani attól, hogy egy dolgozatomban a magyar betyárvilágot vesézzem ki, ám ez olyan szerteágazó és színes téma, hogy se eleje, se vége nincs... A közelmúltban meglátogattam egy lepusztult csárda romját, ahová egykoron Répa Rozi – az ismert betyár, Sobri Jóska babája – szegődött el dolgozni, miután egy másik csárdából elmenekült.

– **Örülne, ha egy betyár témájú könyv illusztrálására kérnék fel?**

– Az lenne számomra a legnagyobb elismerés, egyfajta képletes korona, amit az illusztrálás területén elérhetnék, pedig nem az államalapítás történetének „megzenésítésére” kérnének fel... Ez a téma benne van a véremben. Még azt is el tudom képzelni, hogy egyszer én is írok valamit ezzel kapcsolatban, bár őszintén megvallva, a fejemben inkább filmes jelenetek vannak elraktározva, ezért volt számomra illúzióromboló a „Rózsa Sándor” című film, szemben a „Talpunk alatt füttyül a széllel”, amely visszaad valamit az akkori levegőből... Leginkább az szomorít el, hogy míg a tengerentúlon a westernnek nagy keletje van, addig itthon a saját betyárjainkról elfeledkezünk, mintha nem is lettek volna (pedig volt annyi emblemikus figuránk, mint az amerikaiaknak)...

Kókai Márton

Kiskunsági kalandok

Dr. Faragó
István

Nagy köd van: nincs hajnal, se pirkadat, színek sincsenek, csak tompán szürke világ, füstölő, kavargó köd. A töltés mellett, egy bodzabokor mellé húzódba mérem az időt egy ködöt növelő füstöt adó cigarettával. De mintha nem lenne értelme semminek: a cigarettának főleg, de talán a várakozásnak sem. Talán november van, talán vasárnap, de talán semmi sem fontos, a ködben az időtlenség lakik és a talányos, nyirkos csönd. Ám a füstölgő ködből lassú szárnycsapásokkal nagy madarak bukkannak elő, halkan mormolt, mélabús krúgatással. El is tűnnek, ahogy jöttek; álmodtam talán a darucsapatot? Nem, nem álom, hiszen benn a tavon már ébred a tízezres libasereg hihetetlen lármával, és miután kitérgettek a kitérgetőket, sok ezer libaszárny suhogásával, a kelő vadlúdtömeg vizet locsogató indulásának hangjaival telik meg a világ. És jönnek, és jönnek láthatatlanul, hangosan beszélgetve húz ki a tömérdék gyönyörű vadmadár a Zabszékről.

Ügyetlen voltam, egy kis csapat szinte a levegőben megállva tapossa felfelé magát az előttem tornyosuló

nádfal fölött, és a gyors duplázás már fölösleges. Özönlik ki a libatömeg, néhány kis csapat egy pillanatra előbukkan előttem a ködből; ám csak a feleslegesen kilőtt, üres töltényhüvelyek gyűlnek zsebemben. Néha kacsák is jönnek, egyesével, vagy kis csapatokban, de inkább csak szárnyuk csilingelése árulja el őket.

Most egyes liba tűnik elő, halkan mondogatva nevét. Csak bámulom a lilikelő nagy madarat, magasnak vélem, szemből nem is lövök rá. Már elhúz fölöttem, mikor mégis utána fordulok. A lövésre látszólag sértetlenül repül tovább, távolodóban közelít a messzebb tisztuló horizonthoz... Ám – jaj, de nagyot dobban a szívem! – mintha gyorsabban közelítene; ez nem repül, ez zuhan... és már hallok is, ahogy a nagy madár a szikes legelőre puffan. Már semmi más nem számít, rohanok hozzá, s mire odaérek, szép fejét a földre hajtotta, s csak csőrén szivárog egy kicsit a vér. Felemelem, simogatom a cirmos hasú, öreg nagyliliket, amelynek latin nevét adó fehér homlokfoltja szinte már a feje búbjáig csúszott...

A Kiskunság szívében járok. Öntörvényű, kemény református emberek lakják ezt a tájat, akiknek szíve a múlt évtizedek viharában megkeményedett.

Beszédesek a tanyák errefelé, a lakottak, de az omló-bomló elhagyottak is. A világ közepén járok, ahonnan elrohanni, elmenekülni nem lehet, csak ezer gyökérrel, fogcsikorgatva kapaszkodni.

Petőfi hazája ez a vidék, a Szabadszállás környéki szikes tavak pedig éppen Bársony István legkedvesebb egykori vadászterületei.

A múlttal néz szembe itt az ember akár az őszi ködben, akár a tavaszi, sóvirágos tocsogók között, és persze nyáron is, a pulzáló tücsökzenében.

Innen csak egy nagy ugrás Kiskunfélegyháza, a Kecskemét és Szeged közötti utat felező, mindkettőtől egy-egy napi járóföldre eső város, ahol a templomokat nem egy-egy kéttornyúnak, hanem egy-egy kétszövűnek mondják. Oda gyökerezett Gábor barátom is, aki pesti fiúból lett elkötelezetten alföldi. Bár az egykori vízimadár-bőségnek mára már nyoma sincs, azért vadászni még lehet. Évekig jártam ide nyár közepén, sípra szerelmes özbakot várni – mert lőni nem tudtunk soha. Vagy korán jöttem, vagy későn, vagy csak kímélendő kölyök-bakok ugrottak. Talán csak annyi változott, hogy a szinte sivatagi, sívó homokból egyre ritkábban kellett kiásni az autót. Ehhez persze arra is szükség volt, hogy Gábor vegyen egy terepjárót, és az is, hogy az idő teltével csilapodjék a zsákmányszerzési vágy. Azaz, hogy egy kicsit öregedjünk. Hogy a lappantyú szinte arcunkat érintő szárnya meghűtse a sikertelen cserkelés után homlokomon gyöngyöző verítéket, és elkezdjem szeretni ezeket a furcsa, homokon tengődő erdőket, ahol a réteken szín-

November

Meztelen szőlőtőkék között jár a szél, dermedt, elfelejtett fűrtöket bengéz össze.

Már csak távoli, kőszá emlékek a nyár. A tócsák hálgyogos szemmel nézik az ólomszín eget.

Acélos, harsogó hideg van. A favágók pohárka pálinkát isznak otthon, a sárga fényű konyhában, hogy ne didergesse őket az erdőn keresztül-kasul kóborló, metsző északi szél. A szántás kőkemény, deres buckákká fagyott. Egy nagy rög védelmében nyúl pihen: csak az élő test melege különbözteti meg a földtől. Még csak érzi a veszélyt, s mikor már tudja is, elrugaszkozik vackából. Kezdődő vágtájában megakasztja a sörétraj...

Az ember odamegy hozzá, elsímítja szőrét, nézi gyöngyházfényűre vált szemét, s azt gondolja: „Az enyém vagy – ahogy én is vagyok valakié...”

Elbújik minden állat: úgy érzik, mintha a Gazda megfélemezett volna rájuk. A szél átfúj a kopár akácson, zörög az ártatlan gazzá száradt csalánszár. Csak egy csapat fenyvesrigó zajong, kavarog valahol.

Hamar eltelik a nap, mintha csupán szünet lenne a hosszú éjszakák között. A falu szélén, a domboldalra kapaszkodott temetőben mécsesek gyulladnak. Pislogó lángocskák dideregnek együtt a hófehér krizantémokkal s az emlékező emberekkel.

A férfi átöleli a törékeny, ősz asszony vállát. Csend van: télváró, mozdulatlan csönd. Közel jönnek a hegyek és a mezők, az elszállt évek és napok, az élő és az elmúlt emberek, hogy egyetlen kimondhatatlan szóvá sűrűsödjenek.

Áll a férfi, s már vele van az öregember is, akiért gyertyát gyújtottak, és a nő is, aki várja valahol, s akiben már megfogant az, aki egyszer értük fog gyertyát gyújtani.

”

... a füstölő ködből lassú szárnycsapásokkal nagy madarak bukkannak elő, halkan mormolt, mélabús krúgatással

ILLUSZTRÁCIÓ: POCZ DANIEL

te csak a vaddohány nő. És egyre biztosabban hittem, hogy egyszer élem fog állni az én kiskunsági bakom, amit nekem szántak, és az az igazi lesz.

Ugye láttad már a nyári hajnalt, amikor a valószerűtlen fények oly élesen körülrajzolnak mindent, hogy úgy érzed, egy másik világba kerütlél? A harsogó színek és a reggel hűsen párálló tisztasága elvarázsol ilyenkor, és ha a sívó homokbuckák között megállva megfújod csábos őzhívó sípod, a Kisasszony-erdő öreg bakja sem

tud ellenállni, és a gyöngyös koronájú öreg agancsár a lövés után csak eldől a homokban, vörös csuhája szinte lángol az erőre kapó napsugárban, és vadvirágos ravatala előtt megállva talán egy kis szomorúságot is érzel, mint az évek óta célja felé igyekvő, aki hirtelen nem is tudja, hogyan lesz tovább...

A nyári, reggeli fényben így álltam ott egyszer Jakabszállás határában, megnyúlt árnyékom a földre vetült, és megemeltem kalapomat évekig tartó kiskunsági barangolásaim után. ♡

Ősz van, késő ősz...

Juhász Ferenc

...lilikezés hallatszik a ködből. Megáll a vonal, mindenki feszülten várja, hogy vajon felénk fordulnak-e az égi vándorok. De nem. Egyre halkul a hangjuk, és mi folytatjuk tovább a hajtást. Egy csatornapartra kerültem – vendégként. Meghívóm a másik oldalon irányítgatja vizsláját, amely éppen beáll valamit. Már röppen is a kakas, és csak a második lövésem éri el, mielőtt elnyelte volna a köd kavargó röptét... Az első körnek hamar vége lett, alig pattant egy-egy lövés.

Mi van veled, Nagyalföldnek apró vadja? Hatalmas múltad van, gyenge jelened, milyen lesz a jövőd? Ezen gondolatok között civődök a traktor után vonszolt pót-

kocsin rázódvá. Mellettem a keresztfán mindössze három kakas, egy nyúl és egy szajkó lengi utolsó táncát. A traktor kissé keresztbe fordul, majd megáll, és már mutogatnak is a pótkocsi végében ülők az éppen szeretesfőző novemberi köd közé: túzok. Három óriás madár álldogál mellettünk mindössze száz méterre, ügyet sem vetve ránk. A „Pusztá kincse”... ugranak be akaratlanul is Czifferszky képei; Suhajda szenvedése, Joe Ratter szerencsés szerencsétlenkedése... Magamban elmosolyodom, a valamikori kiváltságos vadászszakmánya a mai világban micsoda megfoghatatlan értéket képvisel...

A második körre egy nagy gyepet fogunk közre – itt lenni kell nyúlnak, hangzik a kör előtti rövid eligazításnál. „Lenni kell nyúlnak”... cseng a fülemben a mondat, miközben taposom a gurdinyt’. Érdekes dolog ez. Valamikor az lett volna a csoda, hogyha egy talpalatnyi helyen ne lett volna egy-két füles, most meg az megy csodaszámba, ha százhektáros gyepen felpatan egy-egy. Egyikőjük éppen szembefut a halállal, hárman is kidupláznak, végül mégis kiszökik a körből. Amott még egy indul, szomszédom meggyorsítja, az első lövés nekem sem különb, de a szűkebb cső megálljt parancsol neki. A kör végére a traktor is előbújik valahonnan, nyolc nyulat lógatunk fel a pótyán.

Zúzmarás, avarropogós disznóhajtás – kap el az érzés a következő hajtás előtti traktorrázás alatt. Csaholnak a kutyák, ropog a sűrű, csattan a szomszédpuska... Nem! Erőltetem magam vissza a jelenbe, próbálva a honvágyamat elsöpörni gondolataimból. Hisz... Vendég vagyok, évi egy-két apróvadás vadászat jut nekem, én meg a „megszokott” disznóhajtás után vágyakozom?! De hát... Hol a hangulat? Gyerekkorom – évi egy – annyira várt apróvadászai, amikor még csak apám mellett taposhattam az alföldi szántást, mikor oly örömmel cipeltem a rám aggatott nyulat, fácánt? Amikor egy körben egy vadász négy-öt nyulat, a következő körben ugyanannyi fácánt lőhetett. A napvégi teríték szinte mindig háromjegyű volt... A hajtásközi traktorozás külön élmény volt. Mindenki viccelődött, gondtalannak tűnt... És most? Végighúzom tekintetem a körülöttem ülőkön. A pótkocsi ugyanaz, mint húsz évvel ezelőtt volt, az emberek nagy része is meg-

maradt... De hol a jókedv, hol a hangulat? Egyikőjük éppen telefonon intézi a mai nap már legalább harmadik üzleti ügyét, a többiek üres tekintettel elmerülve ülnek saját gondolataik közt...

Felsorakozunk az utolsó körhöz. Mintha az idő is tudná – végleg szertefoszlik a köd, gyönyörű zúzmará borít mindent, amolyan „rajzolnivaló” novemberi délután sejlik elő. A mi dolgunk, hogy ötven áthajtunk egy csenevész kukoricaföldet, majd a valamikori fácánnevelőnél, a fásor előtt felállunk, és várjuk a tényleges hajtósort. A kukoricából egy kakas röppen, szomszédom egy szép szál lövéssel le is emeli. Én a szélre kerülök, a tölgyes és a mögém befutó csatorna között itt a legszűkebb a nyiladék. Alighogy elhelyezkedünk, szájkók kezdenek lármázni előttem. A szomszédom igencsak markolással puskáját, és hevesen tekintget a tölgyeken fel-le ugráló madarak felé. Bízom benne, hogy nem lő rájuk, többet sejték mögöttem... Ahogy ezt végiggondolom, villan is valami a tölgyek alatt... Igen, egy settenkedő róka alakja villan meg néha a sűrű aljú tölgyesben, amint éppen mellettem szeretne a biztonságot nyújtó nádasba eljutni. Alig húsz méterre lehet, amikor egy nagyobb résen ismét feltűnik, utoljára... Odadobott lövésem kirántja alóla a talajt, „zászlójával” int még egy utolsót a novemberi zúzmarának, majd végleg megnyugszik...

A késő őszi nap éppen lebukik a vadászház melletti fásor mögött, amikor meggyújtjuk szerény terítékünk két sarkán a máglyát. A pattogó tűz mögött a távolban vastag felhők gyűlnek... Komor, téli felhők. Vajon lesz-e tavasz? Lesz-e nyár? Magyar Apróvad, hozzád szólok! Most ős van, késő ős... ❧

”

Mi van veled,
Nagyalföldnek
apró vadja?
Hatalmas
múltad van,
gyenge jele-
ned, milyen
lesz a jövőd?

Erős kezdés

Talán kezdjük úgy érezni, hogy manapság minden vadász egyben vadászíró is, hisz egyre-másra jelennek meg a különböző, jól-rosszul megírt kötetek – s hogy kinek mennyire sikerül „íróvá” válnia, azt csak a nyájas olvasóközönség érdeklődése alapján lehet megmondani, hiszen a gyengébb írások egy idő után eladhatatlanok lesznek. Ez a könyv azonban jó eséllyel indul az olvasók kegyeiért vívott harcban: a magánkiadásban megjelent kötet igényes kialakítású, s képekkel gazdagon illusztrálva teszi kézzelfoghatóbbá a vadászélményeket.

Az „Az én (szál)keresztmem” történetei a Bakonytól Kanadáig át Afrikáig ívelnek, s rajtuk keresztül követhetjük nyomon az író vadásszá válását is: az első novellában élete első vadja, egy őzszak elejtésének történetét meséli el, majd a bakonyi vadászélmények után a könyv második felében egyre egzotikusabb állatok kerülnek terítékre a jávorszarvastól a varacskosdisznóig...

Persze mint minden elsőkönyves írónak, Mészáros Lászlónak is van még mit csiszolnia a stílusán, de ezeket a gyerekbetegségeket leküzdve, következő írásai már egészen kiválóak lehetnek. Ez a könyv sem ad okot szégyenkezésre, igazán erős kezdés.

Most megjelent könyvét elsősorban azoknak ajánlom, akik egészséges vadászirigységüket elnyomva, képesek együtt örülni, együtt izgulni az íróval egy-egy izgalmas pillanatban.

S. J.

Siegfried Erker – Disznók!

Impozáns

Nem is jellemezhetnénk másként Siegfried Erker legújabb könyvét, amely a 2012-ben megjelent nagyszerű „Bakok!” című kiadvány „testvérbátyja”. A szerző ötvenkilenc fejezeten át kalauzolja végig az olvasót a vaddisznók világán keresztül. A hullatéktól kezdve, egy vaddisznóterület szükséges be rendezésein át, az elejtett vad korának megállapításáig szinte mindenről szó esik, amiről egy ilyen könyvben írni ildomos.

Tudom, elsőre hihetetlennek tűnik, de a német nyelvterületen élő emberekre oly jellemző precízséget és sokoldalúságot mi sem bizonyítja jobban, mint az 56. fejezet, amelyben szó esik a szerző által megtervezett négy soros vadászharmonikáról. A hangszer pikantériáját a rajta látható vadászati festmények és az agyar-berakások szolgáltatták.

Egyébiránt, ha egy figyelemfelhívó írásjel díszileg a cím végén, akkor ki kell emelni, hogy valójában miért is született meg ez a mű, amelyet évtizedeken át tartó kutatómunka előzött meg. A szerző így fogalmaz: „Nincs még egy vadfaj Európában, amelyik olyan extrém mértékben képes szaporodni, mint a vaddisznó.” Ehhez a sokak számára elszomorító(!?) megállapításhoz még két dolgot hozzáfűz: „Nem kell ámí-

tanunk magunkat vadásztársaim, a vaddisznóállomány már nagyon sok vadászterületen ellenőrizhetetlen nagyságúvá vált.” Ezen okok miatt keresi-kutatja (néhány – például gasztronómiai – kitérőt beleértve) Siegfried Erker a megoldást a sertevad által okozott problémákra. Az írásvégi gondolatai bizony megszívlelendők: „Ez a vadfaj tovább fog velünk játszani, mint macska az egérrel.”, illetőleg „...nagyon gyorsan alkalmazkodik bármiféle változáshoz, éppen ezért nekünk, vadászoknak is alkalmazkodnunk kell az állandó kihívásokhoz, meg kell azoknak felelnünk, sőt meg kell a vadfajt egy lépéssel előzünk, hogy kiléphessünk végre az egér szerepéből.”

Az eredetileg „Sauen!” című könyv elnyerte a németeknél „a 2013-as év második legjobb vadászati szakkönyve” díjat. Tartalmát, külsőjét és mondanivalóját tekintve ez nem meglepő, így a Zalaerdő Zrt. által piacra dobott magyar nyelvű kiadvány borítójának oldalán kicsiny betűkkel szedve jogosan helye van a „Vadászatot népszerűsítő szakkönyv” meghatározásnak. Napjaink szak-, illetőleg vadászirodalmi kínálatát figyelembe véve, a betűmérettel kevésbé kellett volna szerénynek lenni...

KoMa

Őszi kamera akció

MOBIL 5.1
(sms)

115 000 Ft
99 900 Ft

- Fejlettebb szoftver, egyes funkciók sms-sel módosíthatók
- Német szervizháttér, 2 év garancia

Dörr SNAPSHOT Blacklight kamera
Snapshot MINI Black

MINI
46 000 Ft

www.blacklightkamera.hu

EXTRA
75 000 Ft

Végre
Magyarországon is...

Pherotar 2,5 l a vaddisznó csalianyag

Tényleg működik, hívjon bátran!

www.pinewood.eu/hu

Magyarországi forgalmazó:
Silver Kiss Kft.
7557 Somogytarnóca,
Károlyi Mihály u. 12.
Tel./fax: +36-82/461-693
+36-30/947-1265

Budapesttől 50 km-re, autópályához közeli vadaskertünkben, kedvező feltételekkel

DÁMBIKA ÉS -TARVAD

vadászati lehetőséget ajánlunk. Megfelelő időjárás esetén élő vadat is értékesítünk.

Érdeklődni

a +36-20/203-7756-os számon, vagy a kocsonya.laszlo@gtrt.hu címen lehet.

VADRIASZTÓK

Cégünk nagy teljesítményű vadriasztó ágyúk gyártásával, tervezésével foglalkozik. A készülékek vezérlése mikroprocesszoros, melynek köszönhetően 4 program állítható be egy LCD kijelzőn keresztül. Programonként az időtartam, ciklusidők, lövések száma, lövések közti szünetek szintén beállíthatók. Multi vagy egyszeres időzítés. A készüléket magas minőségű bevonat védi az időjárástól, nem igényel karbantartást, optimalizált energiafogyasztás, GSM modulbővítési lehetőség. VT-nek további kedvezmények!

☎ +36-30/250-0436

✉ info@wildcontrol.hu

🌐 www.wildcontrol.hu

TRIVENATOR VADÁSZVIZSGA

VADÁSZVIZSGÁT MEGELŐZŐ TANFOLYAMOT INDIT a Trivenator Vadászati Oktató és Mérnöki Szolgáltató Kft.

A 126/2013. (XII. 17.) VM rendelet alapján a 100 órás (70 óra elmélet + 30 óra gyakorlat) oktatáson a hallgatók elsajátíthatják a vadász- és fegyvervizsga anyagát. Vadászterületeken valamint lőtérén megfelelő szintű gyakorlatokra és lőkészségre tehetnek szert.

ÉRDEKLŐDÉS ÉS JELENTKEZÉS:
Murányi Zsolt tanfolyamvezető:
(70) 704-2300, e-mail: trivenator@gmail.com
www.trivenator.hu

A tanfolyamok helyszínei:
Tatabánya: (70) 704-2300, Erd: (30) 941-8000

Győr: (30) 272-4019, Szigetzentmiklós: (30) 233-9213

VADÁSZFILMEK 2500 Ft/Db

ÚJ

© Blaumann Ödön

További filmek:

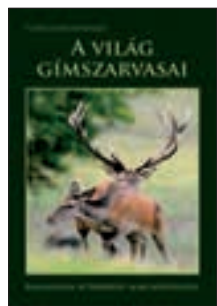
Vaddisznó hajtások 1-6
100 lövés vaddisznóra 1-3
Vadászévad 2006 - 2012

Vad és vadászat
Agancsosok
Dámbarcogás
Őzbak bírálata 1,2
Gimbikák bírálata
Dámbikák bírálata
Muflonkos bírálata

100 gimbika
Szarvaslesen
100 őzbak
Őznász
Nagy bakok
Őreg bakok
Őzbak csalsípra
Torz agancsú őzbakok

Megrendelhető:
blaumann@vadfotos.hu
www.vadfotos.hu
Tel.: 70/317-4106
70/360-6308

Kiemelt ajánlataink

Christian Oswald:
A világ gímszarvasai **4864,-**

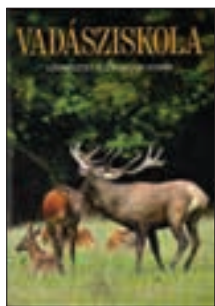
Draskovich Iván:
Szarvasgazdálkodás **3900,-**

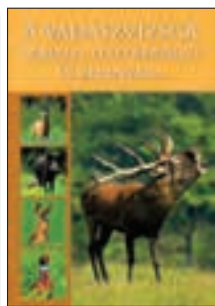
Siegfried Erker:
Disznók! **6000,-**

Siegfried Erker:
Bakok! **5000,-**

dr. Heltay István:
Vadásziskola **6990,-**

OMVK:
A vadászvizsga
tesztkérdései és képanyaga **2500,-**

CD-k, DVD-k

Vadászat

Magyar VADÁSZLAP PDF-archívum 2006-2013.	1500,-/db
Magyar VADÁSZLAP PDF-archívum csomagban	8000,-
A magyar erdő királya	3000,-
Blaumann Ödön: 100 gímbika.	2500,-
Agancsosok	2500,-
Dámbikák bírálata	2500,-
Dámbarcogás, Gyulaj	2500,-
Gímbikák bírálata	2500,-
Muflonkos bírálata	2500,-
Nagy bakok	2500,-
Óreg bakok	2500,-
Ózbak csalsípja	2500,-
Ózhívás napjai	2500,-
Óznász	2500,-
Rendellenes, torz agancsú ózbakok	2500,-
Szarvaslesen	2500,-
Vadászévad 2006-2013.	2500,-
Vad és vadászat	2500,-
Vaddisznóhajtások 1-7.	2500/db
Dámszarvasok földjén	3000,-
Heltay I.: Amit a nagyvadról tudni illik.	5550,-
Hidvégi: A világ tetején – Kirgizisztán, Nepál.	2900,-
Hunters Video: Afrika Erfahrungen	8900,-
Bockfiebers	8900,-
Der Traumberg	8900,-
Die Welt des Rehbocks	8900,-
Elefantenjagd	8900,-
Hirschpirsch und Drückjagd	8900,-
Jagd im Massailand 1-2.	8900,-
My Very Best Buck	8900,-
Serengeti-Jagd in Afrikas Juwel 2.	8900,-
Sommerböcke	8900,-
Ignácz M.: A nagyvad egyéni és társas vadászata dupla.	4500,-
Élőhelygazdálkodás és vadgondozás dupla	4500,-
Namibia – Első találkozás	3800,-
Oroszországi vadászatok	3800,-
Ózhívástól a vaddisznóhajtásig dupla	4500,-
Szarvasbögés, vaddisznóhajtás	3800,-
Tróféák – Híres szemlék	3800,-
Vadászatok Dámszarvasban, dupla	4500,-
Vaddisznóhajtástól vaddisznóhajtásig	3800,-
Sáfrány József: Az én Afrikám I-II.	2100/db
Takács Viktor: A nagyvad találatjelzése	5800,-
Egy vérből való vagyunk 1-2.	2890/db
Európa terítéken	4900,-
Ózhívás	4900,-
Vadász ABC	4900,-

Egyéb

A természet művészei	4500,-
Balogh István: Vértelen vadászat	4680,-
Balogh-Somody-Szegedi: Kelet-Afrika vándora voltam.	2500,-
Bársony István a láb és a pagony dalnoka	2700,-
Hidvégi Béla: A vadontól a múzeumig.	2900,-
Volt egy álomom	2900,-

KÖNYVEK

Klasszikus irodalom

Apponyi Henrik, gróf: Úti- és vadásznaplóm.	6200,-
Avarffy Elek: Hej! Vadászok!	3500,-
Ózhívás	2500,-
Vadászképek	2700,-
Vadászutasok	2500,-

Bársony István: Árnyak az éjszakában	2400,-
Az elveszett Paradicsom	2450,-
Fekete vér	2000,-
Magányos órák	2100,-
Nyomról nyomra	2730,-
Vadászhangok, hangulatok	2100,-
Borsodi László: Őszi napütésben	4100,-
Fekete István: A magvak erdeiben.	950,-
Az első uhuzásom	2600,-
Az erdő ébredése	2400,-
21 nap - Csend	2990,-
Ballagó idő	698,-
Bogács	1790,-
Búcsúzás	2600,-
Egy szem kukorica	2400,-
Erdély	2200,-
Éjfél után	2600,-
Emberek között	2600,-
Erdei utakon	698,-
Fészekrablás	2400,-
Gyepelő nélkül	2200,-
Hajnal Badányban	2190,-
Hú	1790,-
Karácsony éjjele	2000,-
Kele	1790,-
Kísértés	2200,-
Lutra	1690,-
Matula és egyebek	2200,-
Órökség	2600,-
Összegyűjtött versek	2000,-
Őszi számadás (füveskönyv).	1990,-
Őszi vásár	2600,-
Sárgarézt patkók	2400,-
Téli berek	1790,-
Tíz szál gyertya	2500,-
Tojásbérdarabkák	2000,-
Tuskevár (50 éves).	2490,-
Tűz mellett	2200,-
Útra kelünk	2500,-
Vadászok	2500,-
Zsellérek	2500,-
Harmat és vér	2400,-
Just Ödön: Vadásznapló töredékek	3700,-
Kittenberger Kálmán: Első elefántom	2600,-
Vadász- és gyűjtőúton Afrikában	6100,-
K. Rhédey Zoltán: Verébtől a szarvasbikáig	2700,-
Maderspach: Az oláhok véryomában a Fekete-tengerig	3490,-
Cserkészeten és lesen Nagy-Magyarországon	2600,-
Havasi vadászataim	2500,-
Medve!	2400,-
Menekülésem Erdélyből	3490,-
Páreng Rettyezát	2900,-
Oláhok véryomában a Fekete-tengerig	3490,-
Makay Béla: Hegyen-völgyön	2900,-
Molnár Gábor: Dráma az őserdőben	2500,-
Módus király vadászkönyve	3900,-
Nadler Herbert: A Keleti- és Déli-Kárpátokban	2500,-
Vadásznapok, vadászévek	2500,-
N. Nozdroviczky Lajos: Vadász emlékeim	3200,-
Reminiczky Károly: Kassai vadászhistóriák	2700,-
Széchenyi Zsigmond: Ahogy elkezdődött	2499,-
Afriai táborúzeum	2699,-
Alaszkában vadásztam	2238,-
Csuil	3499,-
Hengergő homok	2350,-

Webáruházunk teljes kínálata

a www.vadaszkonyv.hu honlapon található!

Valamennyi árucikk megrendelhető:

Vadászlap Kft.

1033 Budapest, Hévízi út 2.

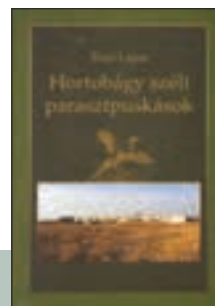
Telefon: +36-70/702-5000,

Tel./fax: +36-1/242-0042

e-mail: megrendeles@vadaszkonyv.hu

Megrendelését

postai utánvétellel szállítjuk.

Kun Lajos:
Hortobágy széli
parasztpuskások **3000,-**

Mészáros László:
Az én szálkeresztem **2960,-**

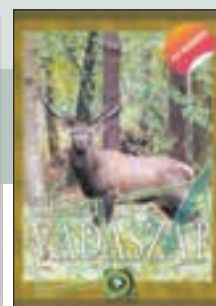
Ósi Zsolt:
Vizsláskönyv **2940,-**

Pomázi Ágoston:
Nemzeti kincsünk
a magyar vizsla **3990,-**

Takács Viktor:
A vaddisznó
vadászata DVD **4900,-**

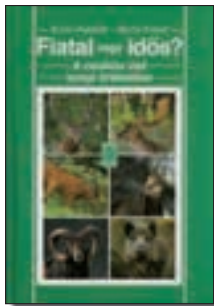
Takács Viktor:
Tesztvadászat DVD **4900,-**

Vérebvezetők nyomában dupla DVD **6250,-**

Consuelo Valero de Castro: A kutya enciklopédiája **3990,-**

Hespeler-Krewer: Fiatal vagy idős? **3200,-**

Bruno Hespeler: A vadászat kézikönyve **3980,-**

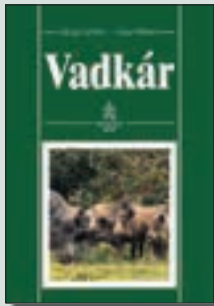
Farkas Dénes: Nézd és lásd! **3200,-**

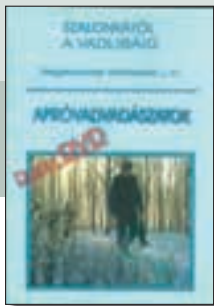
Fehér György: Állatpreparátumok készítése **4900,-**

Dr. Faragó Sándor: Élethelyfejlesztés az apróvadgazdálkodásban **4900,-**

Varga Zoltán: Vadkár **4900,-**

Dr. Ignác Magdolna: Szalonkától a vadlélbig dupla DVD **4500,-**

Blaumann Ödön: Muflonkos bírálat DVD **2500,-**

Széchenyi Zsigmond: Két kecske 2499,-
 Nahar..... 3499,-
 Ünneppapok 2999,-
 Tanos Pál: Erdőúgás..... 2900,-
 Thurn-Rumbach: Erdélyi szarvasok és medvék nyomában. 2500,-
 Wass Albert: A titokzatos őzbak..... 1680,-
 Valaki tévedett 1-2-3..... 1470/db
 Zichy Géza, gróf: A leányvári boszorkány..... 4200,-
 Zichy Kázmér, gróf: A Guaso Nyiro mentén. 4400,-

Kortárs irodalom

A szarvasok háreme 2200,-
 Andrassy János Mihály: A kandalló előtt..... 3900,-
 Ambrózy Árpád: Nimród csillaga alatt..... 2400,-
 Apatóczy: Ettünk falombot – humoros erdősztrófenetek .850,-
 Bán István: Harc az elemekkel 2200,-
 Medve 2..... 2400,-
 Medve 3..... 4000,-
 X-es 4000,-
 Vadóc vakációk 1600,-
 Vízvarázs 4000,-
 Békés Sándor: A slapaj visszanez 2100,-
 A természet búvólatában 1590,-
 Elröppent évek 3680,-
 Emlékekbe kapaszkodva 2900,-
 Isten előszobájában..... 3528,-
 Békés-Körtvélyesi: Vadások, vadásztothok 1-2... 2900,-/db
 Bornemisza Péter: Vadászszívvél 5400,-
 Bozóki László: Remetekanak 4350,-
 Vándorvadász 5200,-
 Capstick: Az utolsó elefántvadász..... 4800,-
 Halál a fekete kontinensen 4300,-
 Halál a magas fűben 5400,-
 Czifferszky István: Vava 1990,-
 Csiák Gyula, dr.: A pagony dalnoka 2100,-
 Cséplő József: Hajnaltól késő estig 1800,-
 Damaszkín Arzén: A maszaj fennsíkon 3900,-
 Dinich László: Gazi bácsi a törzszakstálnál... 1970,-
 Dunhill, Alfred: Pipák könyve 4200,-
 Faragó-Fáczy: Régi dicsőségünk 2500,-
 Farkas Zoltán: Murphy horgászik 1970,-
 A csuka és a meztelen nő 500,-
 Fáczy Ödön: Egy hajdani vadászárság. 2500,-
 Fejet hajtunk 3500,-
 Fáczy Molnár: Vadászóik tisztelete 2400,-
 Festetics Antal: Konrád Lorenz világa 5700,-
 Földi László: Új vadregény 2490,-
 A vadászat karácsonyai 2990,-
 Fuchs Antal: Dicsértések a Bakony 2300,-
 Trilógia 9500,-
 Gyimesi György: Szerelmek Afrika 7499,-
 Vadászataim a Kárpátokban (börkötésben). 8000,-
 Halmágyi T. I.: Vadászatok idegen tájakon... 6400,-
 Hankó László: A medvék országa 3000,-
 Hámosy: Kurgánok között a Hortobágyon ... 1500,-
 Hidvégi Béla: Vadászalmok birodalmában... 3900,-
 Sziklák peremén 4500,-
 Vadászok a csúcsokon I-II..... 7500,-
 Hidvégi Jánoska: Magyarok Ázsia vadászóvényein... 3900,-
 Józsa Fábiny: Umzingeli.. Az álmodó vadász. 2900,-
 Kahler Frigyes: Hangokból szőtt csend I-II... 2200/db
 Kászoni Zoltán: Székelyföldi vadászatok 4300,-
 Wass Albert szülőföldje vadászatai 4000,-
 Kemény J.: Medvekalandok a Kárpátokban... 2500,-
 Keszhelyi Jenő: Csontszilánkok..... 3300,-
 Kopa János, dr.: Egyperces vadászatok 3990,-
 Kovács D.: A vívók apostola és a vadászat szerelme. 3500,-
 Vadászfegyverekről nemcsak vadászoknak. 4500,-
 Kovács M. Dóra: Az én Namíbiám 4950,-
 Kovács Zsolt: A vadon vándora 6760,-
 Állati emlék 2600,-
 Márton Tamás: A képzelet vadászmezején ... 2700,-
 Márton Imre dr.: A vadon hívó szava 3900,-
 Mess Béla: Egy öreg vadász elmélkedései ... 2699,-
 Két szenvedély rabságában 2499,-
 Naplemente 1600,-
 Molnár Attila: Vadászok álma – Namibia. 3330,-
 Németh-Bakonyi: Kalandos év a Föld körül. 4500,-
 Palkovics György: Arcok, életek, történetek. 2495,-
 A zisten fölvitte a dolgomat..... 2495,-
 Kakpuszta 2495,-
 Milliárdosok között 1995,-
 SMS szerelem 1995,-
 Pintér N.: Vadászatok évszokról évszakra 2980,-
 Rakk Tamás: Göröngyös égi és földi utakon... 2500,-
 Tűzözn és hóvihár 3500,-
 Rác Gábor: Majdnem megmáztam..... 3200,-
 Retter László: Úregi nyúltól a medve vadászataig. 2499,-
 Sánta Gábor: Az elfeledett Fekete István ... 2200,-

Sáry: Az elveszett erdőről és a megtalált időről . 2500,-
 Szabadkőművéség..... 2200,-
 Schwartz Béla: Mister KUDU 2200,-
 Jávorszavarszá avatom 2000,-
 Siketfajd ketyegés és zergefütty 2200,-
 Simkó Gyula: Szerelmek Afrika 4990,-
 Steiger, Brad: Csodálatos elbeszélések kutyákról. 1299,-
 Sterbetz István: Puskával a Nagypusztán ... 3000,-
 Sütő András: Hargitai vadászkalandok 2500,-
 Szabó József: Harangszó 2200,-
 12 hónap erdőn-mezőn 2000,-
 Szálka Róbert: Topi 2280,-
 Szerb Imre dr.: Együtt vadászni 1000,-
 Szilágyi Virgil: Pirosbetűs vadásznapiok 3450,-
 Szilárd Ferenc dr.: Ébredés az erdőn 3800,-
 Szladek Mihály: Az élet rendje 1500,-
 Szoboszlai Lajos: A vaddisznóvadászat titkai. 4990,-
 Szy Ferenc: Vadászletem Kanadában 2200,-
 Terraprint: A természet és én 5..... 1200/db
 Tóth Sándor dr.: Nyitány a hírnévhez 3500,-
 Szél alatt hátszélben 3800,-
 Török András Mátyás: Pókháló 4000,-
 Ugray Tamás: Gavallérral a csúcsokon 3500,-
 Vadászatok itthon, otthon és a csúcsokon. 3950,-
 Vadászpuskával a csúcsokon 4200,-
 Varga Aladár: Egy vadászfelész naplójából . 1500,-
 Vasas Joachim: Menjen, Doktor elvtárs! 2310,-
 Végh Endre, dr.: Megvadult szótár..... 4990,-
 Murphy és a beteg vadász 1970,-
 Vadászni emberi dolog 2900,-
 Viced Ferenc: Vendégkönyv 3200,-
 Zsugorított görbetűkör 1700,-
 Vojnits András: Afrikai levelek..... 2500,-
 Zoltán János dr.: Hatvan év vadászpuskával ... 4800,-
 Vadászok életveszélyben 3200,-
 Zsigárcsik Gyula: Diana másként akarta 3200,-

Szakkönyv

A halgazdálkodás gyakorlata 3600,-
 Ambrózy Árpád: Amit a vadásziázás vizsgán tudni kell . 2200,-
 Angyan-Tardy-Vajná: Védett és érzékeny természeti területek. 6500,-
 Bakonyi Gábor: Állattan..... 6500,-
 Bartha D.: Magyarország fa- és cserjefajai 3500,-
 Magyarország ritka fa- és cserjefajainak atlasza. 7990,-
 Természetvédelmi növénytan 5900,-
 Bauer, Karl: Szőlősgazdák könyve 4200,-
 Bertóti István: Özhívás 1800,-
 Békési-Csarnai: Házi pálinkafőzés..... 2900,-
 Bényei-Lőrincz-Sz. Nagy: Szőlőtermesztés 4400,-
 Bicsérdy - Sugár: Vadbetegségek 3200,-
 Binder Egon: Füstölés..... 2900,-
 Bodor János: Kerti károsítók 2500,-
 Bogárn - Mercz: Szőlőművelés, borkészítés 2300,-
 Csányi Sándor: Vadbiológia olvasókönyve ... 4200,-
 Faragó S. dr.: A vadállomány szabályozása ... 3900,-
 Vadászati állattan 4400,-
 Gahn, Bernhard: Házi vágás, bontás, töltelékáru-készítés. 3500,-
 Hurka, kolbász, szalámi 3500,-
 Hasznos tanácsok világutazó vadászoknak. 3490,-
 Hartman M.: Mezőgazdaság a term. szolgálatában . 1280,-
 Heltai: Emlős ragadozók Magyarországon... 3500,-
 Heltai L.: Amit a fegyverismereti vizsgán tudni kell... 3100,-
 Az állami vadászvizsga tesztkérdései 3100,-
 Vadászikola 8550,-
 Heltai-Kabai: Hivatásos vadászok kézikönyve I-II.. 12 500,-
 Heltai-Rácz Fodor: Vadászszervezés, vadászetika. 4600,-
 Hoffmann és Molnár: Vadászmozótár 500,-
 Holdas-Szendró: Nyúl..... 3200,-
 Horváth Béla, dr.: Erdészeti gépek..... 3800,-
 Horváth Gy.: Zöldség- és fűszerkülönlegességek term. 2980,-
 Horváth László: Halbiológia és haltenyésztés. 5400,-
 Juhász Cs.: Minőségbiztosítás a mezőgazdaságban. 2035,-
 Juhász Lajos: Természetvédelmi állattan 4200,-
 Kristó L.: Vadászpuskaműves mester könyve . 3490,-
 Kohár László: A solymászatról kezdőknek 2900,-
 Koloman Ferjentsik: Hatnyelvű vadászmozótár 3490,-
 Kozák: Természetvédelmi élőhelykezelés 5200,-
 Kovács Zs.: Farkasok a Kárpát-medencében . 1800,-
 Lajkó István: A halászmester kézikönyve 2490,-
 Mara Árpád - Sepsi Árpád: Farkasaink 2500,-
 Molnár Kálmán dr.: Halbetegségek 2690,-
 Nagy Gábor - Szabó Zsolt: Csigas íjak 1600,-
 Reflexíjak 1600,-
 Vadásziázás 1600,-
 Pintér-Pócsi: Hal 2500,-
 Radics L.: Növénytermesztő mester könyve . 2690,-
 Rakonczay Zoltán: Természetvédelem 1440,-
 Samwald, Achim: Aszalás, szárítás..... 2900,-
 Schmidt Gábor: Virágos díszcserjék 2500,-

Solymász Egyesület: Évkönyvek 1999-2009 . . . 3000/db
 Soós Béla: Kezdő kertészek könyve 1980,-
 Szabó Ilona: Erdei fák betegségei 3490,-
 Szabó Péter: Rókák és terrierek 3360,-
 Szodoffridt István, dr.: Nyártermesztés 3090,-
 Szöllösi Antal: Nyílegyenesen (íjászat) 1800,-
 Terék István: Sajtvilág juh- és kecskesajtok . . . 3600,-
 Tóth-Perneszt: Szőlőfajták 2900,-
 Vadászlapp Kft.: Vadászetikett 1500,-
 Szőljön a vadászkürt 1990,-
 Vén Zoltán: A görényezés rejtelmeiről 2800,-

Fegyver

Hartink, A.E: Golyós és sörétes vadászfegyverek enciklopédiája . 4990,-
 Kovács László: Kiváló kaliberek 3330,-
 Lóporfüstös emlékeim 2990,-
 Sokat próbált vadászpuskák 2990,-
 Vadnyugati vadászpuskák 3100,-

Kutya

A szolgálati kutyák tenyésztése 2730,-
 Bába Károly: A magyar vizsla 1085,-
 Barangolás a kutyák világában 4000,-
 Bíró Andor: Kutyaképzők kézikönyve 2800,-
 Félix Endre: Kezdő vizslás kézikönyve 2000,-
 Vadász és vizslája 2000,-
 Horváth Z.: A kutya és a macska betegségei. 3900,-
 Király Klára: Jagdterrier 1490,-
 Kutyatár: Boxer 1950,-
 Német juhászkutya 1750,-
 Orosz kutyafajták 1750,-
 Kutyafajták 2730,-
 Maróti Béla: Vadásztársunk a magyar vizsla . . 2900,-
 Monostori Károly: Ebtényésztés 2980,-
 Nickl, Andreas: Kutyáink tanítása és nevelése . . 1990,-
 Pallós Andrea: A beagle 1390,-
 Steiger: Csodálatos elbeszélések a kutyákról . . 1299,-
 Szinák Dr. - Dr. Zsolnay: Több, mint kutya . . . 4500,-
 Varga - Nagy: A legnépszerűbb terrier 1390,-
 Veress István: Német dog, Oriás schnauzer . . 1490/db
 Wagner, Heike: Kutyaápolás 998,-
 Whitehaed, Sarah: Kutyák 6990,-

Természetudomány

Alexai Zoltán: Évszakok 3980,-
 A vadvilág atlasza 6500,-
 Attenborough, D.: Az emlősök élete 5990,-
 Állat- és növényhatározó természetjáróknak . 4990,-
 Benton: Hetven rejtély a természet világából . . 7490,-
 Brehm: Ragadozók 4400,-
 Dolder: Emlősök szárazon, vizen és levegőben . . 1350,-
 Határozó kézikönyvek: Emlősök 2800,-
 Élővilág Könyvtár: Vízi gerinctelenek 2200,-
 Fix Term Könyvkiadó: Ragadozók az állatvilágban . 4100,-
 Határozó kézikönyvek: Emlősök 2800,-
 Hecker, Frank: Az erdő állatai és növényei . . 2680,-
 Kis Természetkalauz: Csigák és kagylók, Lepkék . 1200/db
 Nagy Cs.: A Nyugat-Dunántúl természeti értékei . . 2980,-
 Milyen állatnyom ez? 1480,-
 Nagy László: Vadászgörények a családban . . . 2998,-
 Petrich Károly: A Velencei táj lepkevilága . . . 2980,-
 Ralphstone Angelica: A tenger állatvilága . . . 4100,-
 Spotter's Guide: Vadállatok 600,-
 Taylor, David: Kisállatok kézikönyve 1999,-
 Természetbúvár: Nemzeti parkok, világörökség . 4820,-
 Perzselő napsütésben 3990,-
 Vöröskönyv I-II 3400,-
 Természetkalauz: Emlősök, Lepkék 2500/db
 Técsi Zoltán Illés: Örök Erdély 4500,-
 Titán Computer: Az állatok nagy enciklopédiája . 4100,-
 Veselovszky, Zdenek: Állatok a nagyvilágban . . 2980,-

Növény

Aichele-Bechtle: Mi virít itt? 3500,-
 Alberts-Mullen-Spohn: Fák, bokrok gyógyító ereje . 2980,-
 Aschenbrenner Éva: Gyógynövénypatika . . . 2800,-
 Galambosi: Fűszernövények és gyógynövények . 2500,-
 Babulka: Ismerjük fel a természetet gyógy- és fűszernövényeket . 1450,-
 Babulka-Kósa: Képes gyógynövénykalauz . . . 1890,-
 Beffa, Maria Tereza Della: Vadvirágok 2300,-
 Bernáth Jenő: Gyógy- és aromanövények . . . 6200,-
 Bertók-Brugos: Növény- és gombakalauz . . . 1350,-
 Boros-Ilyés: Nagy díszfa és cserje lexikon . . . 4999,-
 Buday Andrea: Gyógynövények 2630,-
 Csurgó: Gyógynövények embernek állatnak . . 2200,-
 Családi gyógynövénytar 2900,-
 Dreyer, Wolfgang: Virágok és évszakok 2980,-
 Vadnövények, bogycók és gombák 2850,-
 Élővilág Könyvtár: Cserjék, Egyszikűek, Kétszikűek I-III . . 2200/db

Kämpfer, Dieter: Pálmák a lakásban 1590,-
 Khan-Rogers: A természet tanösvényén - Vadvirágok 1200,-
 Kis Természetkalauz: Vadvirágok 2900,-
 Kiss - Ilyés: Nagy fenyő és örökzöld lexikon . . 2990,-
 Kliment Emilia: Otthoni gyógynövényhasználat. 2490,-
 Kloss Jethro: Gyógyító növények 4500,-
 Lászy György: Évelő virágok 2500,-
 Lehari Gabriele: Fűszernövények 1690,-
 Magda - Marselek: Növénytermesztés 1710,-
 Manke, Elisabeth: Szobanövények gondozása. 2500,-
 Milyen fa ez? 1480,-
 Milyen virág ez? 1480,-
 Molnár Hanga Anna: Növények a lakásban . . 1650,-
 Molnár V. Attila: Mo. legszebb növényei 1200,-
 Nagy Jenő: Növények az egészségért 1950,-
 Németh Imréné: A gyógynövények nagykönyve . 1890,-
 Orlóci László: Örökzöldek és fenyők 2500,-
 Rapács Rajmund: A magyarság virágai 900,-
 Scherf, Gertrud: Vadon termő zöldek és gyümölcsök . 1990,-
 Szántó Matild: Egy- és kétnyári virágok 2500,-
 Természetkalauz: A trópusok növényei, Cserjék, Fák . 2500/db
 Tremel - Xaver: Gyógy- és fűszernövények . . . 4500,-
 Végh Attila: A növényvilág ékszerai 2580,-
 Verme Ulen, Nico: Gyógynövények enciklopédiája . 4500,-
 Fák és cserjék enciklopédiája 4500,-

Gomba

Albert-Locsmándi-Vasas: Ismerjük fel a gombákat 1-2 . 1790/db
 Hazai védett és veszélyeztetett gombafajok . 2490,-
 Carluccio, Antonio: Gombák könyve 5500,-
 Gerhardt, Ewald: Gombászok kézikönyve . . . 5999,-
 Györfi Júlia: Csiperketermesztés 2350,-
 Kis Gomba ABC receptekkel 1498,-
 Laux, Hana E.: Ehető vagy mérgező? 2680,-
 Milyen gomba ez? 1480,-
 Montag, Karin: Gombák 2680,-
 Rácz-Koronczy: Hogyan termesszünk csiperkét . . 2200,-
 Rimóczi Imre dr.: Gombaválogató 1-10. (5. ninc.) . 2690/db
 Magyarországi leggyakoribb gombái 2500,-
 Szabó I.: A csiperkegomba termesztése 1078,-
 A laskagomba 1790,-
 Szili István: Gombatermesztők könyve 4900,-

Madár

Elphick, Jonathan: A madárvonulás atlasza . . 5998,-
 Határozó kézikönyvek: A világ madarai 3200,-
 Hume, Rob: Madárlesen 5900,-
 Juhász Lajos: Kertek, parkok madarai 2500,-
 Milyen madár ez? 1480,-
 Lederer, Roger: Csodálatos madarak 2990,-
 Madarak földön, vizen, levegőben 3990,-
 Mihály Lászlóné: Életünk vad madarakkal . . . 750,-
 Sarah Khan: Madarak kis könyve 1040,-
 Schmidt Egon: Kócsagok birodalma 2800,-
 Magyarországi legszebb madarai 1200,-
 Tollas albélők 1300,-
 Varázslatos madárvilágunk 1990,-
 Védett madaraink kislexikon 1200,-
 Védjük madarainkat 1950,-
 Schmidt - Bécsy: Négy évszak ösvényein . . . 2500,-
 Mozaikok a természetből 1750,-
 Tavasztól tavaszig 2500,-
 Schmidt - Kalotás: A vadludak vízre szállnak. 2500,-
 Hétköznapok a természetben 3500,-
 Svensson, Lars: Madárhatározó 9500,-
 Tudományos Kiskönyvtár: Madarak 2490,-
 Varga Zoltán: Ők élnek Pannóniában 4990,-

Művészet

Az ezerarcú természet 5000,-
 Chapman: Vallomások a vadászatról 1699,-
 Elek-Zsoldos: Magyar vadászösvényeken . . . 2500,-
 Horváth Lajos: Kandalgó 3800,-
 Harling: Vadcsapások varázsa 6999,-
 Iváncsics-Köller: A természet harmóniája . . . 5100,-
 Matyikó Tibor: Állatok közelről 2800,-
 Vallomás a természetről 4000,-
 Meszlényi Attila: Olajfestés - vadon élő állatok. 3995,-

Gyerekeknek

A világ állatai 1590,-
 Czegei Carla: Bözsi 2500,-
 Fazekas Anna: Őreg néne özikéje 2500,-
 Fekete István, ifj.: Csi és Vit meg az emberek . . 1490,-
 Molnár-Répay-Börscsök: Mesélnek a fák . . . 2900,-
 Schmidt Egon: A baromfiudvar lakói 1300,-
 A kistű és a madarak 1300,-
 Majom Muki az erdőben 1300,-
 Manócska Afrikában 1300,-

Blaumann Odón: 100 lövés vaddisznóra DVD **2500,-**

dr. Zoltán János: Emlékek Éváról **3900,-**

Bors Richárd: Avarpaplan **3700,-**

Bors Richárd: A sparhelt titkai **2700,-**

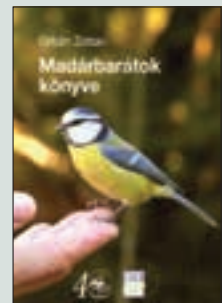
Kovács Zsolt: Kalando-Zoo Magyarországi állatkertjei **2950,-**

K. Rhédey Zoltán: A veréből a szarvasbigáig **2600,-**

Bozóki László: Kafferbivalyok **4000,-**

Orbán Zoltán: Madárbarátok könyve **3995,-**

Gyermeknaplár 2015 - 88 matricával, Bársony István idézeteivel, Beke Szilvia rajzaival **1855,-**

AGYAKI GÁBOR
rovatvezető

agyaki.gabor@digistar.hu

Alaposan felkészültek

Október 2-4 közt a németországi Osterhofenben az Alsó-Bajorországi Rövidszőrű Német Vizsla Klub adott otthont a Német Vizsla Világszövetség által szervezett 41. Dr. Kleemann-Zuchtausleseprüfungnek, azaz a dr. Kleemann főtenyésztés- és tenyészszelemlének.

A két évente más-más európai helyszínen megrendezett nemzetközi vizsgára való jelentkezés és részvétel hagyományos feltétele, hogy a kutya előtte a fajtának megfelelő vizsgákat első díjban és az öröklött tulajdonságokat mutató – vadászat szempontjából fontos és elengedhetetlen – feladatokat a legmagasabb osztállyal, azaz 4-es eredménnyel végezze el (ezek: Képesség vizsga, Őszi tenyésztésvizsga, Mindenese vizsga, dúvadnál való viselkedés), valamint Dysplasia mentességgel és legalább nagyon jó küllemi minősítéssel is rendelkeznie kell.

A vizsgát először 1939-ben rendezték meg és rangját annak köszönheti, hogy már az első alkalomtól tu-

datosan a minőségre törekvő tenyésztés támogatására helyezték a legfőbb hangsúlyt. Ekkor még nem lehetett jelentkezni, a vizsgán a legjobb eredményeket elért kutyák csak meghívás alapján vehettek részt – eleinte csak a kanok, majd később a szukák is.

Az idei vizsga a számok tükrében: 134 kutya jelentkezett a vizsgára, ebből 122 kutya jelent meg. A magasan meghúzott mérce ellenére a résztvevők és a kutyák száma nem csökkent, ezzel is bizonyítva, hogy szükség és igény van a teljesítményorientált, vadászati használhatóság szempontjából felépített megmérettetésre és magas tenyésztési értékkel bíró rövidszőrű német

**Kapronczai Tamás,
Pálinkás István
és Tauber István**

vizslákra. Első nap a küllemi bírálókat történt, 4 bírói körben (2 szuka, 2 kan), körönként 3-3 bírót értékelte a megjelent kutyákat. A vizsga hagyományainak megfelelően mindegyik körben két német és egy külföldi bírót kértek fel bírálatra. Idén is megtisztelő volt a fajta anyaországi szakmai vezetésétől, hogy egyik külföldi bírónak a magyar delegátat kérték fel.

A tenyészszemle mindig jelentős és fontos esemény a rendezvénynek, mert a küllemi bírálókat során a fajta jellegének, standardjának leginkább megfelelő egyedek és küllemi jegyek kerülnek kiemelésre a hangos értékelés során.

Második nap a vizsgát a 122 résztvevő közül 73 kutya teljesítette, ekkor a bírói csoportokban 3-4 bírót értékelte 3-5 kutya munkáját. A vizsga vízi és mezei munkából állt, ahol az öröklött tulajdonságok mellett a fegyelmet és a kutya megszerzett tudását is értékeltük.

A harmadik, utolsó napon a kitűnő küllemi eredményű és a vizsgát sikeresen teljesítők közül választották ki a legjobbra értékelt szukát és kant.

A magyarországi Rövidszőrű Német Vizsla Klub képviseletében három vizsgázó kutya és három rutinos bírót vett részt a megmérettetésen. A magyar bírók, Babiczky Attila, Eppel János és Eppel Péter természetesen másik bírói körökben voltak, mint a magyar kutyák, a küllemi és a munkateljesítmény értékelésekor is.

A három kutya és vezetője megérdemelten és büszkén viselheti 2014-től a „Kleemann Sieger” (KS) minősítést, mert hosszú évek alapos munkájának eredményeként teljesítették a fajta legmagasabb tenyészvizsgáját – mindhárman maximális pontszámmal: **Kapronczai Tamás**, Visnyei-Vadász Nils kutyájával; **Pálinkás István**, Kevi-Lator Csendes kutyájával; **Tauber István**, Isegrim aus der Königswald kutyájával.

A vizsga körülményeit jól példázza, hogy a szervezők igyekezete ellenére sem volt egyforma minden feladatnál a terület adottsága, de a kutyák és vezetőik jól megállták a helyüket a különböző nehézségű mezei és vízi feladatoknál.

Bízom benne, hogy az eredményes három vezetőnk és kutyájuk, ide vezető felkészüléséről lesz még lehetőségünk többet bemutatni, mert nem csak a rövidszőrű német vizsla vezetőknél szolgálhat követendő példával.

Eppel Péter

FCI nemzetközi vadászkutya bírót

HARMADIK CACIT KOLOSSY GÁBOR EMLÉKVERSENY KAJÁSZÓN

A kiírás szerint szeptember 20-án vízi-mezei versenyre kellett készülniük a nevezőknek, akik egyébiránt szép számmal jelentek meg a kajászi sportközpont épülete előtt. A rendezvény szervezője a Magyar Vizsla Klub KE, a házigazda pedig a pázmándi Barátság Vadásztársaság, valamint a Váli-víz Völgye Vadásztársaság volt.

A reggeli bírót eligazítást Maróti Béla vezetőbíró tartotta. Érdekessége volt, hogy a bírót a helyszínen, sorsolás útján tudták meg, hogy aznap kivel, milyen feladatot fognak bírálni. Mivel a verseny a kiírás szerint nyílt volt, ezért a magyar vizslák mellett az indulók között volt rövid- és drótszőrű német vizsla is.

Eredmények: **1.** CACT, CACIT Kevi-Lator Csendes, rövidszőrű német vizsla szuka, vezetője Pálinkás István. **2.** Res. CACT, RES. CACIT Csipkés-kúti Hékas rövidszőrű magyar vizsla kan, vezetője Tauber István. **3.** Scarlett von Haus Schlarden drótszőrű magyar vizsla szuka, vezetője Stefanie Blawe

FACEBOOKOS KUTYAPARÁDÉ

Lapunk második vadászkutyás nyeregményjátékára – amelynek középpontjában ezúttal az ebek és a teríték állt – több mint 40 versenyző jelentkezett. A legtöbb, majdnem 700 szavazatot Bense Renáta Roni nevű magyar vizslája zsebelte be, így övé lehet az éves VADÁSZLAP előfizetés. Szerkesztőségünk különdíját – Christian Oswald „A világ gímszarvasai” című könyvét – Kálovics Norbert Half Viva Moravia nevű kutyája nyerte.

GYŐR-MOSON-SOPRONI VIZSGA

Azonos időpontban – szeptember 13-án – került sor a Győr-Moson-Sopron megyei vadászakamara által szervezett Vadászkutya Alkalmassági Vizsgára (VAV), illetve a Magyar Vizsla Klub Közhasznú Egyesület rendezvényére, amelynek keretein belül Őszi Tenyész Vizsgát (ÓTV), Vízi- Mezei Vizsgát (VMV) és Alap Vizsgát (AV) tehettek a jelentkezők, amelyre 42 kutyát neveztek. A nap végeredménye: 16 VAV, 2 ÓTV, 5VMV, 6 AV.

Póór Bence

III. VASAS JÓZSEF EMLÉKVERSENY (CACIT VÍZI-MEZEI VERSENY)

A kétnapos verseny augusztus 30-31. között zajlott a Magyarországi Drótszőrű Magyar Vizsla Tenyésztők Egyesülete rendezésében. A reggeli regisztrációnál 25 kutya nevezett. Az indulók között a magyar és

német vizslák mellett volt weimari vizsla, egy pointer és egy ír szetter is. A megnyitón ott volt a Tolna megyei Vadászakamara elnöke, Kocsner Antal, aki röviden méltatta Vasas József életét és munkásságát.

Konyecsni Károly vezetőbíró véleménye szerint a megmérettetést felkészült kutyák és elhivatott vezetők jellemezték.

Eredmények: **1.** Kevi-Lator Csendes, rövidszőrű német vizsla szuka, vezetője Pálinkás István. **2.** Csipkés-kúti Hékas, rövidszőrű magyar vizsla kan, vezetője Tauber István. **3.** Zöldmáli Lepke, drótszőrű magyar vizsla szuka, vezetője Miczek Zsófia

Szemlélődés

A szeptember 13-án, Keszthelyen megtartott III. Festetics Trófeaszemle után elgondolkodtam azon, tudják-e az agancsokban gyönyörködő emberek, hogyan jön létre és válik hagyománnyá egy ilyen nagyszabású bemutató. Némi sejtésük biztosan van, de talán nem bánják, ha egy kicsit a színpalak mögé kalauzolom Önöket. Természetesen csak nagy vonalakban tehetem, hiszen az apró részletekkel oldalakat tölthetnék meg. Igen, igazuk van, az apróságokban rejlik a siker vagy a bukás kulcsa, de mindent én sem árulhatok el...

Először is szükséges egy ember, akinek fejében megszületik az ötlet, enélkül nincs miről beszélni. Két évvel ezelőtt – egészen pontosan 2012 tavaszán – Tóth Csaba, a Vadászati Múzeum igazgatója őszinte véleményemet kérve osztotta meg velem tervét, hogy a múzeum hatalmas parkját hazai trófeákkal tölts

Tóth Csaba a Festetics Kulturális Örökség Díjjal

meg, ízeltőt adva a magyar vadgazdálkodás eredményeiből, lehetőséget nyújtva szakmai beszélgetésekre és nem utolsósorban a vadászatról keveset tudó emberek ismereteinek bővítése céljából. Nem kellett sokat gondolkodnom, nagyszerű ötletnek tartottam. A megvalósítás már jóval több fejtörést okozott, hiszen a cél minél több trófea bemu-

tatása, amelyeknek az összegyűjtésén múlik a rendezvény sorsa. Három gyűjtési pontot jelöltünk ki: Keszthelyen Csaba, Nagykanizsán jómagam és Zalaegerszegen Varga Ernő, egykori Zala megyei fővadász végezte az agancsok regisztrálását. Meg kell jegyezzem, Ernő is azonnal vállalta a nem kevés munkával járó segítséget, az ő személyének köszönhető, hogy Zalaegerszeg környékéről oly sokan odaadták féltve őrzött trófeáikat. Több napon keresztül gyűjtöttük az agancsokat, szarvakat, agyarakat, koponyákat, amelyeket felcímkézve, becsomagolva szállítottunk a múzeum autójával a kiállítás helyszínére. A szeptember közepére eső dátum ellenére Csabának sikerült partnerként és támogatóként megnyernie a környék erdőgazdaságainak – Bakonyerdő-, Kaszó-, SEFAG-, VERGA- és a Zalaerdő Zrt. – vezetőit, akik nélkül szintén nem jöhettek volna létre ilyen magas színvonalon ezek a szemlék.

Sokan kifogásolták a rendezvény dátumát, pedig ilyenkor van nálunk a legtöbb külföldi vadász, akiknek meggyőző lehet a nem mindennapi látvány, és ekkor még az idő is alkalmas a laikusok szemlélődésére. Apropó, idő! No, az mindig megviccelt minket. Minden évben, három napon keresztül, nagyrészt esőben, sátor alatt válogattuk, rendeztük és raktuk fel az agancsokat a faállványokra, amelyek a nyitónap reggelén kerültek végső helyükre. Első alkalommal 563, tavaly 623 trófeát mozgattak és szereltek fel a múzeum dolgozói – a mi segítségünkkel. Az idén picivel kevesebb dolgunk volt a 260 gimtrófea és 136 hullott szarvasagancs kiállításával. És még nem beszéltem a biztonságos őrzés, az

ünnepélyes megnyitók, a kísérő programok megszervezéséről, lebonyolításáról. Ebben az évben Pálinkás Róbert, a Helikon Kastélymúzeum igazgatójának köszöntője után Szabó Ferenc, a Földművelési Minisztérium Vadászati és Halászati Főosztályának vezetője és Kovács Ferenc, a Zalaerdő Zrt. vezérigazgató-helyettese nyitotta meg a Festetics Trófeaszemléát, majd Boros Zoltán festőművész képeit és a Vadászati Kulturális Egyesület képzőművészeti pályázatának alkotásait tekinthették meg az érdeklődők.

Polster Gabriella

Megújult a fegyverlámpák királya!

Új M3X

- 1200 lumen
- 584 méter bevilágítása
- megbízható és robusztus
- egyszerűen kezelhető
- kiegészítők széles választéka

34.990 Ft

Szettben még kedvezőbb:

M3X

Magyar vadász szett

- M3X lámpa
- zöld szűrő
- mágneses szerelék
- lengőkapcsoló
- akkumulátorok és töltő

~~63.480 Ft~~ helyett **54.990 Ft**

Leitzhungaria
 1071 Budapest, Damjanich u. 11-15.
 (Ligetváros bevásárlóközpont)
 Tel.: +36 1 485 0517
 kapcsolat@leitz-hungaria.hu
 www.leitz-hungaria.hu

Oladi tehetségkutató

Hazánk egyik legpatinásabb oktatási műhelyében, a Herman Ottó Szakképző Iskolában rendezték meg a 23. Országos Ifjúsági Vadászvetélkedőt. A szeptember 24-26. között megtartott kétnapos versenyen hazánk hét tanintézménye képviseltette magát. Ennek megfelelően a nevezési listán 21 fiatal „vadőrtanonc” neve szerepelt, akik Barcsról, Csongrádról, Sopronból, Mátrafüredről, Szöcsénypusztáról és Szegedről érkeztek Szombathelyre, hogy összemérjék tudásukat és ügyességüket.

A viadalnak második alkalommal helyi vasi megyeszékhely polgármestere, Puskás Tivadar megnyitóbeszédében kiemelte, hogy a hagyományoknak ebben a szakmában óriási jelentőségük van, s hogy az Országos Magyar Vadászati Védegylet szervezésében zaj-

ló versenyek évről-évre bebizonyítják, milyen magas színvonalú az utánpótlás-nevelés.

Az oladi iskola igazgatója, Hodvogner Csaba reményét fejezte ki, hogy a szakképzésből kikerülő diákok elhelyezkedési esélyei a jövőben növekedni fognak.

„A mostani verseny abból a szempontból is nagyon fontos, hogy a gyerekek intézményüket képviselve megmutassák, mi az a tudás, amivel rendelkeznek, mi az az ügyesség, amit a Jóisten tehetségként megadott nekik és milyen az a felkészítő munka, ami az iskolákban zajlik” – mondta köszöntőjében Román István, a szakminisztérium agrárszakképzésért felelős helyettes államtitkára, hozzátéve, az ő vadászát avatásakor „keresztapja” útravaló gyanánt azzal indította útjára, hogy sose legyen irigy vadász. A szakpolitikus azt szeretné, ha ezt a fiatalok is megfogadnák...

A megmérettetésben résztvevő nebulóknak először lökészségük kiválóságáról

Eredmények

Csapat: 1. **Kiss Ferenc Erdészeti Szakképző Iskola, Szeged** (Rigó Mihály, Békési Evelin, Puskás Győző, felkészítő tanárok: Kiss András, Juszku István) – 540,0 pont. 2. **NYME Róth Gyula Erdészeti Gyakorlóiskola, Sopron** (Vid Viktor, Szabó Bence, Illés Gergely, felkészítő tanár: Szabó László Gábor) – 539,4 pont. 3. **Mátra Szakképző Iskola, Mátrafüred** (Szép Szabolcs, Komáromi Kornél, Boldizsár Tibor, felkészítő tanár: Karsai Henrik) – 516,2 pont.

Egyéni: 1. **Vid Viktor** (NYME Róth Gyula Erdészeti Gyakorlóiskola, Sopron) 193,9 pont, 2. **Szép Szabolcs** (Mátra Szakképző Iskola Mátrafüred) 193,5 pont, 3. **Rigó Mihály** (Kiss Ferenc Erdészeti Szakképző Iskola Szeged) 189 pont.

A házigazda

A Vasi-dombság apró falvainak utolsó láncszeme Olad, amelyet 1950-ben, IX. kerületként Szombathelyhez csatoltak, ám neve a köztudatban mindmáig megmaradt. Az egykoron önálló település komoly történelmi múlttal rendelkezik, mint ezt a feltárt kőkori régészeti leletek is bizonyítják. Később a rómaiak a rohonci és bozsoki patakok vizét Oladon át vezették Savaria házához. Zsigmond király 1421-ben Kocsi Pálnak adományozta a települést, 1739-1808 között a Skerlecz-családhoz tartozott, majd 1822-ben Széchenyi Ferenc vásárolta meg. Az akkori leírás két házról tudósít. A Széchenyi-család jószágigazgatója, Ernusz József az egyik földszintes házra emeletet építtetett. Halála után, 1857-ben fia, Ernusz Kelemen vette át az oladi és séi birtok irányítását, s az 1870-ben leégett urasági lak helyére barokk stílusú kastélyt építtetett.

Ebben az épületben kapott helyet a Herman Ottó Mezőgazdasági Szakközépiskola elődje, az 1926-ban alapított Magyar Királyi Téli Gazdasági Iskola. A második világháborút követően az iskolát újjászervezték, s az oladi kastély lett a tangazdaság központja. 1963-tól több – köztük

vadász-vadtenyésztő – szakon folyt a képzés, mígnem 1977-ben a Vas megyei Tanács megszüntette az iskola önállóságát és a Hevesi Ákos Élelmiszeripari, Földmérési, Mezőgazdasági Gépészeti Szakközépiskola és Élelmiszeripari Szakmunkásképző Intézethez csatolta. 1981-82-ben felépült a futóvad- és a koronglőtér, amely új lendületet

adott a vadászképzésnek. 1987-től már szakközépiskolai rendszerben, négyéves képzés keretében érettségi bizonyítványt is szerezhettek itt a vadásztanulók.

A rendszerváltozás első évében ismét önállóvá vált az intézmény, amely 1991-ben vette fel az „utolsó magyar polihisztor” nevét.

kellett számot adniuk, majd – az elméleti erőpróbákon kívül – állathangokat, kürt-szignálokat, találatjelzéseket, nyom- és röp-képeket, illetőleg találatjelzéseket kellett felismerniük, de a szakmai próbatételek között szerepelt csapdaélesítés, trófeabírálat, távolságbecslés, valamint motorfűrész-szerelés is. A kor szellemének és követelményeinek megfelelően egy olyan versenyszám is bekerült a programba, amelynek során vadászati szakkifejezéseket kellett német, angol és olasz nyelvre lefordítani – merthogy egy leendő hivatásos vadász számára a nyelvtudás ma már szinte alapvető követelmény.

WP

FOTÓK: HARTYÁNYI TAMÁS

Család, természet, kultúra, hagyomány

Ez a négy fogalom alappillére, meghatározója erdőgazdaságunk tevékenységének – hangsúlyozta Tengerdi Győző vezérigazgató a hagyományteremtő szándékkal megrendezett I. VERGA Vadászünnep megnyitóján, szeptember 27-én a Bakony Zöld Szíve Központban, Alsóperén. Ünnepi beszédében Takács Szabolcs Veszprém megyei kormánybiztos, Szabó Ferenc, az FM Állami Földéért Felelős Államtitkárság fősztályvezetője valamint Puskás Zoltán, a Balaton-

felvidéki Nemzeti Park igazgatója szívből üdvözlötte a kezdeményezést, kiemelve az erdőgazdálkodás, a vadgazdálkodás és a természetvédelem összefogásának fontosságát. A kápolnában megrendezett porcelán-kiállítás megnyitója után vadászkiáltással kísérvé érkezett a terítőre egy gímszarvas

bika, egy őzbak és egy vaddisznó. A teríték megáldása után színvonalas műsorok, bemutatók, valamint Mesterházi József fotóinak és a VERGA-alkotótábor festményeinek kiállításai tették emlékeztetővé ezt a napot. **P. G.**

Önzetlen segítség

Szeptember 8-án a Lajta Hanság Zrt. Majoroki Lótere adott otthont a 16. Mosonmagyaróvári Vadásznapnak, amely a környékbeli vadászárságok és a Lajta-Hanság Zrt. részvételével zajlott. A vadásznap megnyitóján vadászkiáltások üdvözlő szignáljai után Preiner József, a Lajta-Hanság Zrt. vezérigazgatója, a rendezvény házigazdája köszöntötte a megjelenteket, majd dr. Faragó Sándor, a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora nyitotta meg a rendezvényt. Ezt követően Farkas István, „Lupusz” atya áldotta meg először a terítőken fekvő két szarvasbikát és a jelenlévőket. Gicz Ferenc vadászati ágazatvezető a nap programjai közül kiemelte a vadászárságok lövészversenyét és a főzőversenyt. A szervezők nem feledkeztek meg a családokról sem, volt hintózás, légpuskalövészet, ékszerbemutató, hastánc. Az esemény különlegességét a koronglövő verseny adta, amely során a vadásztársak összemérhették az idény előtti felkészültségüket.

A Tiszafüredi Földtulajdonosi Vadászárság (Jász-Nagykun-Szolnok megye) területén egy hazai vendégvadász ejtette el a képen látható kant. Az „ártéri remete” súlya 153 kg volt, az ép nagyagyarak hossza 18 centiméter

A puskaforgatók, illetve a különböző vadételek és elkészítőik díjazására az ebédet követően került sor, a tombolából befolyt összeget pedig a mosonmagyaróvári Karolina Kórház és Rendelőintézet főorvosa vehette át, aki megköszönte a vadászoknak a már hagyománnyá vált önzetlen segítséget.

Kitüntetettek: Hubertus Kereszt arany fokozat: Ments Tibor, Pintér István, Kékesi Márton és Foki Ferenc. **Hubertus Kereszt ezüst fokozat:** Vrabel Géza. **Hubertus Kereszt bronz fokozat:** Novits Ernő, Tóth Gábor és Kovács József.

Idénnyitó Bács-Kiskunban

Vadásztársasági sátrak, árusok bódéi népesítették be szeptember 13-án a kunfehértói tó partját. A megnyitó során felkötötték az újonnan alakult megyei Diana Vadászholgy Klub szalagját a megyei kamarai zászlóra, majd dr. Mészáros István titeli prépost celebrált Szent Hubertus misét. A felnőtteket délután változatos színpadi programok, a gyermekeket pedig a vadászholgy klub által szervezett foglalkoztató várta. A rendezőtől megtudhattuk, hogy különösen büszkék az idén elsőként berendezett és egyedülálló fegyverkiállításra, ahol a vendégek megtekinthették a Sauer, Mauser, Browning, Steyr, illetve Merkel gyárak bemutató darabjait.

Kitüntetettek: Vadászkamara Aranyérme: Kovács Zoltán. **Magyar Vadászatért Érdemérem:** Jobbágy András. **Nimród Vadászérem:** Besze László, Domján Gergely, Gál József, Karhesz János, Nagy Béla. **Bács-Kiskun megye Vadgazdálkodásáért Díj:** Molnár Imréné, dr. Kecskés László. **Gróf Nádasdy Ferenc emléklapok:** Szabadszállási Bársony István Vadászárság. **Hubertus Kereszt gyémánt fokozat:** Kaszás László, Polyák Imre Zoltán. **Hubertus Kereszt arany**

fokozat: dr. Barna László, Balog Imre, Beke Tamás, Borbás László, Felhő Antal, Gengeliczki János, Krasnyánszki Gyula, Nagy Lajos, Sümeg Tibor, Szabó György, Tóth János, Turcsik András, dr. Vavró Iván. **Hubertus Kereszt ezüst fokozat:** Kollár Csaba, Magyar József

Tarjányi Lili

VARETAL

Idén „ünneplte ötödik születésnapját” az Ózdi Rendőrkapitányság és az illetékességi területén gazdálkodó vadászatra jogosultak által életre hívott vadász-rendőr területén folytatódott a hagyományok szerinti Hubertus-misével, melyet Baranyák Béla, címzetes esperes celebrált, római katolikus szertartásrend szerint. Az egész napos programok a főzőversenyyel kezdődtek, majd az ijász-, a gyermekhorgász-, a légpuskás- és a lézeres lövészversenyekkel folytatódtak. A csikós programot követően szarvasbögő-bemutatójával Molnár Renátó szórakoztatta a közönséget, zárásként bögőpárba hívva a rendezvény szervezőjét, dr. Molnár Tamást.

Különleges vadászélményben volt része Szepesi Ferencnek, aki a képen látható két sakált egy este alatt, egy lesről ejtette el – majd hazafelé egy rókat is sikeresen terítőkre hozott a Harkakötői Vadász Egyesület területén, ahol hivatásos vadászként dolgozik

Új ünnep van születőben!

November 11-én, délelőtt 11 óra-kor lesz az országos bemutatója egy különleges könyvnek, s a bemutatkozása egy – hazánkban még új – jelképnek. „A háború borzalmai után a harcmezőn kopár pusztaság marad. Az első növény, amelyik életre ébred, a vér virága: a pipacs. 1918-ban ezen a napon írták alá a világháborút lezáró fegyverszünetről szóló megállapodást. A pipacs virága legyen az emlékezés és az újjászületés örök jelképe.” Ezek a sorok olvashatók Bársony István: A századik holdtölte című könyvének hátsó borítóján. A Bársony István Alapítvány célja, hogy minden évben, XI. hó 11-én, 11 órakor kétpercnyi csendes meditációval emlékezzünk mindenre, aki vért áldozta a hazáért, elődeinkért, értünk és ily módon utódainkért is. A világ jelentős részén már hagyomány ez, csatlakozzunk hozzá mi, magyarok is!

Dr. Csák Gyula

Bársony István Alapítvány

Szállt a kürtszó

Emléketet tartottak Videcz Ferenc író 70. születésnapja alkalmából a bonyhádi könyvtárban, szeptember 16-án. Az író vadászbarátja, Békés Sándor író, újságíró és Szirtes Gábor, a Pro Pannonia kiadó vezetője elevenítette fel Videcz Ferenc életútját, munkásságát. A beszélgetőtársak asztalánál foglalt helyet Videcz Ferencné Marika, a feleség, aki a Mária könnye című kötetből idézett és ezzel kezdetét vette a felolvasások sora...

Videcz Virág

Közösen

Az időjósok mindennemű balsejtelleme ellenére verőfényes nap-sütés fogadta mindazokat, akik szeptember utolsó hétfőjén ellátogattak Törtelre (Pest megye), a VII. Gerjementi Vadásznapra, melyet a Pipacs Vadászkiért Egyesület üdvözlő szignálja nyitott meg, majd köszöntőt mondott Fehér Sándor, a Gerjementi Vadásztársaságok és Vadászok Szövetségének elnöke, egyben a NEFAG Zrt. vezérigazgató-helyettese. Ugyancsak az egybegyűlteket köszöntötte Godó János, Törtel község polgármestere is. A beszédek után a törteli vadásztársaság tagjai ünnepélyesen átvették a tavalyi vendéglátóktól (akkor Pusztavacson volt a vadásznap) a szövetség zászlaját. Ezután a nézők átvonultak a művelődési központ kertjébe, ahol a helyi Rákóczi Ferenc Vadásztársaság fácán-, illetve nyúlterítéke kapott helyet. Itt Antal László hivatásos vadász tett jelentést Ondó László elnöknek, s egy fiatal vadászt, Miklós Olivért (képünkön) ekkor avatták fácán-, illetve nyúlva-

A IV. Székelyföldi Vadásztalálkozón, a Kovászna megyei Árkoson, október 4-én Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke a Székelyföld természeti értékeinek népszerűsítéséért, hírnevének öregbítéséért, a vadászati kultúra megőrzéséért és ápolásáért, a vad és élőhelye védelméért kifejtett munkája elismeréseként a Venator Terrae Siculorum Vadászérdemrend gyémánt fokozatát adományozta Semjén Zsoltnak, az Országos Magyar Vadászati Vegület elnökének, hazánk nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettesének

dáásszá. A látogatókat történelmi vadászruha bemutató, fotókiállítás és trófeakiállítás is várta.

Kitüntetettek: Nádasy Em-lékplakett: Szigetszentmiklósi Gazdák Vt. **Nimród Vadászérem:** Csernus Krisztián, Csontos Csaba, Nemes Sándor, Lvomszki Tamás. **Magyar Vadászatért Érdem-érem:** Szöke Sándor. **Kamarai Aranyérem:** Kolozi Géza. **Hubertus Kereszt bronz fokozat:** Cseh János András, Szendrei János, Fajka József **-km** ✓

Nógrádi vadásztalálkozó

Trófea- és festménykiállítással, vadászkutya-, és távcsőbemutatóval, valamint versenyekkel várták a Nimródokat és Dianákat, illetve a természet szerelmeit szeptember 27-én a Mátra nyugati kapujának is nevezett Pásztón, a város romkertjében, a 23. Nógrád megyei vadásznapon. A megnyitásban – kifejtette gondolatait dr. Rudolf Kulich, aki az összefogás jelentőségét hangsúlyozta, Szabó László, megyei vadászkamarai elnök pedig a társadalom felé való nyitást és a vadásznapok jelentőségét emelte ki köszöntőjében.

Kitüntetettek: Nimród érem: Klajzsovics Ferenc, Bukovics János, Sulyok Tibor. **Hubertus Kereszt arany fokozat:** Dolányi József, **Hubertus Kereszt ezüst fokozat:** dr. Nagy Zoltán, Maszlik Zoltán és Szlezák Zsolt. **Hubertus Kereszt bronz fokozat:** Kiri Péter, Bodnár József, Csonka Gábor, Dóczy József, Nagy Árpád, Havan Gábor, dr. Barna Kornél, Balázs Zoltán, Hanek Gábor

Csuka Enikő

Eldőlt!

Az Országos Magyar Vadászka-mara április 25-én megtartott tisztségviselő-választásakor két nyitott kérdés maradt: a Vadászati hagyományokat ápoló és kulturális bizottságnak, valamint a Vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottságnak nem lett új elnöke, ezért október 10-re, Százhalombattára újra összehívták az országos küldöttközgyűlést. A megyei küldöttek öt napirendi pontot tárgyaltak és a két, eleddig betöltetlen bizottsági elnöki posztra jelölt aspiránsokról is döntöttek. A Vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottság új elnökének – Feiszt Ottó ellenében – dr. Király Istvánt, az OMVK Tolna megyei Területi Szervezetének titkárát, a Vadászati hagyományokat ápoló és kulturális bizottság vezetőjének pedig – Kun Edittel szemben – Oláh Csabát, a Vadászati Kulturális Egyesület elnökét választották meg. Oláh Csaba lapunknak elmondta, a vadászati kommunikáció, az ifjúságnevelés és a gasztronómia terén szeretne hatékonyabban közreműködni a vadászat társadalmi megítélésének javításában. **VL**

HOLDNAPTÁR • NOVEMBER • 30 NAP

● újhold, ☽ növekvő, ○ telihold, ☾ csökkenő

A hó napja	A hét napja	A nap névnapja	Nap		Hold	
			kel (óra,perc)	nyugszik (óra,perc)	kel (óra,perc)	nyugszik (óra,perc)
1	Szo	Marianna	6.27	16.27	13.32	
2	V	Achilles	6.29	16.25	14.05	0.49
3	H	Győző	6.30	16.24	14.36	2.03
4	K	Károly	6.32	16.22	15.08	3.17
5	Sze	Imre	6.33	16.21	15.41	4.30
6	Cs	Lénárd	6.35	16.19	16.17	5.43 ○
7	P	Rezső	6.36	16.18	16.56	6.53
8	Szo	Zsombor	6.38	16.17	17.40	7.58
9	V	Tivadar	6.39	16.15	18.29	8.58
10	H	Réka	6.41	16.14	19.22	9.51
11	K	Márton	6.42	16.13	20.18	10.37
12	Sze	Jónás	6.44	16.11	21.16	11.16
13	Cs	Szilvia	6.45	16.10	22.15	11.50
14	P	Aliz	6.47	16.09	23.14	12.21 ☾
15	Szo	Albert	6.48	16.08	---	12.48
16	V	Ödön	6.50	16.07	0.14	13.14
17	H	Gergő	6.51	16.06	1.14	13.39
18	K	Jenő	6.52	16.05	2.15	14.05
19	Sze	Erzsébet	6.54	16.04	3.18	14.33
20	Cs	Jolán	6.55	16.03	4.22	15.04
21	P	Olivér	6.57	16.02	5.27	15.39
22	Szo	Cecília	6.58	16.01	6.33	16.20 ●
23	V	Kelemen	7.00	16.00	7.36	17.08
24	H	Emma	7.01	15.59	8.36	18.04
25	K	Katalin	7.02	15.58	9.30	19.07
26	Sze	Virág	7.04	15.58	10.18	20.15
27	Cs	Virgil	7.05	15.57	10.59	21.26
28	P	Stefánia	7.06	15.56	11.36	22.39
29	Szo	Taksony	7.08	15.56	12.09	23.51 ☽
30	V	András	7.09	15.55	12.39	---

MIRE SZABAD VADÁSZNI?

Novemberben: gímszarvasra – dámra – őzsutára, őzgidára – muflonra – vaddisznóra – szikaszarvasra – mezei nyúlra – üregi nyúlra – fácánra – fogolyra – nyári lúdra – vetési lúdra – nagy lilikre – kanadai lúdra – nilusi lúdra – tőkés récére – szárcsára – örvös galambra – balkáni gerlére – rókára – aransakálra – nyestre – pézsmapocokra – nyestkutyára – mosómedvére – borzra – házi görényre – dolmányos varjúra – szarkára – szajkóra

**TOVÁBBI HÍREINKRŐL RÉSZLETESEN
A WWW.VADASZLAP.HU HONLAPON
OLVASHATNAK!**

▲ Hagományápolás

Szeptember 25-28. között Csehország adott otthont a Nemzetközi Vadvédelmi Tanács (CIC) Artemis Munkacsoport második nemzetközi konferenciájának. A konferencia fő témája idén a vadászati kultúra és hagyományápolás volt. Pénteken reggel kürtszó fogadott minket a Bechyně Kastélyban, ahol elsőként Nicole Stava, a cseh vadászóhölgyek és a szervezőbizottság nevében köszöntötte a nyolc országból érkező mintegy nyolcvan vadászóhölgyet, majd dr. Sonja Supekova, a CIC Artemis Munkacsoportjának elnöke mutatta be a tanács legújabb szervezetének történetét, eddig végzett tevékenységét. A konferenciát dr. Suba Imre, a CIC alelnöke nyitotta meg, őt a különböző országok delegációvezetőinek előadásai követték.

Bán Beatrix

CSALÁDI SZÓRAKOZÁS

Igazi nyári melegben zajlott szeptember 21-én a hetedik Gödöllői Vadásznapi a Grassalkovich-kastélyban, ahol a szervezők leginkább civileknek szóló

programokkal várták a látogatókat. A rendezvény központi témája a hagyományos vadászati módok bemutatása volt. A Hamvay-kúria udvarán, az egykori Királyi Vadászati Hivatal helyén avatták föl Vitez Nemeskéri Kiss Géza emléktábláját. A Gödöllői Városi Múzeum falára Ambrózy Árpád ötlete nyomán a Magyar Vadászbizottság, a Bechtold István Alapítvány, valamint a gödöllői önkormányzat támogatásával kerülhetett fel az emléktábla.

Kitüntetettek: Magyar Természeti- és Vadászati Örökségért Érdemkereszt: Fácányi Ödön, Maróti Béla.
Nimród Vadászérem: Pál Gyula

S.J.

Muzsikált az erdő

Szeptember 27-én Fehérvárcsurgó határában, a VADEX Zrt. Gaja-völgyi Tájékozódási Központjában adott otthont a „Muzsikál az erdő – Királyi Erdőben” rendezvénynek, amely a XVIII. Országos Erdők Hete nyitóeseménye, egyúttal a 11. éve szerveződjő, Prima Díjas „Muzsikál az erdő” rendezvénysorozat dunántúli bemutatkozása volt. ▼

Trófeanézőben

Az idén szeptemberben külföldi vadászok által terítékre hozott bikák agancsait tekinthették meg a Nagylengyeli Olajbányász Vadásztársaság barlahidai vadászházának udvarán imponánsan megrendezett trófea-

szemlén, október 4-én. Ez idáig huszonnégy szarvasbikát ejtettek el a vendégvadászok a 6000 hektáron gazdálkodó vadásztársaság területén. A trófeasúlyok kicsit becsapósak, nehezebbek, mint amit mutatnak, ami nagy valószínűséggel az enyhe télnek és a bő csapadéknak köszönhető. A társaság elnöke, dr. Szabó Antal köszöntőjében elmondta: az idén nincs okuk panaszra, valamennyi vendég elégedetten térhetett haza, a terítékre került bikák közül kettő arany-, hét ezüst- és hat bronzéremet kapott a bírálaton.

Polster

Gímtrófeák Szentpéterföldén

Szinte hihetetlen, de az idén már a tizenharmadik trófeabemutatót rendezte meg a Zalaerdő Zrt. a szentpéterföldei völgyben, október 10-én. Ahogyan az első ámulatba ejtette a szemlélődőket, úgy csodálják évről évre a két körben elhelyezett trófeákat, ami a festői környezetnek köszönhetően mindig gyönyörű látványt nyújt. Szeptemberben az erdőgazdaság területén százharminchárom bikát hoztak terítékre a vendégvadászok. A trófeák átlagsúlya 7,12 kg. A bemutatón 96 trófeát vehettünk szemügyre, amiből 10 arany-, 58 ezüst-, és 18 bronzérmes, az érmes átlagsúlya 8,36 kg. Általános vélemény volt, hogy az ideai agancssúlyok nagyon jók, általában egy kilóval több a súly, mint amit mutat, viszont a nagy súlyú trófea sok esetben nem érte el az aranyéremhez szükséges pontszámot. Különböző okokkal – az enyhe téli időjárással és a sok csapadékkal – magyarázzák a nagyobb trófeasúlyokat, de ezek csak találgatások... **Polster**

Nyakában egy combbal bukott le...

Aligha ússza meg 1-2 év letöltendő börtönbüntetéssel a Baranya megyei Lakócsa határában elfogott orrvadász. A Liget Vadásztársaság területén egyszer már elkapták és akkor jogerősen három évre ítélték, de szabadulása után tovább folytatta üzelmait. Ráadásul szemtelen és pimasz módon, hisz

szeptember elsején, még a külföldi vadászok megérkezése előtt akart bikát lopni. Az igaz, hogy a területek ilyenkor le vannak zárva, de ettől még a hivatásos vadászok és segítőkint vannak és csendben figyelnek. A 8,5 kilós agancsú bikát még a délután folyamán ejtette el kisgolyós puskával, aztán a sötét beálltát megvárva indult volna haza. De nem számolt Simora Tamás szolgálton kívüli rendőrral, aki a Szigetvári Rendőrkapitányság dolgozója, és éppen egy közeli lesen figyelte a kiváló szarvasokat. A rend őre meglátva a szürkületben bóklászó alakot, hátán egy puskával, rögtön tudta mi a teendője. Kollégáival lezárták a falu környékét és a saját kertjének végében várták a lopásból hazatérő orrvadászt, aki nyakában egy bika hátsó combjával érkezett. **A. G.**

Tóparti agancsmustra

Szeptember 25-én Tamásiban, a Miklósvári Parkerdönél található Hubertus kápolnánál rendezte meg a Gyulaj Zrt. az ideai „családi” trófeaszemléjét, amelyre ezúttal is sokan érkeztek gyerekekkel, bebizonyítva, hogy egy szakmai program is mindenki számára érdekes lehet, ha a szervezők megfelelő „körítésről” gondoskodnak. A felújított parkerdei játszótér átadása után a varázslatos környezetben lévő tó partján, állványokra helyezett 40 gím- és tucatnyi dámtrófea „árnyékában” Gőbölös Péter, a Gyulaj Zrt. vezérigazgatója köszöntötte az egybegyűlteket, majd Ugron Ákos, a Földművelésügyi Minisztérium állami földéért felelős helyettes államtitkára mondott beszédet, kiemelve, hogy a vadászat

presztízsének helyreállításában kulcsszerep hárul a gyerekekkel foglalkozó pedagógusokra és az erdei iskola programokat szervező erdészekre, vadászokra. A Vadász-kamara Körtegyüttes szignáljai, valamint az előltöltős puskák dörrenései méltó zenei aláfestést biztosítottak a rendezvényhez és megalapozták az esti „szarvasbőgő-túra” hangulatát.

W.P.

Karapancsa: 130

Október 10-én, a festői környezetben lévő, komoly vadásztörténeti múlttal rendelkező Karapancsai kiskastély parkjában rendezték meg a Gemenc Zrt. területén idén szeptemberben terítékre hozott gím-bikák trófeájának szemléjét. A mustrán 130 kapitális vagy érdekes, de mindenképpen kívánatos – hazai, illetve külföldi vendégvadász által elejtett – szarvas agancsát mutatták be, melyek közül többet éremmel is díjaztak. Bár a maga nemében minden trófea különlegesnek számítot, de kettő közülük igencsak nagy figyelmet érdemelt. Az egyik amelyet a Pörbolyi területre szén ejtettek el, szeptember 10-én, 12,86 kilogrammos agancssúlyával és 241,29-os bírálati pontjával a szemle legnagyobbjának bizonyult. A másik „kuriózum” egy igazi matuzsálem, amely tizennyolc éven keresztül járt túl a vadászok eszén. A „szépkorú” gimbika erősen visszarakott agancsa, 3,16 kilogrammos súlya ellenére minden vadász szívét megdobogtató látványt nyújtott, nem véletlen, hogy sokan a csodájára jártak. **Tarjányi Lili**

Günther Engert (1936–2014)

Augusztus 5-én, életének 79. évében az örök vadászmezőkre távozott Günther Engert, német vendégvadász, aki 1971 óta, 43 esztendeje járta a magyar erdőket, mezőket. A kísérői etikus, megszállott vadászként emlékeznek rá. Lakásának falát nagyon sok, Magyarországon terítékre került gím- és dambika arany-, illetve ezüstérmes agancsa, valamint vaddisznó agyara díszíti.

Detky Jánosné

Az Új X-Bolt SF:
Mindig a Célon!

NEW
X-BOLT SF

SUPERFEATHER
TRIGGER

új, tökéletesített és rendkívül
direkt elsütés

A tökéletes elsütés

- közvetlen és direct
- rövidebb az elsütési út
- minimalizált az ellenállás

BROWNING
The Best There Is

Szentendre, VADVIL Kft., Tel: 26/317-385
Barcs, Dráva-Menye Vadászbolt, Tel: 82/462-168
Budapest, SPJagd Vadászbolt, Tel: 20/5603-398
Budapest, Weigl Vadászbolt, Tel: 06/7201-0486
Hutván, Trófea Vadászbolt, Tel: 06-30/924-6277
Hódmezővásárhely, Hargita Jagó Vadászbolt, Tel: 30/9580-603
Kaposvár, Szent Hubertus Vadászbolt, Tel: 82/430-099
Kiskőrös, Tiszevár Vadászbolt, Tel: 76/313-836
Mohács, Brachmann Vadászbolt, Tel: 69/301-302
Mosonmagyaróvár, JagóRevier Vadászbolt, Tel: 20/9446-383
Nyíregyháza, Agancs Vadászruház, Tel: 20/3468-777
Zalaegerszeg, Nimród Vadászbolt, Tel: 06/30-204-1235

További információkért látogasson el a fenti üzletekbe vagy a weboldalak
valamelyikére: www.vadvil.hu vagy www.browning.eu

100 ÓRÁS VADÁSZ-
ÉS FEGYVERVIZSGÁRA
ELŐKÉSZÍTŐ TANFOLYAMOKAT
INDITUNK.

A TANFOLYAM HELYE:
1163 BUDAPEST, CZIRÁKI U. 26-32.
II.EM. 156.

A TANFOLYAM RÉSZTVEVŐINEK
A VIZSGALÓVÉSZETET ÉS A
VADÁSZVIZSGÁT IS
MEGSZERVEZZÜK.

A SIKERESEN VIZSGÁZÓKNAK
TERÜLET NÉLKÜLI VADÁSZTÁR-
SASÁGI TAGSÁGOT ÉS APRÓVADAS
VADÁSZATI LEHETŐSÉGEKET
BIZTOSÍTUNK.

A TANFOLYAMOK - LÉTSZÁMTÓL
FÜGGŐEN - FOLYAMATOSAN
INDULNAK.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

06-70/378-4040

VKE@VADASZATIKULTURA.HU

VADÁSZJELÖLTEK FIGYELMÉBE!

Ficsor Autóház Kft.
1106 Budapest, Fehér út 7. • H-P: 8:00-18:00, Sz: 9:00-13:00
Tel.: 06 1 260 11 22 • Fax: 06 1 262 66 10
E-mail: terepgumi@ficsor.hu • Web: www.ficsor.hu

15 éve áruljuk,
a minősége garantált!
Vadásztól - Vadászoknak!

**TEREPGUMIK
ÓRIÁSI KEDVEZMÉNYEL!**

2 olasz terepgumi-specialista
gyár kizárólagos forgalmazójától
Ahol eddig elakadtatok, ott most nem fogtok!

Kelman **Kamel** **BF Koala 19.5 mm**

Nehéz terepre - sárba, Magyarországon egyedülálló 17-20 mm mintamélység

Country **Kobra** **Trac**

Blaser

EGYSÉGES EURÓPAI BLASER FOGYASZTÓI ÁRLISTA

MEGBÍZHATÓ MINŐSÉG, MEGBÍZHATÓ ÁRON – ITTHON IS

Az EU négy szabadságelve közül az egyik kimondja:

„A tagországok vállalatai számára biztosítani kell a lehetőséget, hogy egyenlő értékesítési feltételekkel induljanak a többi tagország piacán, ugyanakkor arra is figyelemmel kell lenni, hogy a tagországoknak jogukban áll biztonsági, közegészségügyi, környezetvédelmi vagy etikai megfontolásból valamely terméket nem beengedni a piacára, vagy éppen adót róhat ki rá.”

A magyarországi fegyverkereskedők nap, mint nap szembesülnek azzal, hogy ugyanazon fegyver ajánlott fogyasztói ára között jelentős eltérést tapasztalnak, összehasonlítva egy német, osztrák vagy szlovák üzlet áraival. Ez a különbség nem azt jelenti, hogy a magyarországi fegyverkereskedők nagyobb árréssel dolgoznának.

Ez az eltérés a különböző országok különböző mértékű áfájából ered.

Kereskedő partnereinkkel egyetértésben, a Blaser Magyarország Kft. és a Blaser Jagdwaffen GmbH 2014. 07. 01-től egységes európai fogyasztói árlistát érvényesít a magyarországi piacra is. Ily módon Németországban, Ausztriában, Szlovákiában és Csehországban a fogyasztói árak azonosak.

Ezzel az egységes árlistával szeretnénk a magyarországi Vevőket arra ösztönözni, hogy itthon vásárolják meg Blaser fegyvereiket. A magyarországi vásárlás további előnye, hogy egy olyan szakmailag képzett kereskedői hálózat partnereinél vásárolhat, ahol a vevői igények kielégítése, az esetleges meghibásodások gyors és szakszerű lebonyolítása alapvető elvárás.

Árlistáért, egyéb információért forduljanak bizalommal márkakereskedő partnereinkhez!

Blaser Magyarország Kft.

Blaser

MÁRKAKERESKEDŐK:

Diana Vadászbolt

8600 Siófok, Szent László u. 39.
Tel.: 84/312-352, 30/237-1046
E-mail: farkasf@enternet.hu

Három Csúcs Kft.

6724 Szeged, Ősz u. 27.
Tel.: 30/943-9555
E-mail: haromcsucs@yahoo.com

Jagdrevier Vadászbolt

9200 Mosonmagyaróvár,
Szent István király út 101.
Tel./Fax: 96/212-840, 20/944-6383
E-mail: csibatamas@jagdrevier.hu
www.jagdrevier.hu

Reflex Vadászruház

4400 Nyíregyháza, Tünde u. 20.
Tel.: 42/507-116, 30/207-2882
E-mail: info@reflexbolt.hu
www.reflexbolt.hu

Stefán Vadászcentrum

7100 Szekszárd, Kossuth u. 32.
Tel.: 74-510 995, 30/957-6667
E-mail: stefankft@vipmail.hu

Seeland Vadászruház

1188 Budapest,
Nagykőrösi út 24/a
Tel.: 1/291-8889, 30/922-1322
E-mail: vadaszaruhaz@enternet.hu
www.seeland.hu

Szerdahelyi Kft.

6500 Baja, Árpád tér 1.
Tel.: 79/424-929, 30/299-2237
E-mail: szerdahelyikft@gmail.com

Szerdahelyi Kft.

– Diana Vadászbolt
1077 Budapest, Rózsa u. 21
Tel.: 1/322-4002, 30/507-3793
E-mail: diana@dianavadaszbolt.hu

Trófea Vadászbolt

3000 Hatvan, Tabán út 5.
Tel.: 57/540-953, 30/9246 277
E-mail: ordog.akos65@gmail.com

Vadex Zrt.

8000 Székesfehérvár, Tolnai u. 1.
Tel.: 22/510-518, 30/628 1580
E-mail: pasztil@vadex.hu

MINDEN HÓNAPBAN ÚJ MODELLET MUTATUNK BE!

FAUSTI®

Fine Italian Shotguns

FAUSTI®
olasz vadászpuskák

DEA LUXURY SL

A Dea szériát szeretettel és a részletekre való odafigyeléssel alkották meg, ezáltal olyan lőfegyver, mint egyetlen más fegyvernek sem. A gyönyörű kávé keszes és karcos vonal kiemelten eleganciát és tetszetőséget tesz. A füstöl a világ nagyon szépen van kidolgozva, ami csak sokkal drágább fegyverekre jellemző. Lényegében ez a duplapeska és a vadász lőz a kében kapcsolódások, ezt az igazi szenvedélyes kapcsolatot gyakran követi „habzó”.

- 12, 16, 20, 28 és 36 kaliberben
- Boka zárrendszer
- Hávelykiszívó vagy automata ejektorse kivételben
- Fés székítésű, vagy 5 db csere csuklós
- Angolgyan tussal fátalppal, világosított fából, olaj féltetkezéssel

LUTRA VADÁSZ - HORGÁSZBOLT
8330 - SÚMEG, KOSSUTH U. 13/2.

TELEFON: +36 87 550 196 | MOBIL: +36 30 639 6690

DEA LUXURY SL

WWW.SUMEGIVADASZBOLT.HU

budapesti távcső centrum

Miért vakon választ távcsövet?

Vadászok számára jól ismert régi probléma, hogy vásárláskor nincs igazán lehetőség meggyőződni a kívánt távcső gyenge fényviszonyok mellett mutatott optikai teljesítményéről. Hogyan is lehetne nappali körülmények között választani éjjellátót, vagy szűrületi használatra szánt keresőt?

Megoldás: az üzletünkben felépített szűrületi vadászati szimulátor.

Szaküzletünkben található az ország valószínűleg egyetlen szűrületi vadászati szimulátora, ahol mesterségesen előállított különleges fényviszonyok mellett tesztelhetők keresőtávcsövek, céltávcsövek és éjjellátó készülékek – természetesen mindez fényes nappal.

Jöjjen el hozzánk és hasonlítsa össze a különböző éjjellátókat, infravetőket, keresőket. Akár Ön is elhozhatja sajátját egy egzakt összehasonlításra. A szimulátor használata természetesen ingyenes.

A Budapesti Távcső Centrumban megtalálja, összehasonlíthatja a legjobb vadászati márkákat. Mint a Delta és Dipol márkák kizárólagos magyarországi képviselője vállaljuk ezen termékek magyarországi garanciális ügyintézését.

Budapest
XIII. Városmajor u. 21.
Egy percre a Deák pályaudvarról
telefon (1) 202 5651
(20) 484 9300
nyitva H-P: 10-18h
Szo: 9-13h

WWW.TAVCSO.HU

Vixen MIMOK
E-PULSAR DE OPTIK
ocuter NIKKO
SWANSON DIPOL
DELTA Nikon
TURON Selen
LACRINA

Bársony István

Az első hó

A sárga őszre jön a szürke ősz. Amikor a sárga ősz minden levelet elhervasztott s minden fűszálat megbágyasztott: akkor következik a szürke ősz, amely teljessé teszi a föld sorvadását.

Eljön a dér és beszívja a fonnyadó fű végső erejét; eljön a fagy és kővé meresztí a föld felületét. Zihálva fut az ördögszékér a tar mezőkön át, s amint szélszárnýú boszorkány-kölykek hajszojják erre-arra: útközben lassan pozdorjává szakad.

Irigy köd, gomolygó pára borít a völgyben mindent.

Fagyos november hangulata száll a lelkekre; nem tudok többet szabadulni tőle; de azért jól esik ott kint a komorság is; hisz' nem belső kényszer beteges szülötte, csak az elmúlásban rejllő szomorúság külső jele az.

Az éjjeli fagy, a hajnali dér elvégezte már a feladatát; megtépte a lombot, sárgaságot lehelt mindenre, aminek a föld nedvességében van élete; a növényország minden gyermeke el van készülve a halálra, vagy legalább a hosszú álomra: jöhet a tél.

Ami élet van odakünt, tengődik az; mindössze a fagyöngy zöldell a csupaszfák koronáján; egy-egy halvány, csenevész kikirics bujkál a szürke buckák között. A cserlevél nem zörög, csak sóhajt, amikor a szél elsúvít közöttük; látható élet semerre sincs; ami van, az is haldoklik már, vagy legalább jól elrejtőzik, hogy a közelgő télnek minél kevesebb veszedelme érje.

Madár nincs a fák közt; néha egy fakopáncs, egy cinke, egy varjú hallatja a hangját. Panaszos valamennyi. A harkály beleszappkodik a korhadó fa derekába, nekitámaszkodik a saját farkának, úgy dolgozik hévvel. Rövid a nap és drága ára van annak a félmaroknyi zsákmánynak, amit nem szűnő munkával kikalapál a kéreg alól a gyomra számára. Amint odább rebben, nagyot sikkant, azután hullámos hajlással lódítja magát tovább a másik fára, a másik völgybe.

Csak az a hó ne lenne! Gyilkosa a látható mezei életnek, megrontója a síkságot lakó apróság játékának! Fagyos november lehelete folyvást fenyeget pedig vele. Még amikor

tiszta kék is az ég, gyanús a láthatáron szálló borulat. Emberi érzék nincs arra elég finom, hogy előre megmondja: kapunk-e havat abból a sötét sávból? Azért van a sok okos állat, hogy megkérdezzük tőle, amit a magunk eszével felérni nem tudunk.

Ha késő ősszel, kavargó csapatokban kering az égen a fekete varjú, s egyszerre levágja magát mind, hogy megüljön a nagy fák ágain: az azt jelenti, hogy vihart s zimankót érez. Amikor a nyúl egyszerre mind elhagyja a porhanyó őszi szántást, ahol olyan pompás ágyat vetett volt magának s behúzódik az erdőbe, a vízmosásba, az árokpart bozótjába: az azt jelenti, hogy nem hiába gyűl a gomolygó felhő az égre. Ha a felvert fogolycsapat alacsonyán repül a föld színén, mint a vadászó ölyv szokott: az azt mutatja, hogy fél a havat hozó széltől. Ha a bűvárnak naphosszat csak a feje van kint a vízből: az azt bizonyítja, hogy bújik a készülöben levő rossz idő elől. Amikor a sármány egyszerre százával lepi el a falubeli udvarokat s beköltözik a sövények aljába: többnyire nyomában van a hó.

A pusztai ember ki nem fogy az efféle jóslásból és hisz is benne, mint a szentírásban. Maga csinálja meg a naptárát, amelyben ritkán csatlakozik...

Kedves gyerekek!

Újságunk gyerekrovatában egy-egy mesét, történetet találhattok. És ha már elolvastátok, egy kis játékra, pályázatra invitálunk benneteket: nincs más dolgotok, minthogy papírt, ceruzát, festéket vagy éppen zsírkrétát ragadni, lerajzolni a történet egy olyan pillanatát, ami számotokra a legkedvesebb, a hátoldalra pedig írjátok fel a neveteket, címeteket és hogy hány évesek vagytok. Utána irány a posta és adjátok fel a Magyar VADÁSZLAP szerkesztőségének címére (1033 Budapest, Hévízi út 2.). Cserébe minden hónapban a tíz legjobb rajz elkészítőjének egy-egy, a Budakeszi Vadasparkba szóló családi belépőt küldünk. És, hogy még egy ráadással is kedveskedjünk nektek – azonfelül, hogy a nyertesek rajzait feltesszük az internetes oldalunkra –, annyit még megígérhetünk, hogy ezekből a rajzokból jövőre, szintén a Budakeszi Vadasparkban egy kiállítást rendezünk, ahol viszontláthatjátok alkotásaitokat.

Jó olvasást és rajzolást kívánunk

SOLT VAD

KUKORICA-ESŐ

Az automata vadetők használatával időt, pénzt és fáradságot takaríthat meg.

Az általam szabadalmaztatott, kétéves garanciával rendelkező vadetők megvásárolhatóak kompletten és alkatrészenként.

További tájékoztató a www.vadeteto.hu honlapomon.

Soltész Károly épületgépész és villanszerelő mester
2000 Szentendre, Irinyi Dániel utca 25.
telefon/fax: +36-26/313-789
mobil: +36-20/951-3427
e-mail: info@vadeteto.hu

Stefán Vadászcentrum

Szekszárd, Kossuth L. u. 32.
T: 74/ 510-995 Fax: 74/ 510-996

Nyitva tartás:
H-P: 8-17-ig
Sz: 9-12-ig

VADÁSZBOLT:	FEGVERJAVÍTÓ MŰHELY:
- vadászfegyverek	- javítás
- mardkőfegyverek	- távcső szerelés
- gáz- és riasztófegyverek	- belövés
- légfegyverek	- barnítás
- vadászati felszerelés	- fegyvervizsgáztatás
- vadászruházat	

FÖLD ALATTI LŐFOLYOSÓ TEREPLŐTÉR

Kiemelten foglalkozunk Blaser vadászfegyverekkel, Schmidt & Bender, Zeiss távcsövekkel, Blaser CDP, és Norma löszerekkel.

Kollath

Hunting Consultant
since 1989

AFRIKAI SELEJTEZŐ VADÁSZATOK:
Antilop selejtezés, Dél-Afrika 2x1: **2650 USD**/vadász
Antilop selejtezés, Namíbia 2x1: **2990 USD**/vadász
Kaffer selejtezés, Zambia 2x1: **9000 USD**/vadász
Fekete lóantilop selejtezés, Zambia 2x1: **8000 USD**/vadász
Kaffer és fekete lóantilop selejtezés 2x1: **14 500 USD**/vadász

ZAMBIA:
Kaffer bika (trófeás) vadászata 2x1: **12 150 USD**/vadász
Kaffer bika és fekete lóantilop csomag: **17 950 USD**

AUSZTRÁLIA:
Vizi bivaly vadászat: **11 400 AUSS**

OROSZORSZÁG:
Téli jávorbika csomag (motoros szánon): **7000 EUR** + trófea díjak
Siketfajd, nyírfajd csomag, normál: **1500 EUR**/vadász
Siketfajd, nyírfajd csomag, VIP: **2000 EUR**/vadász
Marco Polo csomag: **7500 EUR** + trófea díjak
Maral, ibex, szibériai ózbak csomag: **4500 EUR** + trófea díjak

KANADA:
Jávorbika csomagok 2014 berepüléssel 2db: **13 750 USD**/vadász
Jávorbika csomagok 2015(!): **12 000 USD**/vadász

GRÖNLAND:
Pézsmatulok kutyaszánon 2015(!): **4060 EUR**
Pézsmatulok + karibu csomag: **6080 EUR**

SPANYOLORSZÁG:
Spanyol ibex/sőrényes juh csomag: **4000 EUR**

Kollath, skype: kotorikerti,
+36-30/921-1562
kotorikerti@gmail.com

VOLIERHÁLÓ

UV stabil PE 3 x 7szál csomózott
100 m x 30 m (3000m²)
150 m x 40 m (6000 m²)
Hálószelembőség 60 mm x 60 mm
0,46 euro/m² + Áfa

Megrendelhető:
+36-30/637-9838
peterpaskai@vadker.hu

Magyar szabadalmi bejegyzés

P-tech kötés

P-tech Drótháló Vadháló

Az érték arányban a legjobb termék a piacon!

Akcióink!

Östermelléknek 4% kedvezmény a listáról, mennyiségtől függetlenül!

Minden olyan Erdő és Vadgazdálkodásnak, akik szabadon időnőthetik, hogy milyen terméket és hogyan vásárolhatnak, jelentős kedvezményeket biztosítunk!

Termékeinket 7 fős alapcsomagban, 7 fős húzócsomaggal kínáljuk.

Minden terméket 4 fős függőleges szálcsomaggal.

Néhány fontosabb jellemzője a P-tech dróthálóknak:

- P-tech drótháló nincs légy húzócsomaggal
- Feszített függőleges szálak!
- Csúszkamentes stabil kötés!

Egyetlen típus a világon, ahol az alap és felső szálon is csúszkamentes kötés van!

Elérhetőségek:
www.vadhalo.eu +36-76/770-3460 vadhalo@gmail.com

DIANA SIÓFOK

VADÁSZBOLT Blaser ruházat

Tel.: +36-30/200-8731, +36-84/313-352
e-mail: farkasf@enternet.hu
8600 Siófok, Szent László u. 39.

Blaser
márkakereskedés

ORYX

VADÁSZBOLT és FEGVERJAVÍTÓ

MEGÚJULTUNK!!!
OKTÓBERTŐL WEBÁRUHÁZ NYITÓ KEDVEZMÉNYEKKEL

8000 Szívár., Seregélyesi út 86.
telefon-fax: 22 504-835
mobil: 30 9474-295, 20 9345-134
WWW.ORYXFEGERVER.HU

MIKOR – MI – MENNYIÉRT

Muflonvadászat

FOTÓ: BLAUMANN ÖDÖN

Bár a muflonos vadászidénye egész évben tart, mégis október végén, november elején, a berregés idején a legélvezetesebb a vadászata.

A hazánkba be-, vagy egyes források szerint visszatelepített faj egyedeit ma középhegységeinkben, szigetszerű foltokban, elsősorban szabad területen találjuk meg, s több mint 3 ezer példányt hoznak terítékre belőle évente. (Természetesen vadaskertekben az ország több pontján is megtalálható, de itteni állománya jóval kisebb, mint a jobb minőségű, szabad területen élő.) Érdemes azt is figyelembe venni a vadászat lefoglalásakor, hogy a muflon cserkelése élőhelye miatt embert próbáló feladat, és nem árt megfelelő kondícióban lenni – igaz, leíról is vadásszák, de az élmény nem ugyanaz, mint cserkeléskor...

Kosoknál az elszámolás alapját minden esetben a két csiga külső ívén mért átlaghossz adja, de egy komolyabb törés esetén alkalmanként némi kedvezmény is ki lehet harcolni a vadásztónál. Árak tekintetében 450–650 eurótól a csillagos égig terjed a skála, de egy 75 centis csigával büszkélkedő kost 1050–2000 euró közötti áron kaphatunk puskavégre (ne feledjük el a szokásos centinkénti felárat, amely akár 110 euró is lehet – a kísérő itt is +/- 15 százalékos becslési határral dolgozik).

A bárány és jerke idénye szeptember 1-től február vége, elejtésük ára általában 50-80 euró közt mozog. Jerkéknél külön kezelik a szarvált egyedeket, mert ezek génállományát kiemelten fontosnak tartják a jó csigahossz örökítésében, így a szarvált jerke ára 5–20 százalékkal drágább lehet a megszokottnál.

Az összköltségbe bele kell még számolni a kísérési napidíjat, a trófea kikészítésének és bírálatásának árát is.

S. J.

A keresztrejtvény megfejtését (Nadler Herberttől átvett idézetet) 2014. november 12-ig várjuk szerkesztőségünk címére vagy a jatek@vadaszlap.hu e-mail címre. (E-mailben küldött megfejtések esetén kérjük a címét is!) A helyes megfejtők között értékes könyveket sorsolunk ki.

Előző havi megfejtés:
„Aki siet és mohón vadászik,
nem ér rá a vadászikert értéke szerint megbecsülni.”

**Nyertesek: Szántó Marcell (Nyíregyháza),
Asztalos Anna (Ráckeve),
Erdélyi Endre (Kiscsösz)**

A VADÁSZATOT EGYÁLTALÁN NEM A LÖVÉS TUDOMÁNYA, NEM A GYILKOLÁS ÉS NEM AZ ÉTEL, A BŐR S A TRÓFEA JELENTI, HANEM...				KI-TALÁLT	
SAPKA-ELLENDŐ	SZENTEN	GOD PATAKA	1		
KELLEM					
SZLAJ, PEKTELEN	NEMZETI TANTERV				
		GAZDÓ-MADÁR		SZEMÉNYI FOLYÓ	
ÉRZELMI ÁLLAPOT	SZÜLŐ-FÖLD			... NAP, KESZŐ V. BEJÓLI JEJŐJE	
				2	
PÁRZSI HÉY				BESZÉL, SZÓVEGEL	
KÜLDÖNC	VASTAG GYÖKER			OWOSZ MÉR	
				ANYA, LATINUL	
				HAJÓFAR	
				A-ZET PÁRJA	
		DESSZ-SZERTBOR			
TRONBI-TA				EDEN, GYÜMÖLCS	
				ZENÉI MŰVÉJ	
		ALKONY, RÉGESEN			
		RAG-...-EN, -ON			
GÜLYMÉR-TÉK VOLT	GRÓ-TESZK			OSZMÁN TÁJ	
	NEHEZEN IN			KÖLTŐ, SÓHÁJ	
ÉSZAKI SZARVAS				LÉNA	
				KÖZMETIKUM	
		APRÓ PÉHELY			
		TÁGAS TÉR			
JÖVENDŐ-MONDÓ	AUTO-PÁLYA			BUDHIZ-MUS AGA	
	KILD-GRAMB			TE MEG EN	
TUDAKDOL				HALAD, VONAL	
NAGYON IDŐS				MŰLŐ	
		ETUS			
		KÖZÉPEN GYÜLKE			
AMELY HELYEN	TÖMÖR			CGS-MUN-KAEGYSÉG	
	OTTMON, RÉGESEN			NÖVÉNYT NEMEST	
				... FLUS ULTRA	
				DAGAD	
ÜRJUT, INDTÉK					
KÖZSE-MÉLY		RAG-FELŐL			
				KÖRNYÉ-K	
				SZEMÉNY-SÉGES	
BIZTÁTO SZŐCSKA		IRNYVE NYÖVE		KUTYA-SZORTÓ	
		ÁLMATAG		WORUL BILLEN	
EUROPÁI ÜNÖ	GÜPÉSI KLUB				
		K			
		FESZTŐ-ESZKÖZ		DARÁLÓ	
		HANG, TALPI		BABA MONDJA	
LÁPOS EDÉNY				VEDŐ	
ICE-GÓA				HUEKÖDŐ	
				EMÉSZT, GYÖTÖR	

Clôture
LACME
Electrique

villanypásztor

kerítésépítés

TORNADO
FORCE 12 FENCING

kerítésfonat

CONT-ECO
Kerítéstechnikai Kft.

9700 Szombathely
Szent Gellért u. 17-19.
Tel: +36-94/325-672
Info: +36-70/9-49-59-69
E-mail: conteco@t-online.hu
www.cont-eco.hu

KERESSE
A KÖNYVBOLTOKBAN!

CSATHÓ KÁLMÁN
Vadászszákmány

142x197 mm
kötöt
320 oldal
2700 Ft

ZSINDÉLY FERENC
Dunáról fúj a szél...

142x197 mm
kötöt
488 oldal
3200 Ft

LAZI KÖNYVKIADÓ
4701 Seregely, Pf. 934. Tel./fax: (62) 407-311
e-mail: info@lazikiado.hu • www.lazikiado.hu

Készüljön fel a vadászdényvert!

Varga András +36-94-325-672
Angol jellegű kiképzés vagy a kutyák és a fegyverrel való
kezelés képzését részletesen tartották a pontos LACME-
tel mindenki számára ingyenes. Vállalkozásunk felkészít
További információk: Varga András, Instruktor APSI tag,
30/206-66-41 www.shootinginstructor.hu

„Biztonság mindenél előbb!”

Igazságügyi szakértői
munkát vállalok
erdészeti-, vadászati-,
vadkárbecslési
és erdőérték-,
erdőkárérték
témakörökben.

Dr. Balázs István
www.erdoertek-szakerto.hu
+36-30/492-8962

Elkészültek!!!
Nem csak a honlapom,
de az új
fűszerkeverékek is!
Nagykerekben
már megtalálható.

**OLAJOS
HÜSPÁC**
FÜSZERKEVERÉK

VISZONTELADÓKAT KERESÜNK!!!

FÜSZERPATIKA

**MERT A FŐZÉS
EGYSZERŰ!!!**

És hogy még
könnyebb
legyen.

Sok másik recept
mellett az itt szereplő
vadételeket is
megtalálják
a www.sagiszilard.hu
oldalon.

Borskeverék
Cayennebors
Fűszervaj
Halfűszer
Olajos hűspác
Vizes hűspác
Zöldség
Hamburger
... és még ...

**VIZES
HÜSPÁC**
FÜSZERKEVERÉK

FÜSZERVAJ
FÜSZERKEVERÉK

Bővebb info:
www.sagiszilard.hu

Só, ízfokozók
valamint
adalékanyag
nélkül készült
fűszerkeverékek.

Üregi nyúl, a nagy kedvenc

SÁGI SZILÁRD
sagiszilard@gmail.com

Az országot járva egyre többször tapasztalom, hogy alig ismerik az egyik legfinomabb húsu apróvadunkat. Nyilvánvaló oka ennek, hogy jóval kevésbé elterjedt, mint mezei „kollegája”. Viszont bátran kijelenthetem, hogy a húsa sokkal finomabb! Talán ő lehet az az apróvad, amivel még a vadhúsfogyasztás kételkedőit is meg lehet győzni. Arról már nem is beszélve, hogy vadászata épp akkora örömet okoz, mint elfogyasztása. Én abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy Ásotthalmon, egy jó barátom területén bizony szép számmal élnek ezek a nagyon izgalmas, rejtelmes és villámgyors jószágok.

Mivel én újjal vadászom rájuk, ezért nagy kárt nem teszek az állományban, de ez így is van rendjén, hiszen

egy-egy izgalmas vadászat során pont annyi üregi nyúl kerül terütekre (jó esetben), amennyit el is fogyasztunk. Itt szeretném megemlíteni, hogy az újjal történő vadászatnál nemcsak megengedett, de elengedhetetlen az erdőmintás ruházat. Kiemelném, hogy az erdőmintás öltözetről beszélélek és nem a katonai terepmintásról.

Nyúzdása, zsigerelése sem fogja kedvünket szegni, hiszen pillanatok alatt elvégezhető. Persze ilyenkor mindig eszembe jut, hogy lehetne egy kicsit nagyobb is, és nem azért, mert akkor könnyebb eltalálni.

Aki esetleg még nem vadászott üregi nyúlra, mindenképpen azt javaslom, próbálja ki éppen úgy, mint ahogy ezt a receptet is.

Hozzávalók:

- 2-3 üregi nyúl ■ 2-3 nagyobb fej vöröshagyma ■ 3-4 szál újhagyma ■ 5-6 gerezd fokhagyma ■ 1-2 kanál liszt
- őrölt bors és koriander ■ 1 üveg Juhfark ■ 20-30 dkg gomba ■ 10 dkg zsír ■ 10 dkg vaj ■ só
- 2-3 egész babérlevél ■ 10-12 szem borókabogyó ■ 2-3 szál sárgarépa

FOTÓK: SÁGI SZILÁRD

Amíg a bográcsban üvegesre pirítjuk a felkockáztott vöröshagymát, addig vajban süssük körbe a feldarabolt nyulakat. A körbepirított húst berakjuk a bográcsba, a babérlevél és a frissen őrölt fűszerek társaságában, majd öntsük fel fél üveg borral és vízzel. Fedő alatt pároljuk 1 órát, majd adjuk hozzá

a feldarabolt sárgarépát és a megmosott gombát. Amikor a hús már megpuhult, akkor térjünk vissza serpenyőnkhez, amiben a nyulakat megpirítottuk. A pörzsanyagokkal teli vajba szórjunk néhány kanál lisztet és szeljük bele két-három szál újhagymát. A lisztet pirítsuk pár percig, aztán az egészet vigyük

a bográcsba, merjünk rá pár kanál levet, hogy ne csomósodjon be, majd öntsük a bográcsba. Még néhány percig forraljuk, aztán tálalhatunk is. Én most tésztával tálaltam, de a rizs is jó köret lehet. Ehhez az ételhez az erdei gomba lenne a legjobb, de ha csak csiperkét kapunk, akkor inkább a barnát válasszuk.

A V8-as Afrikában

Júliusi számunkban már részletesen ismertettük az idén, márciusban, a nürnbergi IWA-n bemutatott Carl Zeiss Sports Optics által kifejlesztett és gyártott Victory V8-as céltávcső-családot. A Zeiss új „optikai zászlóshajója” közel nyolcszoros nagyítási tartománnyal rendelkezik és két típusban készül: 1,8-14x50, illetve 2,8-20x56 nagyítási tartománnyal és frontlencse átmérővel. Mindkét céltávcsőben a teljes nagyítási tartományban a keresőkép a peremekig kontrasztos és tüéles. A fényáteresztő-képessége – ahogy egy Zeiss által gyártott szuperzoomos céltávcsőtől elvárható – minimum 92 százalék. A fokozatmentesen szabályozható, megvilágított irányzójel célfedése 12-szeres nagyítás mellett 100 méteren mindössze 5,5 mm! A V8-as, mint minden távoli lövésekhez használt céltávcső, 50 métertől végtelenig állítható, parallax kiegyenlítéssel és a Zeiss ASV LongRange-nek nevezett ballisztikai korrekciós rendszerével készül. A Victory V8 gyári csomagolásában 9 darab, szinte az összes kaliber ballisztikai görbéjét lefedő korrekciós gyűrű található, amelyekkel – a hosszútávlovók kedvéért – akár 600 méterig pontosan lehet korrigálni a lövedék esését. Az egyedi igények szerinti korrekciós gyűrűket a Zeiss külön legyártja.

Mindkét típusú Victory V8-as céltávcsövet több alkalommal lőtéren is kipróbálhattam. Legutóbb márciusban Fürthben, a RUAG/RWS lőtérén, egy Mauser M 03-ra szerelve, 300 méteren, .308 Win. kaliberben, valamint egy R8-as Blaserrel, .300 Win. Mag. kaliberben, 500 méteren. A steril, szinte laboratóriumi körülmények közötti tapasztalatok meggyőzőek voltak.

A V8-as céltávcsövek gyakorlati próbájára idén szeptemberben, Dél-Afrikában került sor, ahol a körülmények lényegesen eltérnek egy kényelmes lőtértől vagy a közép-európai vadászati gyakorlattól. Itt nem egy kényelmes magaslesen ülve várjuk a vad érkezését, majd a puskát gondosan a mellvéden megtámasztva adjuk le a lövést, 80-150 méterre. Afrikában az átlagos lőtávolság 250 méter környékén van és lövéskor csak egy háromlábú állványon lehet a puskát megtámasztani! A szívós afrikai antilopfélekhez az ajánlások szerint .300 Win. Mag. kalibert (RWS EVO 11,9 g és RWS HIT 10,7 g) használtunk. Valamennyi Mauser M 03-as és M 12-es puskánkat 100 méterre lőttük be és a V8-as céltávcsövekre az EVO, illetve a HIT ballisztikai görbéjének megfelelő korrekciós gyűrűket szereltük fel. Mindkét töltényhez más és más korrekciós gyűrű tartozik! Ha a lőtéren, 300 méteren 5-7 cm-es szórást lövünk, az már igen jó eredménynek számít, de ne feledjük, a szórásnégyzet nagyságban függ a fegyvertől, kalibertől, lövétől, fényviszonyoktól. Egy iratlan német „ökölszabály” szerint a vadászatban a lőtávolság szórásának kétszerese!

A célpont távolságának becslése szintén fontos, hiszen a lőtávolság növekedésével párhuzamosan növekszik a hibalehetőség is. Az EVO .300 Win. Mag. töltény esése 300 méteren már több mint 30 cm, tehát ha puskánk 100 méterre van belőve és a korrekciót rosszul állítjuk – azaz a távolságot „elsaccoltuk” –, akkor akár 40-50 centivel alá vagy fölé is löhetünk a célpontnak. Ezért a V8-as céltávcsövek mindig kiválóan működtek, amikor kéznél volt a távolságmérő.

A vadászat hevében nem jelent problémát a parallax kiegyenlítés kezelése sem, amely akkor kiegyenlített, amikor a keresőkép éles. A ballisztikai korrekcióval felszerelt Victory V8 céltávcső a tapasztalatok szerint akkor hozza az elvárt eredményt, ha a célpont távolságát méterre meg tudjuk határozni. Cserkelésre induláskor a céltávcsövön kell alapállásba, azaz 100 méterre beállítani a parallax és ballisztikai korrekciót. A cél távolságának meghatározásakor csak az ASV LongRange tornyát kell állítani, az életlen keresőkép a parallax korrekció gombjának csavarására figyelmeztet.

Szintén a V8 sokoldalú vadászati alkalmazhatóságát dicsérem, hogy egy esetben közelről, 30 méterről kellett kegyelemlövést leadnom egy gnúra. Ekkor elegendő volt a nagyítást a legkisebb értékre, 1,8-ra állítani. Mindent összevetve, tekerentyűk ide vagy oda, kellő hidegvérrel kezelve a Victory V8 az afrikai körülmények közepette is kiválóan vizsgázott!

Bálint Elemér

A pillanat, amikor a korszerű, sokoldalú optika bármely szituációban használható.

A pillanat, amiért dolgozunk.

/// VICTORY
ZEISS. ÜTTORÓ 1846 ÓTA.

VICTORY V8 2.8-20x56

ZEISS VICTORY® V8: Az egyedülálló Super-Zoom céltávcső. Bármilyen távolságra, bármilyen vadászati szituációra

Az új ZEISS VICTORY V8 új mércéket állít fel a prémium kategóriában. Legyen szó hajtóvadászatról, cserkelésről, lesvadászatról, vagy hosszú távú lövészetről – mindig a legjobb választás, mely mindig bizonyítja fölényét. A legnagyobb zoom és irányzójel állítási tartománynak köszönhetően céltávcső még soha nem volt ilyen flexibilis és sokoldalú. A VICTORY V8 92%-os fényáteresztő képessége (kategóriájában páratlan), az FL és SCHOTT HT lencsék, valamint a kivételesen széles látómező kiemelkedő képi minőségét és felbontást eredményeznek. Mindig precíz és tökéletes. Egyetlen céltávcső minden szituációra. Rendelhető 1.8–14 x 50 és 2.8–20 x 56 változatban. www.zeiss.com/sports-optics

Nagykereskedelmi képviselő:
Blaser Magyarország Kft.
4031, Debrecen, István út 92.
Tel: 52/793-312
email: blaser@blasermo.hu
www.zeiss.de/sportsoptics

Az új ASV LongRange

Annak köszönhetően, hogy a lőtávolságon a célpont tökéletesen kirajzolódik, az ASV LongRange a piacon létező legintuitívabb, illetve legpontosabb hosszú távlövő koncepció. A nagyobb, 100 kattintásnyi állítási tartománynak köszönhetően lehetővé teszi, hogy korigáljuk célzásunkat, akár nagy lőtávolságon is. Sportlövők érdeklődésére is számot tarthat.

We make it visible.

Blaser Active Outfits 2014-2015

Blaser Active Outfits